

GN. TEŞK. SEKRETERİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

YÖNETİM KURULUNA SUNULAN

**İCRA KURULU
ÇALIŞMA RAPORU**

OCAK-1982, SAMSUN

1920 - 1974

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

TÜRK - İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
YÖNETİM KURULUNA SUNULAN

İCRA KURULU
ÇALIŞMA RAPORU

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

Tarih:.....

Demirbaş No:.....

Tasnif No:..331..8806 Tür 1 82

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

ADI SOYADI	GÖREV VE UNVANI
1- İbrahim DENİZCİER	TÜRK-İŞ Genel Başkanı
2- Şevket YILMAZ	" " Başkan V.Teksif Gen.Başk.
3- Emin KUL	" " Başkan V.Ulaş-İş Gen.Başk.
4- M.Sadık ŞİDE	TÜRK-İŞ Genel Sekreteri
5- Ömer ERGÜN	TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri
6- Kaya ÖZDEMİR	TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri
7- Orhan ERÇELİK	TÜRK-İŞ Genel Teşkilâtlandırma Sekreteri
8- Zeynel IRMAK	Tarım-İş Genel Başkanı
9- Kemal ÖZER	Maden Federasyonu Genel Başkanı;
10- Mehmet TEZER	Zonguldak Maden İşçileri Send.Başkanı
11- Cevdet SELVİ	Petrol-İş Genel Başkanı
12- Orhan BALTA	Tekgıda-İş Genel Teşk.Sekreteri
13- Zeki GEDİK	Tekgıda-İş Genel Eğitim Sekreteri
14- Yaşar DOĞUALP	Şeker-İş Genel Başkanı
15- Vahap GÜVENÇ	Teksif
16- Yener KAYA	Deri-İş Genel Başkanı
17- Kemal SARISOY	Ağaç-İş Genel Başkanı
18- Necati CANSEVER	Selüloz-İş Genel Başkanı
19- Hüseyin DÜZGÜN	Basın-İş Genel Başkanı
20- Fevzi BAŞTÜRK	Kauçuk-İş Genel Başkanı
21- Veli EKER	Çimse-İş Genel Başkanı
22- H.Basri BABALI	Kristal-İş Genel Başkanı
23- Mustafa ÖZBEK	Türk Metal Genel Başkanı
24- Muammer GÜR	Türk Metal
25- Cemal ÇAVUŞOĞLU	Dok Gemi-İş Genel Başkanı
26- Halit MISIRLIOĞLU	Yol-İş
27- Faruk BARUT	Tes-İş Genel Sekreteri
28- Nevzat ÖZBAY	Su-İş Genel Başkan Vekili
29- Uğur BATMAZ	Tez Büro-İş Genel Başkanı
30- Hüseyin PALA	Tümtis Genel Başkanı
31- Şerafettin AKOVA	DYF-İŞ
32- İbrahim ÖZTÜRK	Hava-İş Genel Başkanı
33- Ahmet KURT	Likat-İş Genel Başkanı
34- Mustafa BAŞOĞLU	Sağlık-İş Genel Başkanı
35- Servet SOFUOĞLU	Toreyis Genel Başkanı
36- Kenan DURUKAN	Türk Harb-İş Genel Başkanı
37- Fuat ALAN	BİF Genel Sekreteri
38- Mehmet KARAGÜLMEZ	Haber-İş
39- Necati TAŞKIN	TÜRKSEN Genel Başkanı

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULUNA SUNULAN
İCRA KURULU ÇALIŞMA RAPORU
FİHRİSTİ

KONULAR	SAYFA
1- ÖNSÖZ	6
2- KARARLARIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMA	
a) 14/15 Ağustos 1981 tarihli toplantının kararları	8
b) 26/27 Ekim 1981 tarihli toplantının kararları...	11
3- EKONOMİK DURUMUN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ	
a) Ekonomik Konular, Fiyatlar	13
b) İşsizlik, işgücü piyasası.....	16
c) Para-Banka-Banker İlişkileri	18
d) Kamu İktisadi Teşebbüsleri.....	20
e) Enerji Sorunu	22
f) Türkiye 2. İktisat Kongresi.....	24
4- TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ	
a) YHK. Çalışmaları	25
b) İşçi Sorunları Zirvesi	26
c) Vergi farkları.....	27
5- MEVZUAT VE HUKUK ÇALIŞMALARI	
a) Yeni Kanun Teklif ve Tasarıları.....	28
b) Danışma Meclisi üyelerine verilecek Yasa Tasarıları.....	29
c) Komisyon Çalışmaları	30
d) Davalar	30
e) İcra Takipleri	32
f) Diğer Hukuk İşlerimiz ve Danışmalar	32
6- EĞİTİM FAALİYETLERİ.....	34
a) Seminerler	35
b) İşçi Eğitim Vakfı çalışmaları	45
7- TEŞKİLATLANMA ÇALIŞMALARI VE B.TEMSİLCİLİKLERİ	
Teşkilatlanma Çalışmaları	47
Üyelik Müracaatları ve Bütünleşme Çalışmaları	48
Kooperatifçilik Çalışmaları ve Dönem içi faaliyetle- rimiz.....	49
Sendikalar Kanunu Değişikliği ve Hazırlık Çalışmaları.....	51

8- SOSYAL GÜVENLİK KONULARIMIZ

a) Mevzuat Çalışmaları.....	52
b) Yurt dışındaki işçilerimiz	53
c) İkili ilişkilerimiz.....	54
d) Sosyal Sigortalar Kanununda Yapılan Değişiklik....	55
e) Almanya'da çalışan işçilerimizin prim iadesiyle ilgili Konu	57
f) Fransa'da Çalışan Türk İşçileri için yapılan yeni sosyal güvenlik anlaşması.....	59
g) Avusturya'da Türk işçilerine uygulanmakta olan sosyal güvenlik anlaşmasını yenileştirme çalışmaları	62
h) Tarım işçileri için "özel sistem" uygulayan ülkeler ve tarım işçilerinin sosyal güvenlik konuları.....	63
i) 1981 Uluslararası Sakatlar Yılı münasebetiyle Sakatları Koruma	126
- Genel Değerlendirme	128
- Sakatlar Yılı Çalışmaları	129

9- DIŞ İLİŞKİLERİMİZ

- İsrail İşçi Sendikaları Genel Kurulu	132
- Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu Gen.Kur.	133
- Avrupa Üçüncü Sendikal Merkezler Konferansı	135
- Federal Almanya'daki Türk İşçileri ile Temaslar	136
- ICFTU İcra Kurulu Toplantısı.....	137
- Uluslararası Kamu İşçileri Federasyonu PSI Genel.Kur.	138
- İç ve Dış Bültenler.....	138

10- BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER BÜROMUZ.....139

Sosyal konular

- 1 - 506 Sosyal Sigortalar Kanunu Birkünü.
4292 S.E.K. Kuruluş Kanunu -

A) - 228/1214 Borçlanma Hizmet ihtiyacı
= Tamamda çalışarak olan sigortalıların

B) - Anayasa

C) - Danışma meclisi gündemindeki
çalışma Hareketi ile olanlar.

D) - Hükümet Program ve gündemindeki
çalışma Hareketi ile olanlar.

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU GÜNDEMİ:
(Ayrıntılı)

- 1- AÇILIŞ
- 2- KARARLARIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMA
 - a) 14/15 Ağustos 1981 Tarihli Toplantının kararları.
 - b) 26/27 Ekim 1981 Tarihli Toplantının kararları,
- 3- EKONOMİK DURUM
 - a) İşsizlik sorunu
 - b) KİT'lerin durumu.
 - c) Enerji sorunu
 - d) Türkiye 2. İktisat Kongresi.
- 4- TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ
 - a) Ücret zamlarını tespit için yapılan Zirve toplantıları
 - b) Vergi farkları
- 5- YHK. ÇALIŞMALARI VE TEMSİLCİLERİMİZ
 - a) 1982 zamları
 - b) YHK. çalışmaları.
- 6- MEVZUAT VE HUKUK ÇALIŞMALARI
 - a) Üzerinde çalışılan kanun teklif ve tasarıları
 - b) Hukuk çalışmaları
- 7- EĞİTİM FAALİYETLERİ VE TÜRK-İŞ EĞİTİM MERKEZİ Programı
 - a) Seminerler
 - b) Eğitim Merkezi Programı.
- 8- TEŞKİLATLANMA ÇALIŞMALARI VE BÖLGE TEMSİLCİLİKLERİ
 - a) Teşkilatlanma çalışmaları
 - b) Bölge Temsilciliklerimiz.
- 9- SOSYAL GÜVENLİK KONULARIMIZ
 - a) Sosyal Güvenlik Kurulu çalışmaları
 - b) Tarımda çalışanların Sosyal güvenliği.
- 10- DIŞ İLİŞKİLERİMİZ
 - a) Kongre ve Ziyaretler
 - b) Yazışma ve Tercümeler
- 11- TÜRK-İŞ 13. GENEL KURULU TARİHİNİN TESPİTİ
- 12- MALİ RAPORUN MÜZAKERESİ
 - a) Genel mali durum
 - b) Alacak-Borç hesapları
 - c) Genel Kurul öncesi alınacak önlemler
- 13- ÖNERİLER
 - a) İcra Kurulu Önerileri
 - b) Yönetim Kurulu Önerileri
- 14- KAPANIŞ...

Kongre
24-28-5.982

Ö N S Ö Z

Konfederasyonumuzun 12. Döneminin 10. Olağan toplantısını yapıyoruz. 13. Genel Kurulumuzun tarihini tespit edeceğimiz bu toplantı, dönemin önemli konularının müzakere edileceği gündeme sahip bulunmaktadır.

Bu gün 12. Çalışma döneminin 15. Toplantısını yapıyoruz. Bu yaklaşık olarak her iki ayda bir TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU'muzun toplantı yaptığını göstermektedir.

Sayın Üyeler;

İçinde bulunduğumuz geçiş döneminin özelliklerine uymak, demokrasimizin yeniden kurulması ve ekonominin düze çıkarılmasına ait gayretlerin samimiyetle değerlendirilmesini yapmak ve olumlu çalışmalarını desteklemek mecburiyetindeyiz. Önceki toplantılarımız sebebiyle belirttiğimiz gibi bu defaki Önsözümüzde tekrar etmeyi yararlı buluyoruz ki. Milletçe bazı fedâkârlıklara katlanmak, can ve mal güvenliğinin gerçek manada sağlandığı bu dönemde Ekonomimizi istikrara kavuşturmak ve tam istihdama yönelmek suretiyle günümüzün en ağır sorunu olan işsizliğin azaltılması ve giderek kaldırılmasıyla sosyal huzura ulaşmak istiyoruz.

Toplumumuzun İşçisi, Köylüsü, Esnafı, İşvereni ve Tüccarı bu amaca ulaşmak istegindedir bu sebeple tüm fedakârlıklar ve gayretler hep, beraber yapılmalı ve bu cennet vatan, yüce Türk milleti lâıyk olduğu huzur ve refah ortamına kavuşturulmalıdır.

Daha onbeş ay kadar önce içinden çıktığımız terör ortamı ve anarşiden, eşğinden döndüğümüz içsavaş tehlikelerinden gereğince ders alınmıştır. Bu günlere tekrar dönülmemesi için, hepimizin olabildiğince dikkatli ve gayretli olması gerekmektedir.

Bilindiği gibi Ana Tüzüğümüz de Amaçlarımız şu satırlarla belirtilmektedir.

"TÜRK-İŞ, insan haklarına, ATATÜRK ilkelerine ve Anayasaya dayanan milli, demokratik, lâik, sosyal hukuk devleti anlayışı içinde; komünizm, faşizm, gericilik, yoksulluk, cehalet ve sefaletle mücadele

./..

ile demokratik düzenin korunması, sosyal adaletin gerçekleşmesi ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılmasına hizmet etmeyi temel amaçları arasında sayar."

Sayın Üyeler,

Tetkikinize sunduğumuz Çalışma Raporu, daha önceki olağan ve olağanüstü toplantılarda alınan kararları ve bunlar hakkında yapılan icraatların açıklanmasıyla başlamaktadır. Takiben önemli konuları kapsayan faaliyetlerimiz, tespit ve teşebbüslerimiz anlatılmaktadır. Özetle ifade edilen konular hakkında talepleriniz halinde geniş açıklamalar yapılacaktır.

(Aralık 1981)
Saygılarımızla,

T Ü R K İ Ş İ C R A K U R U L U

İbrahim DENİZCİER,
GENEL BAŞKAN

M.Sadık ŞİDE
GENEL SEKRETER

Ömer ERGÜN
GENEL MALİ SEKRETER

Kaya ÖZDEMİR
GENEL EĞİTİM SEKRETERİ

Orhan ERÇELİK
GENEL TEŞKİLATLANDIRMA SEKRETERİ

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULUNUN
KARARLARINA AİT UYGULAMAYLA
İLGİLİ AÇIKLAMA

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,

Toplantımızdan önceki çalışma dönemi içinde yapılan olağan ve olağanüstü toplantılarda alınan kararların uygulanmasıyla ilgili açıklamalar tarihleri sırasıyla aşağıya çıkarılmıştır.

A- 14/15 Ağustos 1981 Tarihinde ANKARA'da yapılan Yönetim Kurulu olağan toplantısında alınan kararlar ve yapılan icraatlarla ilgili açıklama:

KARAR : 1- ICFTU tüzüğü'nün 1. maddesi (c) fıkrası hükümleri gereğince TÜRK-İŞ üyeliğini askıya alan ve Nisan 1981'de Türkiye'yi ziyaret eden ICFTU heyetinin sunduğu raporu onaylayan ICFTU İcra Kurulu'nun kararları, aşağıdaki nedenlerle ICFTU Tüzüğüne uygun bir biçimde alınmadığı cihetle ortaya çıkan sonuca itiraz edilmesine;

a) ICFTU Tüzüğü'nün XVI. maddesinin (a) fıkrası gereğince gündemin ve gerekçelerinin kurul üyelerine iki haftadan az olmayan bir süre önce gönderilmesini ön gördüğü halde bu süreye uyulmamış olunması ve Türkiye ile ilgili gündem maddesinin gerekçelerinin toplantının başlangıç günü sunulmuş olması;

b) Bu hususta, ICFTU Tüzüğü'nün XVI. maddesinin (a) fıkrasını geçersiz kılan herhangi bir prosedüre uyularak yapılan sunuş üzerine kararlar alınmış olsa dahi, Türkiye konusunda olduğu gibi bir kuruluşun üyeliğinin askıya alınması gibi ciddi bir sonuca müncer olarak bu davranışın acelecilik ve ön yargı ile hareket kanaatı uyandırdığı;

c) ICFTU İcra Kurulu Türkiye ile ilgili konuları görüşürken, bir karara varmadan önce, ICFTU Genel Sekreterinin anda bir basın toplantısı düzenleyerek öneri safhasında bulunan karar tasarılarının kabul edilmiş gibi açıklaması ön yargı ve acelecilik kanaatını pekiştirdiği;

d) Toplantı başkanı bir teamül olarak İcra Kurulu'na sunulan raporlarında yer alan sekreterlik önerilerini tek tek okuyarak onaya sunduğu halde gündemin Türkiye ile ilgili önerilerin hiç birini okumaması ve onay müessesesini bu suretle işletmemesi, Türkiye ile ilgili tutanaklara geçen kararların alındığının söylenemiyecégi; ayrıca sunulan bazı karar tasarılarında da bilâhare değişiklikler ve ilâveler yapılmış olduğu, bunların hiç bir şekilde İcra Kurulu'nun onayına sunulmamış olduğu, ./..

e) Gündemde Türkiye konusu görüşülürken bir çok üye, hatta çoğunlukta sayılacak üyeler, Türkiye ile ilgili önerilerin tamamının gelecek toplantıya ertelenmesi lehinde vaziyet almalarına rağmen bu hususun hiç dikkate alınmamış olduğu;

UYGULAMA : 1- Yönetim Kurulunun bu kararı aynen İngilizceye çevirmek sureti ile ICFTU Genel Sekreterliğine gönderilmiştir.

KARAR : 2- TÜRK-İŞ'in ICFTU ile olan üyeliğini askıya almasına sebep teşkil eden TÜRK-İŞ Genel Sekreteri'nin çift göreviyle ilgili durumu mevcut mevzuat tüzük kuralları ve Türkiye'nin içinde bulunduğu genel koşullar dikkate alınarak değerlendirilmesine rağmen bu aşamada bu soruna bir çözüm bulunmasının şimdilik imkân dahilinde görülmediği; izah edilen gerekçedeki durumların değişmesi halinde Yönetim Kurulu'nun bu konuyu tekrar tezekkür etmesine;

UYGULAMA : 2- Kararda bahsedilen konu bu defaki toplantımız gündemine alınmış bulunmaktadır.

KARAR : 3- TÜRK-İŞ'in ülkenin demokrasiye geçişinde, hür ve demokratik sendikal ilkelere bağlı kalarak, ulusal ve uluslararası sendikacılık hareketi içinde yerini korumak amacıyla ciddi ve çok yönlü sorunlarla mücadeleye devam etmesine; bu güç görevinde TÜRK-İŞ'in her zaman olduğu gibi ICFTU ile tam bir dayanışma içinde bulunmayı samimi olarak arzu ettiğinin belirtilmesine;

UYGULAMA : 3- ICFTU Genel Sekreterine yazılan mektupta bu hususa yer verilmiştir.

KARAR : 4- TÜRK-İŞ'in ülke içinde demokrasiye geçiş aşamasında kazanılmış işçi ve sendikal hakları korumayı olduğu kadar bütün sıkıntılara rağmen yapılacak düzenlemeler içerisinde ileri götürmeyi ve gelişmeyi hedef alan bir çalışma içinde olduğunun vurgulanmasına;

UYGULAMA : 4- Kararda belirtilen husus ICFTU ya yazılan mektupta vurgulanmıştır.

KARAR : 5- ICFTU İcra Kurulu kararına karşı yukarıda 1,2,3 ve 4 no.lu paragraflarda izah edilen gerekçelere dayanarak bir sonuç alınmasını temin amacıyla TÜRK-İŞ'e ve aynı zamanda uluslararası mesleki federasyonlara bağlı sendikaların bu kararlar doğrultusunda yoğun girişimlerde bulunmalarına; bu girişimlerin sistematik ve uyarlı bir biçimde yapılması için gerekli koordinasyonun TÜRK-İŞ tarafından yapılmasına;

UYGULAMA : 5- Mesleki Federasyonlar nezdinde karar doğrultusunda gerekli girişimler yapılmaktadır.

KARAR : 6-7- Şimdiye kadar dış ilişkileri yürüten TÜRK-İŞ Genel Başkanının TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu toplantısında verdiği bilgi ve takip ettiği politikanın onaylanmasına ve bu politikayı sürdürmesi için tam yetki ile yetkilendirilmesine;

(7) Bu kararda ayrıntısıyla yer almayan dış ilişkiler konusunda da TÜRK-İŞ Genel Başkanının uygun göreceği tutumu izlemesine;

UYGULAMA : 6-7 - Türk-İş Genel Başkanı Dışilişkiler konusunda karara uygun tutumunu sürdürmektedir.

KARAR : 8- Sureti ekte bulunan bildirinin yayınlanmasına;

UYGULAMA : 8- Yönetim Kurulunca hazırlanan bildiri aynen yayınlanmıştır.

KARAR : 9- TÜRK-İŞ İcra Kurulu'na hazırlanmış olan ÇALIŞMA ve MALİ RAPORLARIN onaylanmasına, TÜRK-İŞ Denetim Kurulu Raporu sonundaki öneriler doğrultusunda hareket edilmesi için İcra Kurulu'na görev verilmesine;

UYGULAMA : 9- Türk-İş Denetim Kurulu önerileri doğrultusunda gerekli tedbirler alınmaktadır.

KARAR : 10- TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU bildirisinin karar metnini hazırlayan Komisyonca kaleme alınmasına;

Karar verilmiştir.

UYGULAMA : 10- Gereği yapılmıştır.

B) 26/27 Ekim 1981 tarihinde ANKARA'da yapılan Yönetim Kurulu olağan toplantısında alınan kararlar ve yapılan icraatlarla ilgili açıklama:

KARAR: 1- DANIŞMA MECLİSİNİN kurulup çalışmaya başlamış olması, sağlıklı demokrasiye gidiş yolunda en ileri ve önemli bir adım şeklinde değerlendirilmiş ve büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Bu değerlendirmenin başarı dilekleriyle birlikte kamuoyuna bildirilmesine.

UYGULAMA: 1- Konu TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu bildirisine aynen konmuştur.

KARAR: 2- Halen MGK. Genel Sekreterliğinde olduğu bilinen 274 Sayılı Sendikalar Kanunu, 275 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu ile 1475 sayılı İş Kanunlarında öngörülen değişikliklerin önerilerimiz doğrultusunda değerlendirilerek yürürlüğe konulmasını teminen ilgili ve yetkililere uygun bir şekilde duyuruların yapılmasına,

UYGULAMA: 2- Yeni yasal düzenlemeler hakkındaki TÜRK-İŞ görüşü Sayın Bülend ULUSU'ya intikal ettirilmiştir.

KARAR: 3- Teşkilâtımızın YHK. Kararlarından giderek yaygınlaşan şikayetleri sebebiyle TÜRK-İŞ İCRA KURULU ile YHK. üyelerinin hemen başlayan seri toplantılar yapması ile hazırlanacak şikayetler ve önerileri Raporunun en kısa zamanda BAŞBAKAN'a sunulmasına,

UYGULAMA: 3- YHK. çalışmalarına hakkındaki şikayetler Sayın Başbakanın başkanlığında kurulan üst düzeydeki Komisyona anlatılmış ve ayrıntılı bir rapor sunulmuştur.

KARAR: 4- 2/7 Kasım 1981 tarihlerinde İzmir'de yapılacak TÜRKİYE 2. İKTİSAT KONGRESİNE katılacak işçi temsilcilerinin Umumi Heyet ve Komisyon toplantılarında Kongrenin önemine uygun bir çalışma yapmalarını temin için İCRA KURULU'nun yetkili ve görevli kılınmasına,

UYGULAMA: 4- Raporumuzun ilgili bölümünde de açıklandığı üzere Türkiye 2. İktisat Kongresinde işçi temsilcileri görevlerini gereği gibi ifa etmişlerdir.

KARAR: 5- Artan fiyatlar karşısında giderek zorlaşan geçim sebebiyle ücretlilerin içinde bulundukları sıkıntı dikkate alınarak ASGARİ ÜCRETLERİN vergi dışında tutulması için BAŞBAKANLIĞA yeni bir öneri daha götürülmesine,

UYGULAMA: 5- Asgari ücretlerin vergi dışında tutulması için hazırlanmakta olan Rapor bugünlerde Başbakanlığa sunulacaktır.

KARAR: 6- Kıdem tazminatı, ikramiye, ve sözleşme farkı olarak işçilerin devletten alacağı toplamının 12 milyar lira civarında olduğu ve bunun belirli bir ödeme planına bağlanmasının gerektiğinin Rapor halinde BAŞBAKAN'a sunulmasına,

UYGULAMA: 6- Kıdem Tazminatı, ikramiye ve sözleşme farkı olarak işçilerin devletten alacağının büyük bir kısmı nakit veya hazine bonosu halinde ödenmiştir. Ayrıca bakiye kalan borçlar için bir ödeme planı hazırlanmıştır.

KARAR: 7- TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER'in Uluslararası Kuruluşlarla ilişkilerin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için yapmakta olduğu çalışmanın ve uyguladığı programın onaylanmasına Karar verilmiştir.

UYGULAMA: 7- TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER, Yönetim Kurulumuzca onaylanan Uluslararası kuruluşlarla ilişkilerini devam ettirmiştir.

EKONOMİK DURUMUN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Yönetim Kurulu'nun Sayın Üyeleri,

Genellikle 1981 yılının ilk on ayında çeşitli ekonomik göstergeler ekonominin yapısal değişim yönünde gelişmekte olduğunu göstermektedir. 1980 yılı başlarında uygulamaya konulan ve halen yürürlükte olan ekonomik politikanın hedeflenen amaçları doğrultusunda nisbi bir başarıya ulaştığı söylenebilir.

1981 yılında GSMH'in sabit fiyatlarla (1966=100) 215.1 milyar TL.sı olacağı öngörülmüştür. Bu değere göre 1981 yılında GSMH gelişme hızının önceki yıla oranla sabit fiyatlarda % 4.4 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir. Böylece GSMH reel gelişme hızında daha önce görülen gerileme eğilimi 1981 yılı üretiminde sağlanan artış nedeniyle ilerlemeye dönüşmüştür.

İhracat ve işçi dövizleri gelirlerinde görülen olumlu gelişmelere rağmen, ödemeler dengesinde zorluklar önemini korumaya devam etmektedir. 1981 yılı Ocak-Eylül döneminde, ihracat ve işçi dövizlerinin ithalatı karşılama oranı % 175.2'dir.

Aynı dönemde mevduat dışındaki parasal göstergelerin artış hızı, geçen yılın aynı dönemine göre yavaşlamıştır. Özellikle para arzı, emüsyon ve Merkez Bankası kredilerinde gözlenen artış hızları, önceki iki yılın eş dönemlerinde oldukça küçüktür.

1981 Mali yılı içinde izlenen bütçe politikasının temel amacı, gelirlerin çok üstünde seyreden harcamaları dengeye sokabilmek olmuştur. Bu uygulama sonucu Eylül ayı sonunda gelir-harcama farkının 56.8 milyar TL. gelir fazlası verdiği belirlenmiştir.

Ekonomimiz için bir yara olan işsizlik sorunu bu yılda çözümlenememiş ve giderek artan boyutlara ulaşarak çözümü güçleşen bir duruma gelmiştir. Konfederasyonumuz, bu sorunu, Ülkemizin en önemli sosyal problemi olarak görmektedir.

Genel olarak bu yıl içinde enflasyon oranının geçmiş yıllara nazaran düşürülmesi sağlandığı halde, ücretlilerin satın alma güçlerinde iyileştirici bir tedbir alındığını söyleyemeyiz.

./..

1981 yılının 2-7/Kasım günleri arasında toplanan Türkiye İkinci İktisat Kongresi 24 Ocak 1980'de uygulamaya konulan ekonomik politikanın değerlendirildiği ve ülke ekonomisinin geçirdiği aşamaların tartışıldığı bir plâtförm olması açısından dikkati çekmiştir.

A. EKONOMİK KONULAR:

. Fiyatlar:

Sayın Üyeler,

Toptan eşya fiyatları endeksi 1980 yılında toplam % 94.7, ortalama % 107.2 oranında bir artış göstermiştir. 1981 yılının Ocak-Kasım döneminde ise toplam artış % 23.6 oranında olmuştur.

1980 yılı içinde ortalama % 101.4, toplam 86.6 oranında artış göstermiş olan Ankara Geçinme Endeksi, 1981 yılı Ocak-Kasım döneminde toplam % 25.4 oranında artmıştır. 1980 yılının eş dönemindeki artış oranı ise, % 81.7 idi.

İstanbul Geçinme Endeksi 1980 yılında ortalama % 94.3 toplam % 75.1 oranında artış göstermiştir. 1981 yılı Ocak-Kasım dönemindeki endeks toplam % 27.1 oranında yükselmiştir. 1980 yılının Ocak-Kasım döneminde ise aynı artış % 68.3 olmuştur.

Bu veriler karşısında fiyatlar genel seviyesinde geçen yıla oranla önemli bir gerileme olduğunu söylemek mümkündür. Fakat bu endekslerin hakiki fiyat artışını gösterdiğini söyleyemeyiz. Çünkü bilinmektedir ki bu endeksler çarşı pazarda müşahade edilen fiili fiyatları tam olarak yansıtmamaktadır.

Konfederasyonumuzun araştırmasında yapılan bir değerlendirmeye göre 1981 yılının başlarında bir Türk Lira'sının değeri, enflasyonun etkisiyle, toptan eşya fiyatları endeksine göre 0.81; Ankara Geçinme Endeksine göre 0.80 ve İstanbul Geçinme Endeksine göre de 0.78 kuruş değerine düşmüştür.

Ülkemiz ekonomisindeki fiyat artışlarını yansıtan ve Ticaret Bakanlığı tarafından düzenlenen toptan eşya fiyatları endeksi ile Ankara ve İstanbul Geçinme Endekslerinin kıyaslamalı araştırması aşağıya çıkarılmıştır:

./..

Aylar	Toptan Eya Fiyatları Endeksi (1963=100)			:	Ankara Geçinme Endeksi (1963=100)			:	İstanbul Geçinme Endeksi (1963=100)		
	1980	1981	%		1980	1981	%		1980	1981	%
Ocak	1722.9	3211.2	86.4	:	1652.9	2890.1	74.8	:	2106.1	3458.5	64.2
Şubat	2227.5	3283.4	47.4	:	1868.1	2938.7	57.3	:	2386.0	3508.0	47.0
Mart	2326.5	3256.5	40.0	:	2095.8	2953.4	40.9	:	2476.5	3531.7	42.6
Nisan	2408.8	3230.8	34.1	:	2262.0	2947.3	30.2	:	2570.6	3551.5	38.1
Mayıs	2479.7	3301.1	33.1	:	2333.6	2962.8	27.0	:	2648.1	3649.4	37.0
Haziran	2547.9	3512.3	37.8	:	2423.9	3211.1	28.3	:	2754.3	3793.2	37.7
Temmuz	2552.4	3517.7	37.8	:	2464.1	3184.3	29.2	:	2812.9	3845.2	36.7
Ağustos	2591.6	3556.8	37.2	:	2524.7	3220.6	27.6	:	2913.9	3877.1	33.0
Eylül	2681.2	3661.6	36.6	:	2570.8	3361.0	30.7	:	3025.1	4062.0	34.3
Ekim	2872.1	3721.1	29.5	:	2659.2	3414.3	28.4	:	3164.7	4157.8	31.4
Kasım	2980.0	3794.9	27.3	:	2726.4	3511.3	28.8	:	3211.2	4246.0	32.2
Aralık	3071.4			:	2799.3			:	3339.5		

b)- İşsizlik:

Sayın Yönetim Kurulu Üyeleri,

Genellikle işsizlik, çalışma yetenek ve isteğinde olan, cari ücretten çalışmayı kabul ettiği halde iş bulamayan kişilerin durumunu ifade eder.

Ülkemizin uzun yıllardan beri başlıca sorunu olan, fakat, çeşitli nedenlerle çözümlenemeyen ve gittikçe artan bir hızla büyük boyutlara ulaşan işsizlik sorunu, son yıllarda yaşanan çalkantılı dönemlerinde etkileyici bir faktörü olmuştur.

Ülkemizde nüfus, bilindiği gibi her yıl % 2.5 oranında artmakta, bu da yılda ortalama 500 bin kişinin işgücü arzına katılımını ifade etmektedir. Buna karşılık işgücü talebinde, özellikle son yıllarda kayda değer bir artış görülmemesi, endişe verici bir durumdur.

Ülkemizdeki işsizliğin boyutları sayısal olarak değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

İşgücü piyasası:

(15 + yaş erkek, Kadın Bin kişi)

	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981(x)</u>
I. Sivil işgücü arzı	16905	17102	17621
II. Sivil işgücü talebi	15239	15231	15346
III. Fark	1.666	1.951	2.275
IV. Tarım kesimindeki gizli işsizler	700	700	700
V. Toplam yurtiçi işgücü fazlası(III + IV)	2.366	2.651	2.975
VI. İşgücü fazlası oranı (%)	14.00	15.43	16.88

Kaynak: DPT

(x) geçici program tahmini

NOT: Diğer istihdam rakamları ile farklılıklar, burada işgücü piyasasının 15-64 yaş grubu yerine 15+yaş olarak kabul edilmesinden ileri gelmektedir.

./..

Sayın Üyeler,

Ülkemizdeki işsizlik sayısı 2.975 bin olarak görülmekte ise de, gayri resmi tahminlere göre bu rakamın 5 milyon civarında olduğu söylenmektedir.

İşgücü arzının işgücü talebinden fazla olması sonucu, aradaki farkın bir kısmı yurt dışına işgücü ihracı şeklinde gözükmiştir. Fakat bunun da işsizlik sorununun çözümünde sınırlı bir etkisi olmuştur. Özellikle 1973 yılındaki petrol bunalımından sonra Batı Avrupa ülkelerine yavaşlayan işgücü ihracı, son yıllarda Orta Doğu ülkelerine kayış eğilimi göstermiştir.

Halen yurt dışında;

Batı Avrupa ülkelerinde toplam işçi sayımız	770.290
Orta Doğu	102.000
Avustralya'da	16.000

işçimiz bulunmaktadır.

24 Ocak 1980 tarihinde uygulamaya konulan ekonomik politika-da, enflasyonla mücadeleye ağırlık verilmiş, istihdam ise geri plâna atılmıştır. Enflasyonun kontrol altına alınması, ekonomik gelişme ve milli gelirin artışını hedefleyen iktisat politikasının, istihdam politikasını kapsamamış olmasını büyük bir eksiklik olarak görmekteyiz.

12 Eylül 1980 günü Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yönetimi devralmasından sonra oluşturulan Milli Güvenlik Konseyi'nin yayınladığı 15 numaralı bildiride (14 Eylül 1980 tarih ve 17105 sayılı Resmi Gazete'de neşredilmiştir.) İşçi çıkarma yasağının getirilmesi olumlu bir tedbirdir. Bu tedbirin, normal demokratik döneme geçildiğinde de devam etmesi arzumuzdur.

12 Eylül'den sonra, istihdam sorununu çözümlemek amacıyla alınması gereken önlemler ve bir plân belirlenmesi için DPT bünyesinde çalışmalar sürdürülmektedir. TÜRK-İŞ temsilcilerinin de katıldığı toplantılarda, yapılan bu çalışmaların oldukça sınırlı bir kesim tarafından sürdürüldüğü için başarısının mümkün olamayacağı Temsilcilerimizce belirtilmiştir.

./..

İşsizliğin önlenmesi için mevcut istihdamı korumak ve yeni istihdam yaratmak tedbirlerine ek olarak, işini kaybeden insanların da korunması için çalışmalar yapılmalıdır. Bu açıdan bakıldığında ülkenizde işsizlik sigortası kurulması yoluna gidilmesi artık sosyal zorunluluktur. Yalnız işsizlik sigortası kurulurken kıdem tazminatı müessesesini de korumak, hatta geliştirmek şarttır. Bu konuda Konfederasyonumuzun kesin görüşleri mevcuttur.

c) Para-Banka-Banker İlişkileri:

1980 yılında uygulanmaya konulan ekonomik istikrar programının amacı, özellikle enflasyon hızının düşürülmesi olarak belirtilmiştir. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için, para-kredi politikası temel araç olarak kullanılmıştır. Böylece ekonomideki talep fazlasının ortadan kaldırılmasına çalışılmıştır. Bunun yanında izlenen yüksek faiz politikası ile özel tasarruf mevduatlarının artması özendirilmiş ve tasarrufların enflasyonun tahrip edici etkisine karşı korunmasına çalışılmıştır.

1981 yılının Ocak-Ekim döneminde, mevduat dışındaki parasal göstergelerin artış hızı, geçen yılın aynı dönemine göre yavaşlamıştır.

Başlıca para kredi göstergelerinde on aylık değişim (%):

	1979	1980	1981
Para Arzı (M1)	51.2	44.6	17.0
Emisyon	62.6	53.4	32.3
Mevduat	36.2	42.3	51.5
Net banka kredileri	39.0	52.1	39.8
Merkez bankası "	48.4	58.6	25.4

1981 yılının on aylık döneminde gerçekleşen mevduat artışı ise, önceki iki yılın eş döneminden yüksektir. 1 Temmuz 1980'de faiz oranlarının serbest bırakılması, özellikle vadeli tasarruf mevduatında büyük artışlara neden olmuştur.

Bankalarda Mevduat (x)

	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1980</u> <u>Ocak-Eylül</u>	<u>1981</u> <u>Ocak-Eylül</u>
Vadesiz ticari	86.0	154.5	286.0	216.0	303.0
Vadesiz tasarruf	103.3	142.6	193.5	171.8	196.9
Vadeli tasarruf	44.1	82.6	154.8	114.4	357.9
Mevduat Sertifikası	0.0	0.0	22.2	8.1	91.2
Diğer	35.7	52.7	89.0	72.6	138.1
Toplam.....	269.1	432.4	745.5	583.5	1087.4

(x) geçici rakamlar.

Sayın Üyeler,

16 Kasım 1981 günü yapılan Banka genel müdürleri toplantısında, ekonominizdeki son gelişmeler gözden geçirilip bir karar alınmıştır. Alınan karara göre; yürürlükte olan faiz oranlarında herhangi bir değişikliğe gidilmeksizin ve 1.1.1982 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 1 ve 2 ay vadeli mevduatın yürürlüğe konulacağı belirtilmiştir. Buna göre, 2 aylık vadeli mevduat için yıllık %35,1 aylık vadeli mevduat için ise yıllık %25 oranında bir faiz uygulanacaktır.

Bilindiği gibi bankaların kuruluşu, faaliyetleri, idare şekilleri, uymak zorunda oldukları hususlar 7129 sayılı "Bankalar Kanunu" ile düzenlenmiştir. 5 Kasım 1981 günü, Para ve Kredi Kurulu aldığı kararda yeni banka kurulması, mevcut bankaların gelişmesi ve yabancı bankaların ülkemizde şube açması konularında yenidüzenlemeler getirmiştir.

Sermaye piyasası ile ilgili en önemli gelişme, 28 Temmuz 1981'de kabul edilen 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunudur. Bununla, Türkiye'de ilk kez sermaye piyasasının ayrıntılı biçimde denetime alınması mümkün olmaktadır. Bankerlerin faaliyetlerini sınırlandıran diğer bir yasa da; bilindiği gibi 2520 sayılı "Ödünç Para Verme İşleri Kanunu" dur.

Getirilen bu yasal düzenlemeler ile bankerlik kuruluşlarının denetim altına alınması, gecikmiş bir önlem olmasına rağmen memnuniyet vericidir.

Bilindiği gibi, önceden bankerlik kuruluşları banka gibi, halktan yüksek faizlerle para toplamakta ve bu toplanan paraların ./..

yatırıma dönüştürülmesi sağlanmaktaydı. Son aylarda piyasayı kapsayan bankerlerin yol açtığı sosyal tahribatın gecikmiş de olsa önlenmeye çalışılması olumlu bir tutumdur.

Şimdiye kadar; gerek ödünç para verme işlerinde ve gerek menkul kıymetlerin satışına aracılık edenler hakkında ve müesseselerin bünyeleri konusunda yeterli bilgi olmanakla beraber, bunların piyasadaki topladığı paranın 100 milyar lira civarında olduğu tahmin edilmektedir.

İçinde bulunulan geçiş döneminde, piyasa bankerleri adıyla bilinmeyenlerin başıboş bırakılması ülkenin ekonomik durumunu olumsuz yönde etkiler, parasal durumu sarsar, para akınlarını istenmeyen yollara yönlendirebilir. Ayrıca tasarrufları tehlikeye sokarak vatandaşların zarara uğramasına sebep olacağı gibi, bunun da ötesinde vatandaşdaki tasarruf fikrini zedeleyeceği unutulmamalıdır.

Bu bakımdan, para-banka ve banker konuları gibi toplumu etkileyen unsurların dikkatlice izlenmesi gerekmektedir.

d) KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ:

KİT'ler, Türkiye'nin ekonomik kalkınma ve sanayileşme çabalarının gerçekleşmesinde çok önemli birer araç olmuşlar ve önemli görevler yüklenmişlerdir. KİT'ler bazı mallarda Türkiye üretiminin %100'ünü, bazı mallarda ise; %50'sinden fazla üretmektedir. Ekonomide üretilen değerlerin büyük bir kısmını ve sanayimizin temel girdilerini üreten KİT'lerin üretim değerleri toplamı yıllara göre şöyledir:

Üretim Değerleri Toplamı 1974-1981
(Milyar TL.)

<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>
57.3	72.7	104.4	135.7	189.2	319.6	754.2	1.113.5

Sayın Üyeler,

Tabloda da görüleceği üzere, üretim değerlerindeki artışlara rağmen, KİT'lerin halen mevcut kapasitelerinin altında çalıştıkları bilinmektedir. Bu durumun da ithal girdileri, enerji darboğazı, işletmecilik hataları ve daha önceki yıllarda görülen politik kargaşanın KİT'lere yansımalarından ileri gelmekte olduğu aşiktardır.

./..

KİT'lerin ürettikleri mal ve hizmetlerin maliyetlerinde artışlar olurken, satış fiyatlarını uzun süre siyasal, sosyal ve ekonomik bakımdan sabit tutulması kaynak ve yatırımlarını olumsuz yönde etkilemiştir. Üretim maliyetlerinin altındaki fiyatlarla satış yapılması sonucu meydana gelen zararın, Hazine'den aldıkları sübvansiyonlarla karşılanması yoluna gidilmiştir. Bu zararların kapatılması açıktan finansmanla sağlanmış, bu da enflasyonu körükleyen bir neden olmuştur.

24 Ocak 1980'de uygulanmaya başlayan ekonomik politika da KİT'lerle ilgili yeni düzenlemeler getirilmiştir. Alınan kararlarla hazine desteği kaldırılmış ve KİT zararlarının satış fiyatlarına yansıtılması esas alınmıştır. KİT ürünlerine yüksek oranlarda yapılan zamalar mevcut siyasal, sosyal ve ekonomik yapıya büyük ölçüde etkilemiştir. Bunun sonucu 1980 yılının Ocak, Şubat döneminde toptan eşya fiyatları endeksinde görülen artış oranı %41.2'yi bulmuştur.

KİT'lerde üretim maliyeti hesapları yapılmamış ve maliyeti düşürme tedbirlerinin zamanında alınması yoluna gidilmemiştir. Zararların satış fiyatlarına zam yapılması yoluyla halka yansıtılmasının çözüm olamayacağı bilinmektedir.

Diğer taraftan bir süreden beri hükümetin gündeminde olan KİT'ler ülkenin ekonomisinde çok önemli bir yer tutmaktadır.

Genel olarak KİT'lerin sorunlarını alt başlıklar halinde şöyle sıralayabiliriz:

. Kamu girişimciliği ile ilgili yasalar tek bir çerçevede içinde toplanmamış,

. Yeterli işletmecilik anlayışı KİT'lerde gerçekleşmemiştir,

. KİT yöneticilerinin değişimlerinin hızliliği yöneticilerdeki verimliliği düşürmektedir,

. Bu kuruluşlarda uygulanan personel rejimleri ve ücret statüleri birbirinden çok farklıdır,

. Kuruluş sermayelerinin yetersiz olması,

. Kendi pazarlama yöntemlerinin yetersiz oluşu.

12 Eylül'den sonra ekonomik alandaki en önemli gelişmelerin arasında KİT'lerle ilgili çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalar arasında KİT'lerin denetimleri de sözkonusu olmuştur. KİT'lerin mali ve idari yönden reorganizasyonu ile ilgili çalışmalar da önemli adımlar atılmış olup, bu çalışmalar halen sürdürülmektedir. ./..

e) Enerji Sorunu:

Enerji sorunu bütün ülkeler için en önemli sorunlardan biri olmakta devam etmektedir. Özellikle akaryakıt fiyatlarında meydana gelen önemli artışlar, kalkınmakta olan ülkelerin kalkınma hanlele-
rinde darboğazların meydana gelmesine neden olmaktadır.

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri,

Amaçlanan kalkınmanın sağlanabilmesi için temel araç, sanayileş-
medir. Sanayileşme sorunu, bir anlamda enerji sorununu da kapsar. Çünkü sanayileşme ve üretimi geliştirme çabaları enerji darboğazla-
rının aşılmasını gerektirir. Bu bakından, kesintisiz olarak, ihtiya-
ca kolaylıkla intibak edebilecek ve ülkenin ekonomik düzeyi ile uyum-
lu bir fiyatla gerçekleşecek enerji üretim politikasının izlenmesi
zorunlu olmaktadır.

Enerji konusu, ülkemizde uzun yıllar ihmal edilmiştir. Bugün
karşılaşılmakta olan bunalım ve yetersizlikler çok önce hesap ve
tahmin edilebildiği halde, bu konuyu gözünlemek için yeterli ciddi
tedbir alınmamıştır. Günümüzde yeterli ve güvenilir enerji sağlanma-
sındaki güçlükler halen devam etmektedir. Ancak, mevcut hükümetin
aldığı etkili tedbirler sonucu ülkemizde petrol ve petrol ürünleri
arzında herhangi bir darboğazla karşılaşılmamaktadır.

Diğer taraftan, enerji kaynaklarının bir geçidi olan elektrik
üretiminde istenilen düzeye erişilememesi ve elektrik üretiminin tü-
ketiminden az olması, kısıtlama uygulamasının sürdürülmesine yol aç-
mıştır. Elektrik üretimi ve tüketiminin yıllara göre durumu aşağıda-
ki tabloda görülmektedir:

Elektrik üretimi ve tüketimi
(Milyon K h)

	1979	1980	1981 (x)
I. Tüketim (toplam)	19.984.0	20.950.0	22.393.0
Aydınlatma	5.222.0	5.471.0	5.843.0
Sanayi	14.762.0	15.479.0	16.550.0
II. Üretim (Toplam)	22.521.9	23.275.4	16.563.4
Termik	12.218.3	11.927.2	7.842.3
Hidrolik	10.303.6	11.348.2	8.721.1

(x) 1981 Ocak/Ağustos fiili değerleri (8 aylık)

./..

Tüketilen toplam enerji kaynakları içinde petrol ürünlerinin diğer enerji kaynaklarına göre %50'lik bir paya sahip olması, enerji sektörünün dışa bağımlılığı açısından endişe vericidir. Halbuki, özkaynaklarımıza dayalı bir enerji üretim politikasının izlenmesinin ülke çıkarları ve ekonomisi açısından en faydalı yol olacağı aşiktardır.

Çeşitli Enerji Kaynaklarının Kullanış Oranı (%)

<u>Enerji Cinsi</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981 (x)</u>
Taş kömürü	10.0	8.9	10.1
Linyit	14.5	15.9	16.7
Petrol ürünleri	51.2	50.6	51.3
Hidrolik	8.7	9.2	7.5
Odun	15.6	15.4	14.4
Toplam	100.0	100.0	100.0
(x) Tahmin			

Sanayi alt sektörlerindeki üretim dağılım yüzdesi incelendiğinde, enerji sektörü aleyhine olan mevcut dengesizlik hemen göze çarpacaktır:

<u>Sanayi sektörü</u>	<u>%</u>
1. İmalat sanayi	94.0
2. Madencilik	3.9
3. Enerji	2.1

1981 programında enerjinin yüzde 8.2 oranında artması hedef alınmıştır. Böylece toplam sanayi üretimi içinde enerjinin payı yüzde 2.2 olacaktır.

Sayın Üyeler,

Yıllardır ihmal uğrayan enerji sorununa bu dönemde gereken önemin verileceğine inanıyoruz. Memleketimiz bakımından büyük önem arzeden enerji üretimi konusu üzerinde dikkatle durmaktayız. Bu bakından, 1981 yılında tüm kamu yatırımlarının %43'ünün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına ayrılmış olmasını memnurlukla karşılamaktayız.

./..

f- Türkiye 2. İktisat Kongresi:

ATATÜRK'ün doğumunun 100. yılında, Türkiye'nin geleceği açısından geçmişinin ve bugünün değerlendirildiği, Türkiye İkinci İktisat Kongresi 2-7 Kasım 1981 tarihleri arasında İzmir'de yapılmıştır.

Kongre'ye 150 kişi ile katılan TÜRK-İŞ delegeleri 7 ayrı Komisyonda da görev alarak kongreye sunulan tebliğlerde işçi kesiminin görüşlerini dile getirmişlerdir. Kongredeki alt komisyonlar şöyle belirlenmiştir:

- 1- Kalkınma Politikası Komisyonu
- 2- Dış Ekonomik İlişkiler "
- 3- Sosyal Gelişme ve İstihdam Komisyonu
- 4- Alt Yapı, Enerji ve Ulaştırma "
- 5- Tarım Komisyonu
- 6- Sanayi Komisyonu
- 7- İş Ticaret ve Hizmetler Komisyonu

Toplantıyı bir konuşma ile açan Devlet Başkanı Orgeneral Kenan EVREN; plânlama üzerinde önemle durmuş ve ekonomide plânlamaya karşı olan ekonomik kuralların etkinliğini giderek kaybettiğini vurgulamıştır.

Daha sonra çeşitli sosyal kesimleri temsil eden konuşmacılar İktisat Kongresinde görüşlerini dile getirmişlerdir.

Kongre'de işçi kesiminin görüşlerini TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER açıklamıştır. Denizcier; özellikle istihdam sorununun çözümü ve üretimin artırılmasını hedef alan (+) 12 Eylül öncesi istikrarsızlık günlerine dönülmemesi için, toplumun mevcut ekonomik ve sosyal sorunlarının süratle ele alınması ve çözülmesi gerekliliğine de işaret etmiştir. Mevcut ekonomik ve sosyal sorunların çözümünün ancak kalkınma ile mümkün olabileceği, kalkınmanın ise, birbirinden ayrılmayan üç temel unsurun kapsadığına değinerek bunların; istihdam, gelirin adil bölüşümü ve ekonomik büyüme olduklarını belirtmiştir.

Yukarıda değinildiği gibi, Yedi Alt Komisyonda çalışmaların sürdürüldüğü ikinci Türkiye İktisat Kongresinde 202 tebliğ ayrıntılı olarak görüşülmüştür. Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Erçelik, Sosyal Gelişme ve İstihdam Komisyonunda "Çağdaşlaşma ve Enerji Sorunlarının Çözümünde Gerçekçi İlkeler" konusunda, Tarım-İş

./...

(+). Açılış konuşmasında,

Sendikası Genel Başkanı Zeynel Irmak ise; Tarım Komisyonunda "Tarımda İşgücü ve İstihdam" konusunda birer tebliğ sunmuşlardır. Ayrıca; Maden Federasyonu Genel Başkanı Kemal Özer "Enerji Sorununun Çözümünde Kömürün Yeri"; DYF-İŞ Genel Başkanı Mehmet Acıdereli "Demiryolu Taşımacılığı"; Çimse-İŞ Genel Sekreteri Mustafa Ulu "Ekonomide Kamunun ve Özel Teşebbüsün Yeri" ve Yol-İŞ Federasyonu Araştırma Dairesinden Gül Neşe Erel ise "İstihdam ve İşsizlik" konularında birer tebliğ sunmuşlardır. Yoğun görüşmelerin cereyan ettiği ve 42 tebliğin tartışıldığı Sosyal Gelişme ve İstihdam Komisyonu Başkanlığını ise TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR yapmıştır.

İşçi kesimi adına kapanış konuşmasını yapan Türk-İŞ Genel Başkanı Denizci Erşunları söyledi:

".....Bu kürsüde ve komisyonlarda Türk işçilerinin haklı taleplerini arz ettik. Planlamada ve icraatta istihdama öncelik verilmesini; işçilerin ekonomik, sosyal ve demokratik haklarının geliştirilmesini; sendikal hak ve özgürlüklerin genişletilmesini; toplu sözleşme ve grev haklarının korunması ve sosyal barışı güçlendirici bir araç olarak kullanılmasını; işsizlik sigortasının kurulmasını; kıdem tazminatının korunmasını; işçi çıkarma yasağının kanunlara dahil edilmesini; vergi reformuna devam edilerek emek gelirlerinin daha az vergilendirilmesini, asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını; sosyal ve ekonomik adaletin güçlendirilmesini; istedik. Bu haklı taleplerimizin gerekçesi olarak da, işçilerin daha çok çalışma ve daha çok üretme görevlerini vurguladık. Şimdi bu taleplerimizi Devletimize emanet ediyoruz ve güvenle bekliyoruz."

Türkiye İkinci İktisat Kongresinin en önemli sonucu, ülkenin ekonomik ve sosyal durumunun geniş bir platformda değerlendirilmesi ve ülke ekonomisinin Devlet ile özel sektörü kapsayan karma bir ekonomik yapıya sahip oluşunun tekrar vurgulanmasıdır.

TOPLU SÖZLEŞMELER:

a) Yüksek Hüküm Kurulu Çalışmaları:

Yüksek Hüküm Kurulu daha önce 1980 yılı için tesbit ettiği %80 zam ilkesinden geriye dönmüş ve daha düşük zam uygulamasına başlamıştır. Kamuoyuna açıklanan ilke kararına göre, 1980 yılında toplu iş sözleşmeleri bitecek işçiler için ilk yıl %80, ikinci yıl %10+ 3.000 TL.sı ücret zammı verilecekti. Bu ilkeye 1980 yılının altıncı

./...

ayına kadar süresi sona eren sözleşmeler için uyulmuş, 1980 yılı yedinci ayından sonra ise %80'lerin altında ücret zammı verilmeye başlandığı görülmüştür. Böylece, enflasyon hızının düştüğü gerekçeyle düşük tutulan 1981 yılı zammı aynı gerekçe ile 1980 yılına da sirayet ettirilmiştir. 1980 yılının ikinci döneminde biten sözleşmelere yapılacak ücret zammından aylık %5'lik bir eksiltme yoluna gidilmesini haklı ve inandırıcı bir gerekçesi yoktur. Çünkü toplu iş sözleşmeleri yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren ileriye doğru değil, geriye dönük iki yılda meydana gelen enflasyon ve hayat pahalılığının meydana getirdiği yaşama şartlarını korumayı hedef almaktadır.

Sayın Üyeler,

Bildiğiniz gibi Ağustos 1980'de TİS.leri biten işyerlerinin sözleşmeleri %70 zam oranı üzerinden karara bağlanırken, bu uygulamanın YHK'nun aldığı ilke kararına ters düştüğünü ileri süren Kurul'daki temsilcileriniz toplantılara girmeme kararı almışlardır.

Kurul toplantılarına katılmama kararından sonra Başbakanlık nezdinde girişimlere başlanmıştır. Bu girişimler neticesinde YHK çalışmalarındaki aksaklıkları düzeltmek amacıyla, Başbakan ile Konfederasyonumuz temsilcileri arasında bir dizi görüşmeler yapılmıştır.

b) İşçi Sorunları Zirvesi:

Basında da "İşçi Sorunları Zirvesi" olarak adlandırılan bir dizi görüşmelerin birincisi sonunda, toplu sözleşmeler konusunda bir rapor hazırlanmak üzere TÜRK-İŞ'ten iki, Maliye Bakanlığından ve DPT'den birer temsilcinin katılmasıyla alt komisyon oluşturulması kararı verilmiştir. YHK'nca bağıtlanan ve bağıtlanacak olan toplu iş sözleşmeleri ile ilgili olarak alt komisyon tarafından hazırlanan ortak rapor ikinci toplantıda görüşülmüştür. Bu görüşme sonunda DPT ve TÜRK-İŞ uzmanlarının konuyu daha detaylı incelenesi kararlaştırılmıştır. Bunun üzerine oluşturulan ikinci komisyonun hazırladığı rapor, üçüncü toplantıda görüşülmüştür. Görüşmelerde 1980 yılının ikinci yarısında biten ve ondan sonra bitecek olan toplu iş sözleşmelerinde izlenecek ücret politikasının ilkelerinin belirlenmesine ışık tutmak üzere;

./..

- 1976'dan bu tarafa enflasyonist baskıların tüm ücretliler (işçi-menur-emekli) üzerindeki etkilerinin tesbit edilmesi,

- TÜRK-İŞ Temsilcilerinin isteği ile, ücret gelirleriyle birlikte faiz-kâr-rant faktör sahiplerinin milli gelirdeki paylarının da belirtilmesi,

- Sektörler arasındaki ücret dengesizliklerinin ortaya çıkarılması öngörülmüştür.

10 Aralık 1981'de, Başbakan başkanlığında yapılan dördüncü toplantıda, YHK tarafından yeniden yürürlüğe konulacak toplu iş sözleşmelerinde verilecek zam oranında uygulanacak ilkeler üzerinde durulmuş ve bu tür toplantıların sürdürülmesi kararına varılmıştır.

1980 yılının ikinci döneminde biten toplu iş sözleşmelerindeki ücret zammı daha sonra YHK tarafından birinci yıl için %70, ikinci yıl için %10 + 3.000 TL. olarak belirlenmiş ve buna göre sözleşmeler bağlatılmıştır.

1982 yılında ücretlere yapılacak zam oranının tesbiti konusunda Konfederasyonumuz temsilcileri ile YHK temsilcileri arasındaki görüşmeler, raporumuzun hazırlandığı sıralarda devam etmekteydi.

c) Vergi Farkları:

Sayın Üyeler,

Bilindiği üzere; 12 Eylül 1980 tarihinden önce yürürlüğe girmiş olup da halen uygulanmakta bulunan toplu iş sözleşmelerine tabi olanların net ücretlerinde, Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikler dolayısıyla meydana gelen artışların, toplu iş sözleşmesi sona erinceye kadar T.C. Merkez Bankasında açılacak bir fonda toplanacağı hükme bağlanmıştı.

Birlikmiş söz konusu vergi farklarının ödenmesini öngören kararname 15 Aralık 1981 günkü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Kararnameye göre vergi farkları Merkez Bankası fonundan işverene aktarılacak Kurumlar da vergi farklarını alır almaz işçilere ödeme yapacaklardır.

Buna göre vergi farklarının ilk taksidinin ödenmesine hemen başlanacak ikinci taksitlerin ise ilk ödeme tarihinden altı ay sonra hak sahiplerine ödeneceği tesbit edilmiş bulunmaktadır.

HUKUK İŞLERİMİZ:

MEVZUAT ÇALIŞMALARI

1- Yeni Kanun Teklif ve Tasarıları:

a) 6245 Sayılı Harcırah Kanunu değişikliği Tasarısı:

Bakanlar Kurulunun gündeminde bulunan Harcırah Kanununun Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi Konfederasyonumuzca incelenmiş, Tasarı hakkında görüş ve önerilerimiz bildirilmiştir.

Tasarı ile ilgili olarak, Kanunun "Tarifler" başlığını taşıyan 3/b-c fıkraları hakkında, işçilerin açık bir ifade ile tanında yer almasını, mahallinde temin ve görevlendirilmeleri mümkün ve mutad sayılanlar hakkında işçi statüsünde bulunanların istisna sayılmasını ve seyyar görev tazminatının fiili duruma bağlanmamasını önermiş bulunmaktayız.

b) Asgari Geçim İndirimi - Asgari Ücretin Vergi Dışı Bırakılması:

Konfederasyonumuzun ötedenberi savunageldiği, asgari ücretin vergi dışında bırakılması ve en az geçim indiriminin asgari ücret esasına bağlanmasının gerçekleştirilmesi için Konfederasyonumuzca 193 sayılı yasa değişikliği yapılması hakkında Kanun Tasarısı Teklifi hazırlanmış, konu ile ilgili gerekçeler rapor edilmiştir. Konfederasyonumuzca hazırlanmış bulunan gerekçeli Tasarı Teklifi Sayın M.Sadık Şide kanalı ile Bakanlar Kuruluna iletilmiştir.

c) KİT'lerin Kuruluşu, Örgüt Yapısı ve Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı:

Sözkonusu Tasarı Konfederasyonumuzca incelenmiş, Türk-İş Temel İlkeleri doğrultusunda, işçinin yönetime etkin olarak katılmasını sağlayacak açık hükümlere yer verilmesi, KİT bünyesinde çalışmakta olan işçilerin memur statüsüne geçirilmelerinin önlenmesi istikametinde önerilerde bulunulmuştur.

- d) Tarım ve Orman-İş Kanunu, Tarım İşçilerinin Sosyal Güvenliğe Kavuşturulmaları ile ilgili yasal hazırlıklar:

Tarım ve orman işçilerinin Kanun teminatına kavuşturulması yolunda yapılan çalışmaların çok eski tarihlere dayandığı bilinmektedir. Konfederasyonumuz, içinde bulunduğumuz idari durumun avantajlarından yararlanarak, tarım ve orman işçilerinin zaman geçirilmeden İş Kanunu çatısı altına alınmaları için, 1475 sayılı Yasanın 5 nci maddesinde bir değişiklik yapılması doğrultusunda tasarı hazırlıklarına sürdürmektedir. Bunun için önce tarım ve orman işçisinin eksiksiz tanıma kavuşturulması amaçlanmaktadır. Bu düşünce ile, hür dünya ülkeleri mevzuatlarında tarım işçisinin nasıl tanımlandığını tesbit etmek amacıyla yabancı kaynaklı mevzuatlar tercüme edilmektedir. Bu hazırlıklarımız tamamlandıktan sonra, 1475 sayılı yasanın istisnalarla ilgili 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun Tasarısı hazırlanacak, bu tasarıda tarım ve orman işçisinin tanıma yapılacak, bu gerçekleştirildikten sonra da, tarım ve orman işçilerinin sosyal güvenceye bağlanması için 506 Sayılı yasa bünyesinde, tanıma uygun değişiklik yapılacaktır. Tarım ve orman işçilerinin sosyal güvenliğe kavuşturulmasında esas alınacak ölçünün Türkiye gerçeklerine göre tesbiti için, hür dünya ülkelerindeki uygulamalar etüd edilmektedir. Hangi ülkede, sosyal hizmetlerden kaçının ne ölçüde tarım işçisine uygulanmakta olduğu, sonucunun hangi seviyeye ulaştığı dökümanite edildikten sonra, Ülkemiz için işçi lehine uygulanabilir metod tesbit edilecektir.

- e) 657 Sayılı Devlet Memuru Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı:

Bu Tasarı, Konfederasyonumuzu İşçi-Memur ayırımı hakkından yakinen ilgilendirmektedir. Konfederasyonumuzun, işçi-memur ayırımı hakkında kesinleşmiş görüşü, öneri olarak ileri sürülmüştür.

2- Danışma Meclisi Üyelerine, İcra Kurulumuzca Verilecek Yasa Tasarıları:

Danışma Meclisinde üç üyenin işçi kanadından seçilmiş olması, yasal çalışmalarda Türk-İş görüş ve önerilerinin etkili şekilde savunulması sonucunu doğuracağından sevindirici olmuştur. İcra Kurulumuz, Danışma Meclisinin gündeminde bulunan yasa tasarılarını incelemektedir.

Gündemde olan bu tasarılarından hangileri hakkında Türk-İş görüş ve önerilerinin belirtilmesi gerektiği tesbit olunmakta, gündemde yer almasına rağmen Konfederasyonumuzca gerçekleştirilmesi gerekli görülen yasalar hakkında da tasarı çalışmaları sürdürülmektedir. En kısa zamanda, İcra Kurulumuzca hazırlanacak dosyalar Danışma Meclisinin, bünyemizdeki üç üyesine sunulacak, Türk-İş görüş ve önerilerinin Meclis çalışmalarında savunulması talep edilecektir.

3- Komisyon Çalışmaları:

Türk-İş Eğitim Sekreterliğince düzenlenmiş bulunan ILO-PIACT/TÜRK-İŞ Çalışma ve Yaşama Çevresinin İyileştirilmesi Programı Bilimsel Danışma Kurulu çalışmalarına, hukuk büromuz iki ayrı Komisyonda görev almak suretiyle iştirak etmiştir.

Altı ayrı Komisyondan oluşan Kurul çalışmalarını Hukuk Büromuzca yakinen takip edilmiş, "Mevzuat, Uygulama ve Denetim" konusunu üstlenen altıncı komisyon ile Redaksiyon Komitesinde fiili görev alınmış ve raporlar hazırlanarak Türk-İş İcra Kuruluna sunulmuştur.

4- Davalar:

Konfederasyonumuzun tarafı bulunduğu davalardan 29.7.1981 tarihine kadar sonuçlanmış bulunanlar, bir önceki çalışma raporumuzda açıklanmıştır. Aşağıda, halen yargılanması devam etmekte bulunan davaların safahatı ile bu dönem içinde sonuçlanmış bulunanlar özet olarak sunulacaktır.

1) Bir önceki raporumuzda, Ankara Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesinde, Mem-Der aleyhine açmış olduğumuz 977/51 esas sayılı ceza davasının, sanıkların hapis ve para cezasına çarptırılması suretiyle sonuçlandığı bildirilmiş, dosyanın sanıklar tarafından teymiz edilmesi nedeniyle Yargıtay'da bulunduğu belirtilmiştir. Dosya henüz Yargıtay'dan dönmemiştir.

2) Ges-İş Sendikasının Konfederasyonumuz aleyhine açmış olduğu Ankara 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 1978/503 esas sayılı dosya ile görülen alacak davası, Mahkemenin 27.11.1981 tarih ve 981/848 sayılı Kararı ile sonuçlanmış, bu karar 15.12.1981 tarihinde tarafımıza tebliğ edilmiştir. Mahkeme anılan kararında, Ges-İş Sendikası adına Konfederasyonumuza bono veren Erol Aykaş ile Nazmi Bilginoglu ve Emin Sarıkaya'nın, yetkisiz oldukları bir sürede bono tanzim ettiklerini, bunun İcra İflas Kanununun 274 nolu maddesine aykırı bulunduğunu ./...

yetersiz kimseler tarafından verilen bono'nun tahsili suretiyle Konfederasyonumuzun haksız zenginleştğini bu sebeple Bono'ların icraya verilerek tahsil edilen 406.246 TL'nin, yargılama giderleri ile birlikte Konfederasyonumuzdan ve diğer davalılar, Erol Aykaş, Emin Sarıkaya ve Nazmi Bilginoglu'ndan müsterek ve müteselsilen tahsiline karar verildiği belirtilmiştir.

Bu karar, yasal süresi içinde Konfederasyonumuz adına Temyiz edilecektir. Herne kadar işbu raporumuzun hazırlandığı tarihe kadar icra emri tebellüğü edilmemiş isede, alacaklı görünen Ges-İş Sendikası'nın aleyhinize bu kararı icraya koynası halinde, nakit yada teminat mektubu verilme suretiyle, Temyiz sonuna kadar icranın tehirine karar alınacaktır.

3) Konfederasyonumuz eski personellerinden Nevin Ağıç'ın kıdem ve ihbar tazminatının eksik ödendiği iddiası ile Ankara 5. İş Mahkemesi nezdinde açmış bulunduğu alacak davası, mevcut toplu sözleşmeye göre hesap tayini için yeniden bilirkişiye gönderilmiştir. Duruşması 28.12.1981 gününe bırakılmıştır.

4) Konfederasyonumuzun maliki bulunduğu Türk-İş pasajındaki dükkanların kiracıları ile akdedilen kira sözleşmeleri, süresi sona erdikçe, yasa gereği kiracılara ihtarname keşide edilmekte ve sözleşmenin yenilenmeyeceği, pasajın tamamının Kooperatif için tahsis edildiği bildirilerek tahliye etmeleri ihtar edilmektedir.

Bu cümleden olarak, kira sözleşmesinin bitiş tarihlerine göre, 8 numaralı dükkan kiracısı Ahmet Elgin aleyhine Ankara 7.Sulh Hukuk Mahkemesinde 1981/295 esas sayılı dosya ile ihtiyaç nedeniyle tahliye davası açılmıştır. Pasajın Tüköbirlik adına tahsis edildiği ve bu yüzden intiyacımız bulunduğu hususundaki iddiamızı isbat zımnında, İcra Kurulu kararı, Kooperatifin ana sözleşmesi, Kooperatif fonu yönetim kurulu kararları, kooperatifle Konfederasyonumuz arasındaki mali ilişkiyi gösteren dekont ve makbuzlar Mahkemeye ibraz edilmiş, bu konuda üç ayrı tanık dinletilmiştir. Bu dava, davalı tarafından gösterilen son tanığın dinlenmesi için 21.12.1981 tarihine talik edilmiştir.

5) Aynı kiracı Ahmet Elgin'in, icarında bulunan 7 numaralı dükkan için, keza aynı nedenlerle Ankara 1.Sulh Hukuk Mahkemesinde 1981/587 esas sayılı dosya ile tahliye davası açılmış, aynı deliller

bu Mahkemeye de ibraz edilmiş tüm tanıklar dinletilmiş, Mahkeme, mahallinde keşif kararı vermiştir. 19.1.1982 tarihinde Mahkemeye mahallinde keşif yapılacak ve keşiften sonra 28.1.1982 tarihinde de son duruşması icra olunacaktır.

6) Yine aynı kiracının icarında bulunan 13 numaralı dükkânın kira sözleşme süresi 1.12.1981 tarihinde sona ermiştir. Bir ay öncesinden yasa uyarınca Noter kanalı ile kiracıya ihtar çekilmiş, bitin tarihinde tahliye etmediği için 18.12.1981 tarihi itibarıyla yukarıda belirtilen gerekçelerle kiracı Ahmet Elgin aleyhine üçüncü tahliye davası da açılmış bulunmaktadır.

7) Türk-İş pasajının Bayındır Sokak'a açılan giriş kapısı çeşitli mülklerle evvelce tarafımızdan kapatılmış bulunmakta idi. Bu sebeple kiracı Ahmet Elgin, Konfederasyonumuz aleyhine bu kapının açtırılması için Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde 1981/404 esas sayılı dosya ile tesbit davası açmış bulunmaktadır. Bu dava ile ilgili olarak ileri sürmüş bulunduğumuz görev itirazı, mahkemeye tetkike alınmıştır. Duruşması da 21.12.1981 tarihine talik olmuştur.

8) MİSK Konfederasyonunun, Türk-İş ve sayın Orhan Erçelik aleyhine Ankara 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde 1980/184 esas sayılı dosya ile açmış bulunduğu 2 milyon liralık manevi tazminat davasının safahatı daha önceki raporumuzda etraflıca anlatılmıştır. Bu davanın en son 30.11.1981 tarihinde yapılan duruşmasına MİSK vekili gelmemiş, davayı takip etmemeleri nedeniyle işbu dava müracaata bırakılmıştır.

5- İcra Takipleri:

Bundan önceki raporlarımızın pek çoğunda tüm sebepler ve sonuçları ile açıklanmış bulunan Fehmi Anlaroğlu aleyhine giriştiğiniz İcra Takipleriyle ilgili yasal işlemler sürdürülmektedir. Adı geçen borçlunun, alacağınızı karşılayacak mal varlığının tesbit edilmesi halinde tahsili için gerekli işlemlere girişilecektir.

6- Diğer Hukuk İşleriniz ve Danışmalar:

Hukuk büromuz, mevzuat çalışmalarını, Komisyon çalışmalarını, çeşitli toplantılara iştirak etme, dava ve icra takipleri dışında, Konfederasyonumuz üyesi kuruluşların çeşitli konulardaki başvuruları ile, sendikalara üye işçilerin yada sendikası olmayan işçilerin kişisel

./...

sorunları ile ilgili dilekçelerine yazılı cevap vermek, İcra Kurulu-
nun büromuza havale ettiği konular hakkında mütalâa belirtmek, büro-
muza havale edilmiş ya da İcra Kurulu üyelerinden doğrudan doğruya
iletilen konularda talimat doğrultusunda işlem yapmak gibi çalışmalar-
da bulunmaktadır. Ayrıca, yeni yasal düzenlemeler hakkında tasarı ve
tekliflerin tetkiki ile Türk-İş görüş ve önerilerinin belirlenmesinde
rapor hazırlamak, gerekli görülen konularda yeni yasa teklif tasarıla-
rı veya değişiklik önerileri belirlemek gibi faaliyetleri sürdürmekte-
dir.

EĞİTİM ÇALIŞMALARI

İcra Kurulumuz, içinde bulunduğumuz ATATÜRK'ün doğumunun 100. yıldönümüne rastlayan 1981 yılında yapmayı düşündüğü ve 3 Eylül 1980 tarihinde toplanan Yönetim Kurulumuz tarafından oybirliği ile kabul edilmiş bulunan eğitim çalışmalarını, 12 Eylül 1980'den bu yana, ülke düzeyindeki yeni gelişmeler ve Sıkıyönetim Kurutanlıklarının izinleri ölçüsünde gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

1981 yılının son dönemlerinde bu etkinlik ve yoğunluğun giderek artmakta olduğu yapılan çalışmalarla ortaya konulmuş, eğitim çalışmalarında yeni işbirliği alanları bulunarak, çalışmalar giderek süratlenmiştir.

ÜNİVERSİTELERLE İLİŞKİLERİMİZ

Hür demokratik sendikacılığın başarısı için, halkın desteği ve sempatisinin temel şart olduğunu dikkate alan İcra Kurulumuz, kamu oyuna yön veren başlıca etkenin aydınlar ve üniversiteler olduğunu tesbit etmiş ve bu alanda gerekli girişimleri yaparak ilişkileri iyileştirmek için Genel Eğitim Sekreterliğimizce Tüzürten doğan görevlere göre harekete geçirilmiştir.

Bu konuda bir süredir yapılan çalışmalar verimli sonuçlarına verneye bağlanmıştır. Kayseri Üniversitesiyle ve Hacettepe Üniversitesiyle yaptığımız çalışmalar hakkında da bu raporumuzda ayrıca bilgi verilmiştir. Bu alandaki çalışmalarımız planlı bir biçimde devam etmektedir. İstanbul Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Eskişehir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Bursa Üniversitesi, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Diyarbakır Üniversitesi gibi seçkin yüksek öğretim kurumlarının çeşitli birimlerinden gelen işbirliği önerileri, bu alanda yürüttüğümüz ilişkilerin başarılı sonuçlanacağı umudunu veren olumlu gelişmelerdir.

Önümüzdeki devrede, özellikle İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesine bağlı Çalışma ve Endüstri İlişkileri Enstitüsünün yapıcı yaklaşımı ve geniş imkanlarının değerlendirilmesine ağırlık verilecek bu arada diğer üniversitelerle olan ilişkilerimizin de geliştirilmesine devam edilecektir. ./..

TÜRK-İŞ'e bağlı sendika ve federasyonların da, mümkün olduğu kadar fazla sayıda üniversiteyle çok yönlü ilişkilerini geliştirmeleri, özellikle aydınlar arasında TÜRK-İŞ'in ve inandığımız ilkelerin güçlenmesi bakımından yararlı olacaktır. Üniversitelerle ilişkilerini geliştirmek isteyen teşkilatlarınıza yardımcı olmaya hazır bulunduğumuzu bu vesile ile belirtmek isteriz.

Hacettepe Üniversitesi ile Birlikte Düzenlenen Modern Yönetim Semineri:

Konfederasyonumuza bağlı sendika ve federasyonların üst düzey yöneticilerinin, sosyo-ekonomik ve sendikal eğitim düzeylerini artırmak amacıyla ATATÜRK'ün doğumunun 100. yıldönümünü kutlama çalışmalarını kapsamında olmak üzere, TÜRK-İŞ topluluğu olarak ötedenberi savunduğumuz ATATÜRK ilke ve prensiplerinin kamuoyunda daha iyi anlaşılması ve hayata geçirilmesi hususunda üniversite camiası ile ortak çalışmalar için girilmiş, yapılan çalışmalar kamuoyunda ve TÜRK-İŞ topluluğu içerisinde takdire şayan ilgi toplanmıştır.

Konfederasyonumuz, üniversite camiası ile daha canlı bağlar oluşturabilmek amacıyla, ülke içerisindeki diğer üniversiteler ile de ortak çalışma yolları aramış, ilk olarak Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü ile üst düzeyde varılan bir anlaşma sonucu, genel merkezi Ankara'da bulunan Konfederasyonumuza bağlı sendika ve federasyonların genel merkez yöneticileri için 14 Ekim-3 Aralık 1981 tarihleri arasında 30 kursiyerin katıldığı 6 hafta süreli "Modern Yönetim Semineri" düzenlenmiştir.

Batı ülkelerinde üniversite-sendika ortak eğitim çalışmaları içerisinde bu tür uzun vadeli ve sürekli eğitim programlarının yer aldığı herkes tarafından bilinmektedir. Ülkemizde üniversite camiası ile sendikalar arasında yapılan ortak eğitim çalışmaları içerisinde, bu seminer kendi türünde ilk deneme olup, başarılı sonuçlar alınmış, bu tür çalışmaların diğer üniversiteler ile de yapılması hususunda cesaret verici olmuştur.

Bu seminerin gerek açılışı, gerekse kapanışında TÜRK-İŞ İcra Kurulu ve Üniversite üst yönetimi adına yapılan konuşmalar başında büyük ilgi görmüş, seminerin son gününde büyük bir davetli topluluğu önünde iştirakçilere Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof.Dr.Süleyman Sağlam ile Hacettepe Üniversitesi Ekonomi Bölümünden program ./..

Koordinatörü Prof.Dr.Erdiñ Tokgöz tarafından imzalanmış olan sertifikalar verilmiş, buna karşılık Konfederasyonumuz, seminerde görev alan öğretin üyeleri ile Üniversite Rektörüne,yapılan işbirliğine sağladıkları olumlu katkılardan dolayı "Teşekkür Belgesi" sunmuştur.

Seminerin programı aşağıdadır:

TÜRK-İŞ ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİ İÇİN
MODERN YÖNETİM SEMİNERİ

TARİH : 14 Ekim 1981 - 3 Aralık 1981

YER : Hacettepe Üniversitesi Merkez Kampüsü
(R) Salonu: Tıp Fakültesi (Eski Tenel Bilimler) binasında
(T) Salonu: Dişçilik Fakültesi girişinde

DÜZENLEYEN :Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü ve TÜRK-İŞ Genel Başkanlığı

YÖNETEN :Prof.Dr.Erdiñ Tokgöz (Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi) ve Emre Kocaoğlu (TÜRK-İŞ Eğitim Müdürü)

P R O G R A M

14 Ekim 1981 Çarşamba (R Salonu)

09.30 - 10.30 Açılış Töreni
10.30 - 11.00 İktisat
11.00 - 12.00 Sağlık Hizmetleri ve İşçi Ailelerinin Sağlık Sorunları (Prof.Dr.Nusret Fişek)
12.00 - 13.00 İşyeri ve İşçi Sağlığı (Doç.Dr.İsmail TOPUZOĞLU)

15 Ekim 1981 Perşembe (T Salonu)

16.00 - 18.00 İleri Yönetim İlkeleri (Doç.Dr. Halil Can, Doç.Dr. Bülent Ardaniç)

21 Ekim 1981 Çarşamba (T Salonu)

16.00 - 18.00 İşçi-İşveren İlişkileri (Doç.Dr.Halil Can,Doç.Dr.Bülent Ardaniç)

22 Ekim 1981 Perşembe (T Salonu)

16.00 - 18.00 Toplumsal Örgütlenme ve Liderlik (Prof.Dr.Emre Kongar)

11 Kasım 1981 Çarşamba (T Salonu)

16.00 - 18.00 Yurt Dışındaki İşçi Sorunları (Doç.Dr.Erdal Türkdan)

./..

12 Kasım 1981 Perşembe (T Salonu)

16.00 - 18.00 Sosyal Turizm (Dr.H.İşin Dener, Dr.Doğan Ayhan)

18 Kasım 1981 Çarşamba(T Salonu)

16.00 - 18.00 Dünya Ekonomisi (Doç.Dr.Halime Oygur)

19 Kasım 1981 Perşembe (T Salonu)

16.00 - 18.00 Türkiye Ekonomisi (Prof.Dr.Erdiñ Tokgöz)

25 Kasım 1981 Çarşamba (T. Salonu)

16.00 - 18.00 Ekonomik İşçi Çıkarları Açısından Kooperatifçilik Planlaması (Doç.Dr.Ayhan Tan)

26 Kasım 1981 Perşembe (T Salonu)

16.00 - 18.00 Sosyal Adalet (Prof.Dr.Gülai Coşkun)

3 Aralık 1981 Perşembe (R Salonu)

10.00 - 12.00 Sertifika Töreni ve Kapanış.

Bu seminerden diploma alan sendika liderleri şunlardır:

1- Hikmet Altsoy, Tez Büro-İş	21- Ali İhsan Küçüktölek, Türk Metal,
2- Yetkin Aröz,, Koop-İş	22- Kaya Özdemir, Türk-İş
3- M.Sait Bürçün, Teksif	23- Nizanettin Özkan, Maden Federasyonu
4- A.Ersin Cengiz, Sağlık-İş	24- Zeki Polat, Teksif
5- H.Tahsin Çaylı, Ağaç-İş	25- Kemal Sarısoy, Ağaç-İş
6- Yusuf Çelik, Sağlık-İş	26- Cahit Sengelli, Türk Harb-İş
7- Beridun Nazmi Dağlı, Tes-İş	27- Mustafa Suzan, Tez Büro-İş
8- Kenan Durukan, Türk Harb-İş	28- Kuddusi Toker, Tes-İş
9- Hüseyin Düğün, Basın-İş	29- Mahmut Telli, Tarım-İş
10- Orhan Ergelik, Türk-İş	30- Şevket Yılmaz, Teksif
11- Yusuf Erdal, Türk Metal	31- Muhittin Yılmaz, DİYF-İŞ
12- Nazmi Ergil, Tes-İş	
13- Ömer Ergün, Türk-İş	
14- Salih Ermanov, Tes-İş	
15- Ethen Ezgü, Haber-İş	
16- Kenan Gürbüz, Tez Büro-İş	
17- M.Zeynel İrmak, Tarım-İş	
18- Necdet İnandıoğlu, Teksif	
19- Cavit Iskalaf, DİYF-İŞ	
20- M.Alaattin Karayılmaz, Basın-İş	

ATATÜRK'ÜN DOĞUMUNUN 100. YIL DÖNÜMÜNÜ KUTLAMA ÇALIŞMALARI

Yönetim Kurulumuz tarafından onaylanan ATATÜRK'ün doğumunun 100. Yıldönümünü kutlama çalışmalarını uygulanı görevi verilen Genel Eğitim Sekreterimiz başkanlığında Konfederasyonumuz Genel Merkezinde oluşturulan Komite, belirli aralıklarla yaptığı toplantılarda, gerek Yönetim Kurulumuzca, gerekse ATATÜRK'ün Doğumunun 100. Yılına Kutlama Koordinasyon Kurulu Başkanlığınca kendisine tevdi edilen çeşitli görevlerin yerine getirilmesi hususunda yapılan programların uygulanmasını ve değerlendirmesini yapmış ve geçmiş dönemde bütün okul kademelerindeki öğrencilerle, bu okullardan mezun bulunan işçilerimiz için bir kompozisyon yarışması açmıştır. Ayrıca, TÜRK-İŞ Dergisinin Mayıs 1981 sayısı, "ATATÜRK Özel Sayısı" olarak çıkarılması sağlanmış Genel Merkezimizde bulunan sergi salonumuzda Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü ile yapılan işbirliği içerisinde "ATATÜRK Köşesi" açılması kararlaştırılmış ve hazırlık çalışmaları tamamlanmıştır.

Konfederasyonumuz Kutlama Komitesi yaptığı bu çalışmalarının yanı sıra, aldığı bir karar uyarınca 70 X 100 CM. ebadında ve toplam 1 milyon 400 bin TL. tutarında 80 bin adet ve iki tip "ATATÜRK Posterleri" bastırması, bu posterler gerek kendi kuruluşlarımızda ve gerekse diğer ilgili kuruluşlara dağıtılmıştır.

Kutlama Komitesi tarafından ülke çapında açılan "ATATÜRK" konulu kompozisyon yarışmalarının sonuçlandırılması amacıyla Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü ile işbirliği yapılmış ve Öğretim Üyelerinden oluşan bir jüri teşkil edilmiştir. Prof.Dr.Erdiç Tokgöz'ün başkanlığında Prof.Dr.Enre Tongar ve Doç.Dr.Ayhan Tan'dan oluşan jürinin çalışmaları sonuçlanmış ve kompozisyon yarışmasına katılanlar aşağıdaki gibi derecelendirilmişlerdir.

1- İlkokul öğrencileri ve ilkokul mezunu işçiler arasında:
Birinci Gözde Gültekin, İkinci Avni Dereli, Üçüncü Aşkın Sönmez olmuşlardır.

2- Orta ve lise öğrencileri ve bu kategori mezunu işçiler arasında:
Birinciliğe Serenay Elgün, ikinciliğe Hasan Günel, üçüncülüğe Alper Çökmek lâyık görülmüşlerdir.

3- Mesleki ve teknik okul öğrencileri ile bu kademe mezunu işçiler arasında:

Birinciliğe lâyık bir çalışma bulunamamış, ikinciliği Mesut Eley, Üçüncülüğü Tayfun Tabakoğlu kazanmışlardır. ./..

4. Üniversite öğrencileri ve yüksek okul mezunu işçiler arasında: birinciliğe layık bir çalışma bulunamamış, ikinciliği Firdavs Kantar, üçüncülüğü Abdullah Tekin kazanmışlardır.

Yarışmada dereceye girenlerin ödülleri özel bir törenle kendilerine verilecek ve yarışmaya gönderdikleri çalışmalar yayınlanacaktır.

AİLE SAĞLIĞI VE PLANLAMASI PROJESİ

Merkezi Bangladeş'te bulunan ve uluslararası gönüllü bir kuruluş olan FPIA (Uluslararası Aile Planlaması Derneği) ile yaptığınız görüşmeler olumlu biçimde sonuçlanmıştır.

Varılan mutabakata göre, 1 Mayıs 1982 tarihinden itibaren, TÜRK-İŞ Eğitim Genel Sekreterliği bünyesinde bir "İşçi Sağlığı Bölümü" kurulacaktır. Bu bölümün yürüteceği programa göre, İstanbul, Ankara, İzmir ve Gaziantep'te SSK hastahanelerinde TÜRK-İŞ adına birer Aile Sağlığı Kliniği kurulacak, yeterli sayıda hekim ve hemşire istihdam edilecektir. Aynı şehirlerde, iki alanda yaygın eğitim yapılacaktır. Birinci alan, İş Kanununun 76. maddesine göre işyerlerinde kurulması gereken İş Güvenliği Kurullarını kurdurmak ve bu kurullarda görev yapacak olan sendika temsilcilerinin becerilerini arttırmak için yapılacak olan eğitimlerdir. İkinci alan, TÜRK-İŞ adına 4 SSK hastanesinde kurulacak olan Aile Sağlığı Kliniklerinden yararlanılmasına teşvik etmek için yapılacak olan özel sağlık eğitimleridir.

Söz konusu projenin bütün masraflarının uluslararası kaynaklardan karşılanması da sağlanmıştır. İlk 18 aylık süre için, yaklaşık olarak 125 milyon liralık bir kaynak gerçekleştirilmiştir. İlk dönemin başarı oranına göre FPIA (Uluslararası Aile Planlaması Derneği) ile yeniden müzakereler yapılacak ve toplam 5 yıllık bir süre, 12-18 aylık aşamalar halinde ayrı ayrı ele alınıp planlanacaktır.

AAFLI İLE İLİŞKİLERİMİZ

12 Aralık 1973 tarih ve 14740 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Hükümet Kararnamesi uyarınca yürütülmekte olan AAFLI projesini tekrar gözden geçirmek ve TÜRK-İŞ'in belirliyeceği ihtiyaç ve ilkelere göre ülkenizin daha fazla yararlanmasını sağlamak amacıyla, Genel Eğitim Sekreterliğimizce hazırlanan bazı öneriler ve 1982 Çalışma Programı Taslağı, Genel Başkanımızın ABD ziyareti sırasında AFL-CIO yetkilileriyle müzakere edilmiş ve genel olarak tasvip görmüştür. Bu çerçevede

içinde, AAFLI-Türkiye Bürosuyla da görüşmeler yapılmış, 1982 ve sonrasını için daha yararlı ve verimli çalışmaların gerçekleştirilmesi için ilke mutabakatı sağlanmıştır.

Ocak ve Şubat aylarında AAFLI ile yapacağınız müzakerelerin sonucunda, önümüzdeki dönem faaliyetlerinin kesin bir programa bağlanması amaçlanmaktadır.

TÜRK-İŞ/AAFLI Ortak Eğitim Projesi içinde yer alan, işyeri temsilcilerinin bilgi ve becerilerinin artırılabilmesi amacıyla, işyeri temsilcilerine yönelik "Eğiticilerin Eğitimi" seminerlerinin ilk pilot uygulamaları için seçilen TEKSİF ve TEKGIDA-İŞ Sendikaları düzenlenen seminerler, Wisconsin işçi okulu Profesörlerinden Mil Lieberthal'ın yönetiminde gerçekleştirilmiştir. Bu pilot seminerlerin ışığında eğitici adayı olarak yetişen tecrübeli işyeri temsilcilerinin üstte adı geçen sendikaların kendi eğitim programlarında yer verdikleri bir dizi uygulama seminerlerinde başarılı oldukları görülmüş ve işyeri temsilcilerine yönelik eğitim faaliyetlerinin de etkin ve verimli bir düzeye ulaştığı tesbit edilmiştir.

Bu pilot uygulamalarda görülmüştür ki, tüm teşkilatlarınız bünyesinde kendi iş kollarının özelliklerini taşıyan işyeri temsilci eğitimcilerinin yetiştirilmesi ve eğitim programlarının nitelik ve nicelik yönünden daha tatminkâr bir düzeye ulaştırılmasında, anılan TÜRK-İŞ/AAFLI ortak eğitim projesinden tüm üye kuruluşlarınızın yararlanması için, Konfederasyonumuz Eğitim Sekreterliğine bu husustaki taleplerini iletmeleri yeterli olacaktır.

TÜRK-İŞ/AAFLI Projesi çerçevesinde, Maden Federasyonumuz ile Türk Metal Sendikamızın işbirliği ile yürütülen işkolu düzeyindeki işçi sağlığı ve iş güvenliği faaliyetleri de gelişmektedir. Bu faaliyeti bütün işkollarına yaymak ve ilgilenen bütün teşkilatlarımızın katılmasını sağlamak amacıyla bu alandaki çalışmaların kapsamı genişletilecektir.

İLO İLE İLİŞKİLERİMİZ

Merkezi Cenevre'de bulunan Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO)'nun Türkiye Temsilciliği ile olan ilişkilerimizi geliştirmek ve İLO'nun imkanlarından ülkenizin daha fazla yararlanmasını sağlamak, İcra Kurulumuzun önemli bir amacıdır. ./..

ILO Türkiye Temsilciliğine Mr.Bruce Mac Donald'ın atanmasıyla, ilişkilerimizde karşılıklı güven ve işbirliği esasına dayalı yararlı gelişme ihtimalleri gözlemlenmiştir. Bu ihtimallerin kısa zamanda gerçekleşeceğini ve ILO'ya ilettiğiniz çeşitli eğitim önerilerinin Cenevre'deki ILO Genel Merkezi tarafından da onaylanarak icraata başlanabileceğini umuyoruz.

ILO Türkiye Temsilciliğine verdiğimiz öneriler arasında, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili olan teklifimiz, ILO'nun da ricası üzerine, daha da genişletilerek Aralık 1981 içinde başlatılmıştır.

ILO içinde 1976 dan bu yana gelişen ve PIACT kısa adıyla bilinen yeni anlayış, işçinin sağlık ve güvenlik sorunlarını, bütün çalışma ve yaşama çevresini ihtiva eden geniş bir kapsam içinde ele almakta ve çözüm aranmaktadır. "İşçinin Yaşama ve Çalışma Çevresinin ve Şartlarının İyileştirilmesi" diye tercüme edebilen bu yeni anlayışı ülkemizde tanıtmak ve benimsetmekle, Türk işçilerine önemli bir hizmet sağlanacağını düşünerek, adı geçen Programı 1 Aralık 1981 günü Ankara'da TÜRK-İŞ Genel Merkezinde düzenlenen PIACT Bilimsel Danışma Kurulu toplantısı ile fiilen başlattık.

PIACT Bilimsel Danışma Kurulu için hazırlanan bilgi dökümanını aşağıda aynen sunuyoruz.

ILO/PIACT/TÜRK-İŞ
ÇALIŞMA VE YAŞAMA ÇEVRESİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ PROGRAMI
BİLİMSEL DANIŞMA KURULU
(Ankara, 1 Aralık 1981)

GENEL BİLGİLER

1. BU FAALİYETİN AMACI NEDİR?

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)nun 1976 da başlattığı bir program olan PIACT çalışmalarından ülkemizin de yararlanması amacıyla, TÜRK-İŞ Genel Merkezi ILO'ya başvurmuştur. Bu başvurunun ilk olumlu aşaması olarak, adı geçen program çerçevesinde ülkemizde ne gibi faaliyetlerin yapılabileceğinin müzakere edilmesi kararlaştırılmıştır. 1982 nin ilk aylarında Ankara'ya gelecek olan ILO yetkilileriyle bu konuda gerekli müzakereler yapılacaktır.

PIACT, iş ve işçi arasındaki ilişkileri çok geniş kapsamlı ve bütün sosyo-ekonomik yönleri ile birlikte ele alan yeni bir program olduğu için, bu kavramın önce ülkemizde üniversiteler, basın, ./..

sendikalar, sanayiciler, devlet kurumları ve bütün ilgili çevreler arasında geniş biçimde tartışılması ve incelenmesi gerektiği görülmüştür.

Konunun kamu oyunuzca bilinmesi ve tartışılması sonucunda, ülkemizin bu alandaki ihtiyaçları ve muhtemel iyileştirme önerileri daha net ve gerçekçi bir biçimde ortaya çıkabileceği için, Konfederasyonumuz ile ILO arasında somut müzakerelere geçmeden önce, bu tür bir hazırlık ihtiyacı belirmiştir.

Söz konusu müzakerelere hazırlık olmak üzere, ülkemizin özellikleri ve ihtiyaçları açısından, PIACT kapsamı içindeki hangi faaliyetlere ve ne ölçüde ağırlık verilebileceğini araştırmak amacıyla; 1 Aralık 1981 Salı günü TÜRK-İŞ Genel Merkezinde bir Bilimsel Danışma Kurulu toplantısı düzenlenmiştir.

Bu toplantının sonucunda ortaya çıkacak olan Rapordan, TÜRK-İŞ İcra Kurulunca görüşülüp onaylandıktan sonra, Konfederasyonun bu alandaki faaliyetleri ve ILO ile yapacağı müzakereler için temel bir referans metni olarak yararlanılacaktır.

Bu faaliyetin, Türk sosyal siyasetinin gelişmesi süreci içinde; çağdaş aktınların daha iyi yansınması ve ILO'nun tesbit ettiği uluslararası standartların daha iyi adapte edilmesi bakımından, yararlı sonuçlar sağlayacağı umulmaktadır.

2. ILO NEDİR?

ILO (International Labour Organization - Uluslararası Çalışma Örgütü), 1919 yılında Versailles Andlaşması çerçevesinde, "Cemiyet-i Akvam" ile birlikte oluşmuş; daha sonra 1946 yılında Birleşmiş Milletler bünyesi içinde yeniden kurulmuş ilk ihtisas örgütüdür. Örgütün başlangıçta 45 olan üye ulus sayısı, 1980 başlarında 144'e ulaşmıştır. Türkiye Cumhuriyeti, 21 Haziran 1935 tarihinde, Atatürk'ün imzaladığı bir belge ile, ILO'ya katılmıştır.

Birleşmiş Milletlerin çeşitli ihtisas örgütleri arasında, hükümetlerin yanı sıra, işçi ve işveren kuruluşlarının da katıldığı üçlü temsil sistemini gerçekleştiren tek uluslararası kuruluş olan ILO, dünya üzerinde çalışma ve sosyal siyaset standartlarını geliştirme yolunda çok özel ve etkili rolünü başarıyla sürdürmektedir.

3. PIACT NEDİR?

ILO'nun en üst organı olan Uluslararası Çalışma Konferansının bir kararı üzerine 1976'da kurulmuş olan PIACT, "Çalışma Koşullarının ve Çevresinin İyileştirilmesi için Uluslararası Program" anlamına gelen Fransızca deyinim kısaltılmasıdır. (Programme International pour l'Amélioration des Conditions et du Milieu de Travail - International Programme for the Improvement of Working Conditions and Environment.)

İnsanların çalışma koşulları, ILO'nun önem verdiği ve düzeltilmesi için çalıştığı konuların başında gelir.

Altmış yıldan fazla bir süredir elde edilen önemli ilerlemelere rağmen, işçilerin çalışma koşulları, çok ülkede, hâlâ tatmin edici olmaktan uzaktır veya yeni teknolojik gelişmeler sonucunda yeni sorunlar doğmaktadır.

Çalışma koşullarını ve çevreyi iyileştirme mücadelesi bir kaç cephede birden yürütülmelidir. Sorunlar, ülkelerin ekonomik, sosyal ve kültürel politikalarının genel çerçevesi içinde ve global bir zeminde ele alınmalı ve çözümlenmelidir.

Çalışma koşullarının ve çevresinin iyileştirilmesine yönelik hizmetler, güçlü ve etkili bir iş denetimi ve mevzuatı temelinde yürütülmelidir. Aynı zamanda, sendikal örgütlenme hakkı ile işçi ve işverenlerin katılım hakkının da özgürce kullanıldığı sosyal siyaset uygulaması da gereklidir.

ILO'nun Dünya İstihdam Programı (WEP) ile PIACT birbirini tamamlar. WEP yeni istihdam olanaklarının yaratılmasını amaçlar; PIACT ise istihdam bulup çalışanların çalışma koşullarını iyileştirmeye çalışarak işin niteliğini geliştirmeyi amaçlar.

4. PIACT'IN KAPSADIĞI FAALİYETLER NELERDİR?

(A) PIACT, hükümetlere, işçi ve işveren örgütlerine, araştırma ve eğitim kurumlarına, çalışma koşullarının ve çevresinin iyileştirilmesi için programların düzenlenmesi ve yürütülmesinde gerekli yardımı yapar.

(B) PIACT, ILO'nun çeşitli faaliyet alanlarının kullanılmasını koordine eder. Örneğin:

- Standartları tesbit eder.
- Talep üzerine, üye ülkelere değişik alanlarda uzman ekipler göndermek gibi teknik işbirliği sağlar.
- Özellikle belli sanayilerde üçlü toplantılar, bölgesel toplantılar ve uzman toplantıları düzenler.
- Somut sonuç alıcı eyleme yönelik araştırma yapar ve destekler.
- Uluslararası İşçi Sağlığı ve Güvenliği Enformasyon Merkezi (CIS) aracılığıyla bilgi toplar ve iletir.
- İş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı acil yardım sistemleri kurar.

(C) PIACT, çeşitli bölgelere, ekonomik faaliyet sektörlerine ve belli işçi gruplarına göre, çok çeşitli eylem hizmetleri geliştirir ve destekler.

(D) Çeşitli çabaların koordinasyonunu sağlamak amacıyla, başka uluslararası ve hükümetlerarası kuruluşların çalışmaları ile kendi faaliyetlerini bağdaştırmayı öngörür.

5. PIACT'IN ÖNEMLİ SLOGANLARI NELERDİR?

- (A) İş, işçinin hayatına ve sağlığına saygı duymalıdır.
- (B) İşten geri kalan boş zamanında, işçinin dinlenme ve eğlenme olanakları olmalıdır.
- (C) İşçinin kişisel yeteneklerini ve kişiliğini geliştirip topluma hizmet edebilmesi için çalışma koşulları olanak tanımalıdır.

PIACT Bilimsel Danışma Kuruluna, konuyla ilgili tanınmış kişilerden ve akademisyenlerden oluşan 55 seçkin uzman katılmıştır. Bütün gün süren ve 6 komisyon halinde yürütülen görüşmeler, daha sonra Redaksiyon Komitesi tarafından gözden geçirilerek, tek bir rapor haline getirilmiş ve İcra Kurulumuzca görüşülmüştür. Raporun son hali, İcra Kurulumuzun da onayı ile, Yönetim Kurulumuza ayrıca sunulacaktır. Yönetim Kurulumuz raporu onaylarsa, bu rapor, Türk işçilerinin çalışma ve yaşama çevresini ve koşullarını iyileştirme doğrultusunda TÜRK-İŞ'in prensiplerini belirleyen temel doküman olarak Türk sosyal siyaset tarihinde önemli bir yer işgal edecektir. Bu doğrultuda yapılacak çalışmalarda, bu raporun bütün ilgililer için yararlı bir kaynak olacağını umuyoruz.

PIACT Bilimsel Danışma Kurulunun çalışmaları, daha sonra ILO nezdinde ve diğer vesilelerle yapacağımız faaliyetler için yararlı

./..

olacağı gibi, ülkemizin bir çok seçkin akademisyeninin ve uzmanının TÜRK-İŞ ile olan ilişkilerinin de iyileştirilmesi için yararlı bir vesile olmuştur. Toplantıya katılan uzmanlar, TÜRK-İŞ'in bu girişiminden ötürü sevinçlerini belirtmişler ve konunun ciddi bir biçimde ele alınmasındaki öncülüğünden ötürü TÜRK-İŞ'i kutlamışlardır. Aynı konuda bundan sonra yapılacak olan bütün çalışmalarda, üniversite mensuplarının ve uzmanların TÜRK-İŞ'in görüşlerini daha fazla dikkate alacaklarını ve böylece kamu oyunun oluşmasında TÜRK-İŞ'in görüşlerinin daha fazla ağırlık kazanacağını sanıyoruz.

PIACT Bilimsel Danışma Kurulunun toplantısından iki hafta sonra ülkemize gelmesi planlanan ILO yetkililerinden Dr.Frantisek Korinek'in ani ve zamansız vefatı, projemizin gecikmesine yol açtığı gibi, ILO bünyesindeki değerli bir Türk dostunun kaybedilmesi açısından da üzüntü verici olmuştur. 1968 deki Çekoslovakya olayları nedeniyle ülkesinden ayrılmak zorunda kalan ve bu süre içinde uzun zaman ülkemizde ILO adına görev yapan, bu arada İSGÜM'in kurulmasına öncülük eden değerli bir uzman olan Dr.Korinek'i bu vesile ile saygıyla anıyoruz.

ILO ile işbirliği çerçevesinde gerçekleştirmeyi amaçladığımız çalışmalar, ILO Türkiye Temsilcisi Cenevre'de kendi teşkilatıyla yapacağı görüşmelerden sonra, Ocak ayı içinde müzakere edilecektir. Bu müzakerelerin sonucunda, 1982 yılından başlayarak, ILO ile olan ilişkilerimizin daha verimli bir zeminde gelişeceğini ve ILO kaynaklarından ülkemizin daha fazla yararlanmasının sağlanacağını umuyoruz.

İŞÇİ EĞİTİM VAKFI ÇALIŞMALARI

İşçi Eğitim Vakfı'nın Milli Eğitim Vakfı'na devir edilmesi konusunda karar alınmak üzere Vakıf Genel Kurulunun yapılması hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

DiĞER EĞİTİM ÇALIŞMALARI

Konfederasyonumuz Genel Eğitim Sekreterimiz Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde oluşturulan "Okuma-Yazma Seferberliği" Kuruluna düzenli olarak katılmaktadır.

./..

Geçtiğimiz dönem içerisinde bağlı kuruluşlarımızdan Türk Harb-İş, Teksif, Maden Federasyonu, Tez Büro-İş ve Tek Gıda-İş tarafından düzenlenen seminer ve kongre çalışmalarına katılan Genel Eğitim Sekreterimiz bu toplantılarda Konfederasyonumuz adına konuşmalar yapmıştır.

Milli Prodüktivite Merkezi (MPM) ile Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) tarafından "Örgütsel Gelişme ve Performans Artırma Programı" konusunda 3-6 Kasım 1981 tarihleri arasında Milli Prodüktivite Merkezinde ortaklaşa düzenlenen seminere Eğitim Uzmanı Abdullah Can katılmıştır.

Genel Eğitim Sekreterliğiniz bütün bu çalışmalarının yanısıra, İcra Kurulumuz tarafından kendisine tevdi edilen diğer görevlerin de yerine getirilmesi çabalarında bulunmaktadır.

TEŞKİLATLANDIRMA ÇALIŞMALARI

Bundan önceki Yönetim Kurulu Toplantılarında, İcra Kurulu raporumuzun Teşkilatlandırma ile ilgili bölümünde 12 Eylül 1980 öncesi durumun değerlendirilmesini yapmış, 12 Eylül 1980 sonrası ortaya çıkan olağanüstü şartların işçi hareketi üzerindeki etkilerini ve sendikal faaliyetlerin sürdürülmesindeki engel ya da kısıtlılık hallerini açıklamıştık.

İçinde bulunduğumuz bu günkü durumu daha iyi kavrayabilmek ve ileriye dönük çalışmalarımızı plânlarken geçmişteki acı tecrübelerden yararlanarak geleceğimizi sağlam temeller üzerine bina etmek gerektirdiği gerçeği ile karşı karşıya bulunduğumuzu hatırlayarak geçmişin kısa bir tahlilini yapmak gereğini duyuyoruz.

Yönetim Kurulunun Sayın Üyeleri;

12 Eylül hareketinin gerçekleştirilmesini zorunlu kulan Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmezliğini tehlikeye düşürücü, milli güvenliğini ve kamu düzenini ciddi biçimde tahribe yönelik şiddet eylemlerinin, toplumun her kesiminde olduğu gibi iş hayatı ve çalışma barışındaki dengeyi de bozduğu bilinen bir gerçektir.

İçinde bulunduğumuz bu ıslahat döneminde, sendikal faaliyetlerin belli sınırlar içerisinde sürdürülmesi, Milli Güvenlik Konseyinin 15 numaralı bildirisi ile kamu oyuna duyurulmuştu. Sıkıyönetim Komutanlıklarındaki farklı uygulamalar sebebiyle; Milli Güvenlik Konseyi, Askeri Hizmetler Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Genel Kurmay 2. Başkanlığı ve Sıkıyönetim Komutanlıkları nezdinde Konfederasyonumuzun, Sıkıyönetim Komutanlıklarınca izin verilmemesi sebebiyle bazı bölgelerde (İstanbul, İzmir, Gaziantep ve Diyarbakır) teşkilatlarımızın kongre yapamadıkları, özellikle genel kurulların zamanında yapılmamış olmasının sendikalar bünyesinde bir takım hukuki ve idari sorunların doğmasına neden olacağından bahisle, Yönetim Kurulları ve Genel Kurul toplantıları ile eğitim seminerlerinin yapılmasına izin verilmesi yolundaki müracaatımız değerlendirilmiş, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı kapsamı içinde bulunan iller dışında kısmen de olsa sendikal faaliyetlerin yapılmasına izin verilmiştir. (Geni tamin.)

Milli Güvenlik Konseyinin 15 numaralı bildirisi keza Milli Güvenlik Konseyinin 3 numaralı kararı ve Genel Kurmay Başkanlığının 11 Aralık 1980 tarihli bildirisi ile "işyerlerindeki tüm grev ve lokavt uygulamalarına son verilmiştir. Grev ve Lokavtı ertelenen işyerlerinde; erteleme süresince işçinin kendi isteği, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ile sağlık sebepleri dışında kalan herhangi bir nedenle işçinin işten çıkarılması yasaklandığı, ancak normal emeklilik, belirli süreli hizmet akitlerinin sona erişi ve benzeri durumlar ile hükümetin tetkikine bağlı işyerlerinin kapanışına 15 numaralı bildiriye uygun hareket edileceği açıklanmış, genel güvenlik, asayiş, kamu ve iş düzeni açısından çalışmalarını sakıncalı görülenlerle, hizmetleri yararlı olmayan işçilerin işlerine son verilmesi için işverenin durumu delilleri ile birlikte Sıkıyönetim Komutanlıklarına bildirmeleri emredildiği halde kötü niyetli bir kısım işverenlerin bu ıslahat dönemini fırsat bilerek yukarıda açıkladığımız bildiri ve kararlar hilâfına sudan sebeplerle işçilerin işine son verme veya kanunsuz lokavt uygulamaları gibi yollara baş vurmaktadırlar.

ÜYELİK MÜRACAATLARI VE BÜTÜNLEŞME ÇALIŞMALARI

Milli Güvenlik Konseyince faaliyetten men edilen dışımızdaki işçi kuruluşlarının kayyumla idaresi ve daha önceki yetkili oldukları işyerlerinde toplu iş sözleşmelerinin Yüksek Hakem Kurulunca bağlatılmış olması ve çalışma hayatını düzenleyen yasalarda yapılması düşünülen değişikliklerin neler olacağının beklentisi içinde olan ve "hele dur bakalım yeni çıkacak olan yasalar neler getirecek, görelim ondan sonra karar verelim" şeklindeki düşünceler ve ayrıca sendikacılığı kendine bir geçim kaynağı seçmiş kişilerin yönettiği kuruluşlarla bütünleşme çalışmalarının güçlüğü hepimizce bilinen bir gerçektir.

Bütün bu güçlüklerle rağmen, daha önceki raporlarımızda detayları ile açıkladığımız YSE ve Toprak İskân Genel Müdürlüğü işyerlerindeki işçilerin bütünleşmeleri ve KÖYYOL-İŞ Sendikası çatısı altında birleşmeleri sağlanmış ve bu sendikamız 9-10-11 Aralık 1981 tarihlerinde Genel Teşkilâtlandırma Sekreterimizin divan başkanlığında ilk büyük genel kurullarını yapmışlardır.

Banka ve Büro işkolunda kurulu, genel merkezi İzmir'de bulunan Tarih Genel Müdürlüğü bünyesinde teşkilatlandırılmış 2500 üyeli ./..

7. Şubat

HÜRBÜRO-İŞ Sendikası gayret ve girişimlerinin neticesi İzmir Sıkıyönetim Komutanlığından izin alınmış ve 9 Ocak 1982 tarihinde genel kurullarını yaparak TEZBÜRO-İŞ Sendikamıza iltihakı için gerekli hazırlıkları bitirilmiştir.

Otel, lokanta ve eğlence yerleri işkolunda kurulu, merkezi İzmir'de bulunan 350 üyeli bağımsız TOLEYİS sendikasının daha önceki TÜRK-İŞ'e katılma müracaatları dikkate alınarak TOREYİS Sendikamız ile bütünleşmesi sağlanmış ve bu sendika bünyemizde kurulu TOREYİS Sendikamıza iltihak etmiştir.

Bundan başka, Tarım-İş ve Metal işkolunda bütünleşme ve birleştirme ön çalışmaları sürdürülmektedir.

21 ve 22 numaralı işkollarında kurulu TEZBÜRO-İŞ ve KOOP-İŞ Sendikalarımız ile dışımızda, özellikle bankacılık işkolunda kurulu bağımsız sendikalarla temaslar yapılmakta ve bu işkolundaki büyük bir potansiyelin birleştirilerek değerlendirilmesi yolundaki çabalarımız sürdürülmektedir.

Hiç kuşkusuz, bu tür birleşme ve bütünleşme çalışmaları yukarıda açıkladığımız sebepler yüzünden büyük bir çabayı ve zamanı gerektirmektedir.

Bununla beraber, dağınık güçlerin birleştirilerek büyük işçi kitlelerinin tek çatı altında toplanmasının temsil ettiğimiz kitleye hizmet bakımından büyük yararları olduğu ve bunun artık kaçınılmaz olduğu yaygın inancı bu tür bütünleşmelerin gerçekleşeceğine olan inancımızı güçlendirmektedir.

KOOPERATİFÇİLİK ÇALIŞMALARI VE DÖNEM İÇİ FAALİYETLERİMİZ

Değerli Üyeler;

Toplu Sözleşme düzeninin dışımızda seyretmesi ve üyelerimizin ekonomik açıdan güçlenmesi yolunda şimdiye kadar yeterince ilgilenilemeyen yeni kaynaklar arama, yaratma ve bulma hususunda, gerek yasalar ve gerekse tüzüklerimiz bizlere çok önemli ve etkili olabilecek görevler yüklemiştir. Nitekim 274 sayılı sendikalar yasasının 14. maddesinin 1. bendinin (j) fıkrası "üyeleri için kooperatifler kurulmasına çalışmak veya bu gibi teşebbüslere yardım etmek, veyahut bizzat kooperatifler kurmak, veyahut nakit mevcudunun %30 undan fazla ./..

olmamak kaydıyla sınai ve iktisadi teşebbüslere yatırımlar yapmak" demektedir.

(1981)

Bu cümleden olarak, geçtiğimiz yılın sonunda başlattığımız ve aralıksız sürdürdüğümüz kooperatifçilik çalışmalarımız yoğun bir biçimde devam etmektedir.

Kooperatifçilik çalışmaları ya da kooperatifçilik teşkilatlanması yanı sıra buna paralel olarak sendikal teşkilatlanma birlikte sürdürülmekte ve teşkilatlarımızın sorunlarını yerinde tesbit ile çözüm yolları aranmaktadır.

Bu tür çalışmaların teşkilatın tümünde benimsenmesi ile amaca ulaşılabilceği şüphesizdir. Üye kuruluşlarımızın pek çok konuda olduğu gibi bu konuda da yeterince ilgilenmedikleri yaptığımız çalışmalarda kendini göstermektedir.

Eylül 1981

Nitekim, 23-24-25/ tarihlerinde Erzurum, Erzincan, Ağrı, Gümüşhane ve Kars illerini kapsayan, Erzurum'da yaptığımız kooperatifçilik çalışmalarımız ile 26 Eylül 1981 tarihinde birliğin kuruluşu ve sendika yöneticileri ile yaptığımız bölgesel sorunlar konusundaki toplantımıza işkolu düzeyinde kurulu genel merkez yöneticilerimizden sadece 5'i katılmış buna mukabil mahalli basın kuruluşları, kamu kesiminin temsilcileri ve mahalli idare yöneticileri (Belediye Başkanı) ile mahalli sendika ve kooperatif yöneticileri ki toplam 110 iştirak tesbit edilmiştir.

Burada yaptığımız çalışma amacına ulaşmış ve yukarıdaki illeri kapsayan Tüketim Kooperatifleri Birliğinin Erzurum ilinde kurulması kararlaştırılmıştır. Birim Kooperatiflerin genel kurullarının yapılması ve birliğe katılma kararını müteakip bölge birliği önümüzdeki günlerde fiilen kurulmuş olacaktır.

Konfederasyonumuzun başlattığı kooperatifçilik hareketinin tüm teşkilatımızca benimsenmesini sağlamak, yaptığımız çalışmalar hakkında bilgi sunmak ve kooperatifçilik hareketi ile diyalogu geliştirmek amacıyla; işkolu kuruluşlarımızın genel icra kurulu üyelerinden konu ile ilgili bir kişinin katılmasını istediğimiz ve 11 Kasım 1981 tarihinde TÜRK-İŞ kütüphane salonunda yapmayı planladığımız toplantıya 6 üye kuruluşumuzun temsilcisi katılmış ve katılım azlığı sebebiyle

./..

ertelenen bu toplantı 2 Aralık 1981 tarihinde 14 işkolu kuruluşumuzdan 19 iştirakçinin katılmasıyla gerçekleştirilmiştir.

Başlangıçtaki ilgisizliğin giderek yerini ilgiye terkettiği ve Kooperatifçilik fikrinin teşkilatlarımızda benimsendiğine işaret olarak İzmir çalışmalarını göstermek mümkündür.

— 16-17-18 Aralık 1981 tarihlerinde İzmir'de, İzmir, Aydın, Manisa Uşak, Denizli ve Muğla illerini kapsayan, TÜRK-İŞ/AAFLİ ve Ege Üniversitesi İktisat Fakültesi işbirliği ile gerçekleştirdiğimiz uygulamalı kooperatifçilik çalışmaları ile 19 Aralık 1981 tarihinde TÜRK-İŞ 3. Bölge Temsilciliğinde düzenlediğimiz toplantıya 22 işkolu düzeyinde sendika yöneticisi, 49 kooperatif yöneticisi ve mahalli tüm sendika yöneticilerinin katıldığı, üniversite, basın ve mahalli kamu kesimi temsilcisinin ilgi ile izlediği 3 gün süreli çalışmamıza 130 iştirakçi katılmış ve çalışmalarımız amacına ulaşmıştır. Bölge Temsilciliğimizde, sendika ve kooperatif yöneticileri ile yapılan ortak toplantıda Tüketim Kooperatifleri Bölge Birliğinin kurulması kararlaştırılmış ve Bölge Temsilcimizin koordinatörlüğünde gerek İzmir ve gerekse diğer illerdeki komiteler oluşturulmuş ve birlik kurma çalışmaları sürdürülmektedir.

Kooperatifçilik çalışmalarımız planladığımız şekilde uygulanmakta olup, Genel Teşkilatlandırma Sekreterimizin ön çalışmasını bizzat ve mahallinde yaptığı, binlerce maden işçisinin ucuz ve kaliteli tüketim maddesi teminini amaçlayan Ege Bölgesi Maden İşçileri Sendikası (Soma) ve Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının öncülük ettikleri Soma ve Zonguldak'ta tüketim kooperatifleri kurulması çalışmaları sürdürülmektedir. Bu iki yöremizde Tüketim Kooperatifleri binaları hizmete hazır haldedir.

SENDİKALAR KANUNUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLERİ DİKKATE ALARAK YAPILAN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Çalışma hayatımızı, özellikle 274 sayılı sendikalar yasasında yapılması düşünülen ve Milli Güvenlik Konseyi gündeminde bulunan bu gün yarın çıktı çıkıyor gözüyle bakılan değişiklikleri de dikkate alarak Konfederasyonumuzda buna paralel çalışmalar sürdürülmektedir.

./..

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

-51/A

Raporumuzun hazırlandığı şu günlerde Yönetim Kurulumuzca tesbit edilen işkolları Yönetmeliği hazırlık komisyonu toplanarak işkollarında Uluslararası normlar ve ülke şartlarını da dikkate alarak bir düzenleme tasarısı hazırlık çalışmaları yapılmaktadır.

Keza Hukuk büromuzla müşterek yürüttüğümüz TEK TİP TÜZÜK hazırlıkları sürdürülmektedir.

TÜRK-İŞ'in yücelmesi ve yükselmesi doğrultusundaki tüm bu çalışmalarımız ve çabalarımızın dışında imkânlar nisbetinde genel kurullara iştirak edilmekte ve İcra Kurulunca verilen diğer görevler yürütülmektedir.

SOSYAL KONULAR :

A) Mevzuat Çalışmaları:

Mevzuat Çalışmaları ile ilgili olarak, 15.7.1976 tarihli ve 7/12224 sayılı kararname ile kurulan "Sosyal Güvenlik Kurulu"nın 22.9.1981 tarihindeki 7 nci toplantısından bu yana ayda bir defa yapılan toplantılarına Genel Eğitim Sekreterimiz Kaya Özdemir ile Sosyal Güvenlik Uzmanımız Osman N. Tekman katılmaktadır.

Kurulun bugüne kadar yaptığı toplantıların gündemleri şu başlıklarda toplanabilir.

- Sosyal Güvenliğin yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi,
- Sosyal güvenlik kuruluşlarının tek çatı altında toplanması,
- Çiftçilerin sosyal güvenliği
- Tarımda ücretle çalışanlar (Tarım-Orman İşçileri)
- 4. Beş Yıllık Kalkınma planı 1982 yılı programı tedbir teklifleri hakkında bilgi,
- Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının mali durumları.

Bu konular üzerinde ağırlık tarım ve orman işçilerinin sosyal güvenliği ağırlık taşımakta olup, bu hususta Konfederasyonumuzca çalışmalara başlanmıştır.

Bu hususta, çalışmalarımıza esas teşkil etmek üzere;

1) ILO'nun henüz ülkemize kabul edilmiş olan,

- Tarım işkolunda işkazası tazminatları konusunda 12 no.lu sözleşme,

- Tarım işçileri için hastalık sigortası konusunda 25 no.lu sözleşme,

- Tarım işyerlerinde çalışanların zorunlu İhtiyarlık Sigortası hakkında 36 no.lu sözleşme,

- Tarım işyerlerinde çalışanların zorunlu malûllük sigortası hakkında 38 no.lu sözleşme,

- Tarım işyerlerinde çalışanların zorunlu dul ve yetim sigortası konusunda 40 no.lu sözleşmeleri ile,

./...

- Tarım işkolunda çalışan Kadın işçilerin doğum öncesi ve sonrası korumaları konusunda Tavsiye kararı,

- Tarım işkolunda Sosyal Sigorta konusunda Tavsiye kararlarının tercümesi yaptırılmıştır.

2) Dünyada Sosyal Güvenlik Programları (Social Security Programs Throughtout the World) adlı kitabın 1979 yıllığından, diğer ülkelerdeki uygulama şekilleri tercüme edilip derlenmiş,

Bu tercümelere, raporumuzda yer verilmiştir.

B) Yurt Dışındaki İşçilerimiz:

- 10-13 Kasım 1981 tarihleri arasında İstanbul'da ülkemiz yetkilileri ile Avusturya Cumhuriyet yetkilileri arasında sürdürülen müzakerelerde, Avusturya ile Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesine uyumlu hale getirilmiştir.

Bu arada Avusturya'da çalışan işçilerimizin bir çocuğu için ödenen çocuk parası 600 Şilinden 682 Şiline yükseltilmiştir. Ayrıca 1.1.1982 tarihinden sonra Avusturya mevzuatında çocuk parası miktarı artırıldığı takdirde, 682 Şilinin de artış oranı yüzdesinde artırılması benimsenmiştir.

İstanbul'da paraf edilen sözleşmenin imzalanarak 1982 Sonbaharında yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

- Ülkemiz ile Fransa arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinde değişiklik yapılması hususunda yine ülkemiz yetkilileri ile Fransa Cumhuriyet yetkilileri 30 Kasım - 4 Aralık 1981 tarihlerinde Ankara'da müzakereler yapmışlardır.

Müzakerelerde idari işlemler konu edilmiş ve bu arada Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin yenilenmesi istenilmiş, karşı tarafca bu hususta not alınmıştır.

Fransa'da çalışan Türk işçilerinin Türkiye'de oturan ailelerine Fransız Kurumunca ödenecek aile ödeneklerinin aylık miktarları aşağıdaki miktarlara çıkarılmıştır.

Bir çocuk için 65 Frank

İki çocuk için 215 Frank

Üç çocuk için 340 Frank

Dört çocuk için 365 Frank.

Bu miktarlar 1 Ocak 1982 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

C) İkili İlişkilerimiz:

- Bilindiği gibi işçilerimizin yoğun olduğu ülkelerin işçi Konfederasyonları ile ilişkilerimizi sürdürüyorduk.

Bunlardan Hollanda İşçi Sendikaları Federasyonu (FNV) ile bir süre önce ilişkimizi kesmiştik.

- Bu yıl Federal Almanya Sendikalar Birliği (DGB) görüşmelerimizi Türkiye'de yapacağımızdan, adı geçen Sendikalar Birliğine aşağıya örneği çıkarılan 19.8.1981 tarih 81/2532 sayılı yazımız gönderilmiştir.

"981/2532

19.8.1981

Alman Sendikalar Birliği (DGB)

Genel Merkezi

Yabancı İşçiler Bürosu

Postfach 2801

4 Düsseldorf 1

BRD-Batı Almanya

Konu: Türk-Alman Sürekli Sendika Komisyonunun bu yılki toplantısı Hk.

Sevgili Meslektaşım Schwab,

Yapmış olduğumuz son Alman Türk Sürekli Sendika komisyonu toplantısı esnasında, sürekli komisyonun gelecek toplantısının hangi tarihte yapılacağı hususunu görüşmemiştik. Uyguladığımız usule göre bu yılki toplantı ülkemizde yapılacaktır; toplantının yılbaşından önce size uygun bir tarihte ve istediğiniz bir ilimizde yapılmasını öneririz. Bu nedenle, hangi tarihlerin sizler için uygun olduğunu, toplantının yapılmasını düşündüğünü il adı ile beraber bize en kısa bir zaman içerisinde bildirirseniz, sizlere müteşekkire kalacağız.

./...

Bu arada toplantının ülkemizde yapılması, dolayısıyla içinde bulunduğumuz ortamı görmemizi ve geçmişle bugünkü durumu mukayese imkânını sağlayacaktır.

Komisyonunda görüşeceğimiz konular hakkında da bilgi verirseniz memnun oluruz.

Göstereceğiniz zahmet ve alâkadan ştürü en samimi selâmlarımı iletirim.

Ömer ERGÜN
Genel Mali Sekreter
(İmzası)

Ancak bu davetinize Schwab imzası ile alınan 15.9.1981 tarih 356 sayılı yazıda "Bu yıl programlarının dolu olduğu; görüşmenin ancak önümüzdeki yıl gerçekleşebileceği" bildirilmiştir.

- Avusturya Sendikalar Birliği ile bu yılki görüşmelerimiz, Avusturya'da yapılacağından davet yazısı beklenmiş, ancak bugüne kadar bir davet alınmamıştır.

D) Sosyal Sigorta Kanununda Yapılan Değişiklik :

Resmi Gazete'nin 15 Aralık 1981 tarihli nüshasında yayınlanan "506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna İki Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair (2564 Sayılı) Kanun" 2422 Sayılı Kanunun tenkit edilen hususlarında düzeltmeler yapmış ve bu arada emekli maaşlarında da bir ölçüde artma getirmiştir.

- Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıklarınca tesbit edilen maden işyerlerinin yeraltı işyerlerinde sürekli çalışanlar ile bu işyerlerinin yeraltı işlerinde çalışan münavebeli işçilerin 50 yaşta emekli olmaları yeniden getirildi.

- Emeklilik yaşı sınırı olarak belirlenen kadınlar için 50, erkekler için 55 yaştan önce emekli olmada, bu yaşlardan noksan yaşlar için indirim kaldırılmıştır.

Bu suretle 25 yılda ve bu yaşlarda veya bu yaşlardan önce 1.1.1982 tarihinden sonra emeklilik halinde 5000 gün primi olan % 60 oranında aylık alacak 7400 gün primi bulunan % 70 oranında aylık alacak, 7400'den sonraki her 240 gün prim için aylık oranı % 70'in üzerine çıkacaktır. Örneğin bir kamu kuruluşunda çalışan ve bu süre içinde 9000 gün prim ödemiş olan kişi % 76 oranında aylık alacaktır.

- Emekli aylıklarında gösterge tablosunda getirilen 30 artış nedeniyle 1.2.1982 tarihinden itibaren 25 katsayısına ve % 70 orana göre $(30 \times 25 \times 0.70 =) 525,-$ TL. dan % 2 Hastalık Sigortası prim $(525,00 \times 0,02 =) 11,-$ TL. düşüldükten sonra ayda $(525,00 - 11.00 =) 514,00$ TL. üç ayda $(514,00 \times 3 =) 1.542,-$ TL. artış olacaktır.

- Sigortalılar ile geçimlerini sağladıkları kimselerin uzun süre tedaviyi gerektiren tüberküloz, kanser, kronik böbrek hastalıkları ile organ transplantasyonları gibi durumlarda ayakta yapılan tedavi sırasında verilen ilaçlarda % 20 katılma payının alınmaması getirilmiştir.

- 1.4.1981 tarihinden önce malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına 18 yaşından küçük tescil edilmiş olanların, sigortalılık süreleri tescil tarihlerinden itibaren hesaplanacak diğer bir deyimle bunların 43 yaşından önce emekli olmaları sağlanmıştır.

- Bu yasa ile gösterge sayılarındaki 30 artış nedeniyle prime esas kazançlarda da değişiklik olmuştur; buna göre 1.2.1982 tarihinden itibaren asgari aylık ücret 10.500,00 TL, azami aylık ücret de 21.000,00 TL. olarak alınacaktır.

ALMANYA'DA ÇALIŞAN İŞÇİLERİMİZİN
PRİM İADESİYLE İLGİLİ KONU

Almanya'da çalışan işçilerimizin Sosyal Sigortalara kesilen kısa ve uzun vadeli sigorta dalları primleri arasında ihtiyarlık sigortası primi büyük önem taşıyan durum arz etmektedir. Bu primler işçinin kesin dönüşü halinde (kendi ödediği) geri alınabilmektedir. Prim geri alındığında özellikle ihtiyarlık sigortasından kazanılmış haklar düşmektedir. Bunun sonucu ise işçi emekli olamamak gibi bir durumla karşı karşıya kalmaktadır.

Bu itibarla Almanya'da çalışmakta olan işçilerimiz için her yönü ile büyük önem taşıyan bu konunun tam bir açıklığa kavuşması ve işçilerimizin bu primleri geri almalılarının gerek kendileri, gerek aile fertleri ve gerekse ülkemiz açısından doğuracağı sorunları gerçek yönleriyle belirtmek ve ilgili işçilerimize açıkça anlatmak gereklidir. Her fırsattan yararlanarak anlatılan ve uyulması gerekli olanlar şunlardır:

1) İşçimizin malûllük-yaşlılık-ölüm sigortasına ödediği prim hissesini geri alması halinde yalnız ileride kendisine bağlanacak olan yaşlılık aylığı hakkı kaybolmamakta aynı zamanda çalışamıyacak hale geldiği zaman artık kendisine malûllük aylığı da bağlanmamaktadır.

Ancak işçimiz ve ülkemiz yönünden en mahzurlu sonuç, primini geri alan vatandaşlarımızın ölümü halinde eş ve çocuklarına aylık bağlanamaması ve bu sebeple de geride boynu bükük büyük bir yetim ordusunun kalmasıdır. Zira Almanya'da 5 yıl süreyle çalışan her işçimizin gerek Almanya'da iken, gerekse temelli döndükten sonra ölümü halinde eş ve çocuklarına önemli miktarlara varan dul ve yetim aylıkları bağlanmaktadır. Buna karşılık primlerini geri alan işçimizin ölümü halinde eş ve çocuklarına artık hiç bir yardım yapılamamaktadır.

2) İşçimiz malûllük-yaşlılık-ölüm sigortasına ödediği primin yarı nispetindeki işçi hissesini aldığı zaman, işveren primi olarak diğer yarısı Alman sigortasına kalmaktadır. Bu sebeple de gereksiz yere Türk İşçileri, Alman sigortalılarının aylıklarını finanse etmiş olmaktadırlar.

./..

3) İşçilerimizin bu prim hisselerini geri alabilmeleri için mevzuata göre Türkiye'ye temelli dönüşten itibaren 2 yıl sonra başvurmaları gerekmektedir. Bir çok işçimiz bu 2 yılı beklememek için Almanya'da bazı kişi ve büroları vekil tayin etmekte ve alabilecekleri miktarın bir hayli altında bir parayı onlardan peşin olarak alıp, zaten % 50 nispetindeki meblâğı da bu şekilde kırdırtmak suretiyle iyice zarara girmektedirler.

4) Genellikle sigortaca verilen belgeleri iyi muhafaza etmedikleri için bazen ödedikleri kendi hisselerini bile tam alamamaktadırlar.

Görüldüğü gibi prim iadesi Türkiye ve Türk İşçileri yönünden çok zararlı, Almanya yönünden ise faydalı bir sistemdir. Esasen prim iadesi Sosyal Güvenlik Sözleşmemizde ön görülmediği halde vatandaşlarımızdan birinin Alman Sosyal Mahkemesi nezdinde açtığı bir dava sonucu 1973'de verilen bir mahkeme kararının bütün işçilerimize teşmil edilmesi sonucu işlemeye başlamıştır.

Prim iadesinin mahzurları açık olduğu için Almanya'da işçisi olan diğer ülkeler Almanya ile yaptıkları Sosyal Güvenlik anlaşmalarına prim iadesini engelleyen hükümler koymuşlardır.

Almanya'da çalışan işçilerimizin de bütün bu sakıncaları gözönünde tutarak hiç olmazsa Türkiye-İsviçre sözleşmesinde öngörüldüğü gibi hem işveren hem işçi primlerinin Türkiye Sosyal Sigortalar Kurumu'na transferini öngören bir düzenleme temin edilinceye kadar primlerini geri almakta acele etmemeleri hem kendileri, hem aile fertleri, hem de ülkemiz yönünden çok yararlı olacaktır.

Bu hususu TÜRK-İŞ Batı Avrupa Temsilciliğimiz ve diğer Alman şehirlerindeki Sendika Uzmanları-Sosyal Yardımcılar aracılığıyla Almanya'da çalışan işçilerimize duyurulmasına çalışılmaktadır.

FRANSA'da ÇALIŞAN TÜRK İŞÇİLERİ İÇİN
YAPILAN YENİ SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI

Türkiye-Fransa ülkeleri arasındaki Sosyal Güvenlik Anlaşmasının günümüz şartlarına uydurulmak üzere yeniden müzakeresine karar verilmiştir. Bu karar gereğince Türk ve Fransız hükümetlerinin oluşturacakları heyetler tarafından 30 Kasım - 4 Aralık 1981 tarihlerinde toplanmasına ve Sosyal Güvenlik Anlaşmasının müzakeresine dair ön anlaşmaya varılmıştır.

Anılan tarihlerde Türk ve Fransız heyetleri Ankara'da toplanmışlar ve gündeme alınan konular olumlu geçen müzakereler sonucu karara bağlanmıştır.

Bu karara göre:

1) Çocuk Paraları:

Fransa'daki işçilerimizin Türkiye'deki çocukları için ödenen yardımlar, idari anlaşma ile tesbit edilmiş olup 1973 yılından beri ödenen miktarlar, 1978 yılında Paris'te yapılan müzakerelerde revizyona tabi tutulup 1.1.1979'dan geçerli olmak üzere artırılmıştır.

Üç yıldır ödenen bu miktarların artırılması, müzakerelerin ana konularından birisini teşkil etmiş ve %42.30 oranında bir zam hususunda mutabakat hasıl olmuştur. 1.1.1982 tarihinden itibaren ödenecek miktarlar şöyledir:

	<u>1.1.1979'dan itibaren</u> <u>ödenen</u>	<u>1.1.1982'den itibaren</u> <u>ödenen</u>
1 çocuk için	45 Frank	65 Frank
2 çocuk için	150 "	215 "
3 çocuk için	240 "	340 "
4 çocuk ve fazlası için	257 "	365 "

Bu miktarların otomatik olarak her yıl arttırılmasını öngören teklifiniz sözleşme metninde değişikliği gerektirdiğinden ve sözleşme konusunda yetkili olmadıklarından Fransız heyetince not edilmiştir. Ancak bundan böyle üç yıl yerine her yıl toplanılması hususunda mutabakat hasıl olmuştur. Böylece çocuk paralarının her yıl arttırılması in-
kân dahiline girecektir.

4 çocuk sınırının kaldırılması, 16 olan tahsil yaşının yükseltilmesi, çocuk paralarının her hak sahibine ayrı ayrı havalesinde görülen aksamaların giderilmesini öngören ve bu yardımların toptan ve bordro ile Sosyal Sigortalar Kurumu adına bir bankada açılacak bir hesaba havale edilerek, Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından hak sahiplerine havale edilmesi şeklindeki teklifleriniz Fransa heyetince not edilmiştir.

2) Hesaplaşma konusu:

a) 1978 yılında Paris'te yapılan müzakerelerle mutabakata varılan 1973-1976 yıllarına ait alacaklarınıza, bu arada ortaya çıkan, 481.901.21 TL. ilave edilmiş Fransız alacaklarına da 6.409.30 fr.lık bir alacak ilâve edilmiş ve belgeler yeniden düzenlenerek inzalannmıştır.

b) 1977,1978,1979 yıllarına ilişkin hesaplaşmaya, fert başına götürü miktarın tesbit şekli ile başlamıştır. Bilindiği gibi bu hesap, Sosyal Sigortalar Kurumunun toplam giderlerinin, aile katsayısı ve sigortalı sağlık sayısına bölünmesi suretiyle yapılmakta, bulunan miktar, aile katsayısı ve Fransadaki işçi sayınız ile çarpılarak yıllık alacağınız tesbit edilmektedir.

1978 yılındaki hesaplaşmaya esas olunan 4.17 aile katsayısı, lehimize olduğundan bu hesaplaşma içinde aynen kabul edilmiştir.

Bu katsayının, Sigortalıların %15'inin aile ferdî bulunmadığı, bakiyesinin bulunduğu gözönüne alınarak çarpılması teklifiniz Fransıız heyetince kabul edilmiş, böylece daha yüksek bir götürü bedel tesbit edilmiştir.

Ancak Fransız heyeti, gelecek hesaplaşmalar için gerçek verilere dayanan yeni bir aile katsayısı tesbitini talep etmiştir.

c) 1977-1979 yılları hesapları üzerinde mutabakat hasıl olmuş, 1980 belgeleri kendilerine teslim edilmiş, Ocak 1982 ayında alacağınızın havale edileceği bildirilmiştir.

1981 ve müteakip yılların avans miktarının kesinleşen son yıl olan 1979 alacağımızın %75'i oranında hemen ödenmesi, 1980 yılı açığınız kesinleşince farkın ayrıca ödenmesi hususu karara bağlanmıştır.

1977-1979 yıllarına ait:

1977- 12.005.509.74 TL.

1978- 19.227.699.69 TL.

1979- 28.743.509.60 TL.

59.976.719.03 TL.

./..

Alacağınızın bulunduğu tesbit edilmiş ve Fransız tarafı bu miktarı havale tarihindeki kur üzerinden transfer edeceğini bildirmiştir.

Heyetimiz, İdari anlaşmanın 41/2 maddesine göre gönderilmesi gerekli belgelerin, müteakip yıl içinde düzenli olarak gönderildiğini, ancak 3 yıl sonra Fransızların toplantıyı kabul ettiklerini 3 yıl zarfında Türk parasının dış paralara göre önemli ölçüde değer kaybettiğini bu nedenle her yılı ait alacak miktarına müteakip yıldaki kurun uygulanması gerektiğini ısrarla vurgulamıştır.

Fransız heyeti isteğimizi kabul etmiş ve alacaklarımız şu miktarlara yükselmiştir:

1977-	46.876.992.- TL.
1978-	36.977.320.- TL.
1979-	<u>51.167.744.- TL.</u>
	135.013.056.- TL.

Böylece, 75 Milyon lira tutarında ek bir paranın transferinin yapılması sağlanmıştır.

1977-1979 yılları alacağımız Fransız heyetinin dönüşünde hemen, 1980 kesin hesabı ile 1981 avans ödemesi engeç bir ay içinde yapılacaktır.

3) Formüllerle ilgili sorunlar görüşülmüş, aksayan cihazların giderilmesi için yeni formüllerin ihdası, eskilerin değiştirilmesi hususunda mutabakata varılmıştır.

4) Fransız Heyeti:

a) Fransa'dan aylık ve gelir alıp Türkiye'de oturan şahıslara ödemelerin S.S.K.kanalı ile yapılması,

b) Malûllük aylığı ve geliri alan ve Türkiye'de oturanlar ile Fransa'da ölen işçilerimizin çocuklarına da bir yıl süre ile çocuk parası verilmesi ve hastalık ve analık yardımı sağlanması,

c) İşkazası geçirip geçici olarak Türkiye'de oturan şahıslara da hastalık, analık yardımı yapılması,

d) Aile fertlerinin, işçiden ayrı olarak Türkiye'deki izin ve geçici ikamet hallerinde kendilerine sağlık yardımı yapılması,

e) Fransa'da yeni ihdas edilen dulluk sigortasının sözleşmeye ithal edilmesi,

AVUSTURYA'DA TÜRK İŞÇİLERİNE UYGULANMAKTA
OLAN SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASINI YENİLEŞTİRME
ÇALIŞMALARI.

Türk-Avusturya Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin yeniden düzenlenmesi ve anlaşmada yer alan hakların günün şartlarına uydurulması ve daha özet bir ifade ile yenileştirilmesine karar verilmiştir. Bu karar gereğince 1/13 Kasım 1981 tarihlerinde İstanbul'da yapılan görüşmelere iki ülke temsilcileri katılmışlar ve dört gün süren müzakereler sonunda anlaşmaya varmışlardır.

Anlaşmada Avusturya'da çalışan 28.000 işçimiz ile bunların Avusturya'da ve ülkemizde ikamet eden 100.000 civarındaki eş ve çocuklarına yeni haklar sağlanmış bulunmaktadır.

Bunlar arasında en önemlilerinden biri, çocuk paraları 620 şilin'den, 682 şilin'e yükseltilmiştir. Ayrıca bundan böyle yapılacak zamlar bu taban rakamın üzerine eklenecektir.

Ayrıca, uzun süreden beri talep edildiği halde kabul edilmeyen bir başka hususa da çözüm getirilmiştir. Bu paragraf gereğince çocuk paralarının Türkiye'ye transferi sağlanmış bulunmaktadır.

Böylece çocuk paralarının bugüne kadar ülkemize transfer edilememesi sonucu çocuklarının ve kendilerinin bakımını sağlayamaz duruma düşen işçi aileleri huzura kavuşacak ve ülkemiz döviz transferi yönünden önemli bir kazanç sağlamış olacaktır.

Anlaşmada bir başka önemli nokta da Avusturya milli mevzuatında bir değişiklik yapılması sağlanmış ve Avusturya'da çalışan işçilerimizin Avusturya'dan emekli aylığına hak kazanması halinde bunu ister Avusturya'da isterse Türkiye'de ikamet etsin herhangi bir engelle karşılaşmadan alabilecektir. Böylece her iki taraftan aylık alma hakkı güvence altına alınmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurulu

Onuncu Toplantısı

22 ARALIK 1981

Sosyal Güvenlik Programları İçerisinde
Tarım İşçileri İçin "Özel Sistem" Uy-
gulayan Ülkeler

Tablo 1.

- 1- Arnavutluk
- 2- Cezayir
- 3- Avustralya
- 4- Avusturya
- 5- Brezilya
- 6- Çekoslovakya
- 7- Fransa
- 8- Federal Almanya
- 9- Yunanistan
- 10- İtalya
- 11- Japonya
- 12- Libya
- 13- Nikaragua
- 14- Portekiz
- 15- İspanya
- 16- İsveçre
- 17- Rusya
- 18- Amerika (Kaliforniya, Havai, Puerto Rico)
- 19- Taiwan
- 20- Uruguay
- 21- Lüksemburg
- 22- Yugoslavya

Tablo 2. Herhangi bir sosyal güvenlik programı uygulayan
(Bütün sektörler için) Ülkeler arasında, tarım
işçilerini bütünüyle kapsam dışında bırakan ül-
keler.

1- Afganistan	10- Güney Kore
2- Bahreyn	11- Kuzey Kore
3- Bolivya	12- Sierra Leone
4- Botswana	13- Pakistan
5- Kolombiya	14- Tayland
6- El Salvador	15- Türkiye
7- Irak	16- Nijerya
8- Ürdün	17- Honduras
9- Kamboçya	

NOT : Dünya'da 117 ülke, tarım işçilerini bir ya da birden fazla sosyal güvenlik programları içine almaktadır.

TARIM SEKTÖRÜNDE ÇALIŞANLARI KAPSAMI ALTINA ALAN GENEL YA DA
ÖZEL SOSYAL GÜVENLİK PROGRAMI UYGULAYAN ÜLKELER

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
1	ARNAVUTLUK	x	x	x	-	x.	(x.) 2 çocuklu ve daha fazla çocuklu Koop.işçilerine sağlanır.
2	CEZAYİR	x.	x.	x.	-	x.	(x.) Kendi adına çalışan çiftçiler dışında kalan tüm tarım işçilerine sağlanır.
3	ARJANTİN	x	x	x.	-	x	(x.) Tarımda çalışanların bir kısmını kapsar.
4	AVUSTRALYA	x.	x.	x..	-	x.	(x.) İkamet süresine göre tüm çalışanları kapsar. (x..) Kendi hesabına çalışanları kapsam dışındadır.
5	AVUSTURYA	x.	x.	x	x.	x.	(x.) Aylık kazancı 1.708 şilin ya da üzerinde olan tüm çalışanları kapsar.
6	BAHAMA	x.	x..	x...	-	-	(x.) Tüm çalışanları kapsar. (x..) Emekliler ve 65 yaş üstünde olanlar kapsam dışındadır. (x...)Bağımsız çalışanlar ve aile işçileri kapsam dışındadır.
7	BARBADOS	x.	-	x..	--	x.	(x.) Geçici çalışanlar ve aile işçileri kapsam dışındadır. (x..) Bağımsız çalışanlar geçici çalışanlar ve aile işçileri kapsam dışındadır.
8	BELÇİKA	x	x	x	x.	x	(x.) Geçici işçiler ve aile işçileri kapsam dışındadır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
9	BENİN(DAHOMEY)	x	x.	x	x	x.	(x.) Sadece çalışan kadınları kapsamaktadır.
10	BREZİLYA	x	x	x	x	x.	(x.) Kırsal kesim kapsam dışındadır.
11	BULGARİSTAN	x	x	x	x	x	Tarım işçileri bağımsız çalışanlar ve Koop. işçileri bütünüyle kapsar.
12	BURUNDI	x.	-	x	-	x	(x.) Geçici çalışanlar kapsam dışındadır.
13	CAMEROON	x	x.	x	-	x..	(x.) Sadece çalışan kadınlar faydalanır. (x..) Kendi hesabına çalışanlar kapsam dışındadır.
14	KANADA	x.	x	x..	x....	x.	(x.) İkamet şartına bağlı olarak tüm vatandaşlar yararlanır. (x..) Tarım işçileri kapsam dışındadır. (x...) Bağımsız çalışanlar kapsam dışındadır.
15	CAPE VERDE	x	x	x.	-	x	(x) Tarım sektöründe çalışanlar uygulamada kapsam dışındadır. (x.) Tüm tarım işçileri kapsam altındadır.
16	MERKEZİ AFRIKA CUMHURİYETİ	x	x.	x	-	x	(x.) Sadece çalışan kadınlar kapsam altındadır.
17	ÇAD	x	x.	x	-	x	(x.) Sadece çalışan kadınlar kapsam altındadır.
18	ŞİLİ	x	x	x	x	x	(x) Ücretliler ve maaşlılar adı altındaki iki ayrı program içerisinde tüm tarım işçileri kapsam altındadır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Maloluuk Ölüm	Hasatlık ve Analık	İş kazası Meslek Hasatlık.	İşsiz- lik	Aile Yardımlı	A g l k l a m a l a r
19	ÇİN HALK CUM.	X.	X	X	-	X.	(X.) Tarım işçilerinin komün- den kamu yardımı yapılmaktadır.
20	KONGO	X	X.	X	-	X	(X.) Sadece çalışan kadınlar yararlanmaktadır.
21	KOSTA RİKA	X.	X	X..	-	X...	(X.) Tarımda çalışanlar kapsam dışındadır. (X..) Geçici işçiler kapsam dışındadır. (X...) Diğer yardımlardan ya- rarlanmayan çalışanlara sağla- nır.
22	KÜBA	X	X	X	-	-	(X) Genelde tüm çalışanlara sağlanır.
23	KİBRİS	X.	X.	X.	X.	-	(X.) Bazı part-time çalışanlar- la bazı aile işçilerini kapsa- mıyor.
24	ÇEKOSLAVAKYA	X	X	X	-	X	(X) Tarım iş sektöründe çalışan- lara özel sistem uygulanıyor.
25	DANİMARKA	X	X	X	X	X	(X) İkamet süresi esasına göre tüm çalışanlar kapsam altındadır
26	DOMİNİK	X.	X.	X.	-	-	(X.) 16-60 yaş arasındaki tüm çalışanları kapsamaktadır.
27	DOMİNİK CUM.	X.	X..	X..	-	-	(X.) Bağımsız çalışanlar ve aile işçileri kapsam dışındadır. (X..) Aile işçileri kapsam dı- şındadır.
28	EKVADOR	X.	X.	X..	-	-	(X.) Geçici tarım işçilerini ve aile işçilerini kapsam dışın- da tutmaktadır. (X..) Bağımsız çalışanlara sadece tıbbi yardım sağlanmak- tadır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûllük Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
29	MISIR	x	x.	x.	x.	-	(x) Geçici tarım işçileri ve bağımsız çalışanlar için özel sistem uygulanmaktadır. (x.) Geçici tarım işçilerini, aile işçilerini ve bağımsız çalışanları kapsanıyor.
30	ETYOPYA	-	-	x	-	-	(x) Tüm çalışanları kapsar.
31	FIJI	x	-	x.	-	-	(x.) Geçici işçileri ve aile işçilerini kapsanıyor.
32	FİNLANDİYA	x.	x	x..	x...	x.	(x.) İkamet esasına göre tüm ikamet edenler yararlanmaktadır. (x) Çiftçiler ve bağımsız çalışanlar ve mevsimlik çalışanlar özel sistem içerisinde. (x..) Geçici işçiler ve aile işçileri kapsam dışındadır. (x...) Çalışanların kendi sendikaları tarafından kurulan işsizlik fonlarına gönüllü iş-tirakleri ile gönüllü sigorta vardır. Küçük çiftçilere işsizlik yardımı adı altında özel yardım yapılmaktadır.
33	FRANSA	x.	x.	x.	x..	x.	(x.) Tarımda çalışanlar ile kendi nam ve hesabına çalışan çiftçiler için özel sistem uygulanmaktadır. (x..) Mevsimlik işçiler kapsam dışındadır.
34	GABON	x	x.	x	-	x	(x.) Sadece çalışan kadınlara ve onların bakmakla yükümlü olduğu kişilere analık ve ilaç yardımları verilmektedir.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûllük Ölüm	Hastalık ve Analık	İş Kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
35	GAMBİA	-	-	x.	-	-	(x.) Geçici ve aile işçileri kapsam dışındadır.
36	D.ALMAN CUM.	x.	x..	x..	-	x	(x.) Bağımsız çalışanlar özel sistem var. Aylık kazancı 75 mark'tan daha az olan part-time çalışanları kapsamaz. (x..) Bağımsız çalışanlar ve Koop. işçileri için özel sistem vardır.
37	F.ALMAN CUM.	x.	x.	x	x..	x	(x.) Aylık kazancı en az 390 DM. ve üzerinde olan ve haftada en az 15 saat ve üzerinde çalışanları kapsar. Ücretliler ve maaşlılar adı altında ayrı sistemler bulunmaktadır. Bağımsız çalışanlar ve çiftçiler için özel sistemler bulunmaktadır. (x..) Geçici aile işçileri kapsam dışındadır.
38	GANNA	x.	x.	x.	x.	-	(x.) Küçük tarım işyerleri ve bağımsız çalışanlar için gönüllü katılım vardır. Geçici işçiler kapsam dışındadır.
39	YUNANİSTAN	x.	x.	x	-	x	(x.) Tarım işçileri için özel sistem vardır.
40	GUATEMALA	x.	x..	x	-	-	(x.) Kapsam işletme ölçülerine ve bölgelere göre değişmektedir. Tarım işçileri kapsam içerisindedir. (x..) Tarım işçileri uygulamada henüz kapsam içerisine henüz alınmamıştır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûllük Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
41	GUINEA	x	x	x	-	x	(x) Bütün çalışanlar kapsam altındadır.
42	GUYANA	x.	x.	x.	-	-	(x.) 16-60 yaş arasında çalışanları kapsamaktadır. Geçici ve aile işçileri kapsam dışındadır.
43	HAİTİ	x.	x.	x..	-	-	(x.) Aile işçileri kapsam dışındadır. (x..) Tarım işçileri kapsam içinde olup kapsam değişik bölgelere ve değişik çalışma alanlarına yaygınlaştırılmaktadır.
44	MACARİSTAN	x	x	x	-	x	(x) Tarım işçileri ve bağımsız çalışanlar ile koop. işçileri bütünüyle kapsam altındadır.
45	İZLANDA	x.	x.	x	x..	-	(x) Tüm çalışanları kapsar. (x.) 16-66 yaş arası ve ülkede en az 3 yıl ikamet edenleri kapsamaktadır. (x..) Yalnız sendikalılar yararlanmaktadır.
46	HİNDİSTAN	x.	x..	x..	-	-	(x.) 10-20 ya da daha fazla işçi çalıştıran ve aynı işverenle 240 gün ve üzerinde çalışmış olanları kapsar. Buna tarım işçileri de dahildir. (x..) 1000 rupi ve üzerinde aylık kazancı olan işçileri kapsamaz.
47	ENDONEZYA	x.	x.	x	-	-	(x) 100 veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışanları kapsamış olmakla birlikte kapsam genel olarak tedricen daha küçük işyerlerine doğru yaygınlaştırılmaktadır. (x.) 100 veya daha fazla işçi çalıştıran işletmeleri kapsamaktadır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûllük Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz lik	Aile Yardımlı	Açıklamalar
48	İRAN	x.	x.	x.	-	x	(x) Tüm çalışanlar kapsam altındadır. (x.) Tüm çalışanlar kapsam altında olmasıyla birlikte kırsal kesimlerde çalışanlara kapsam genişletilmektedir.
49	İRLANDA	x.	x.	x.	x.	x	(x) Tüm ikamet edenleri kapsamaktadır. (x.) Geçici ve aile işçilerini kapsamaz.
50	İSRAİL	x.	x	x.	x..	x...	(x) 18 yaş ve üzerinde olan bağımsız çalışanlar ile diğer çalışanlara parasal analık yardımı yapılmaktadır. (x.) 18-60 yaş arasında çalışanları kapsar. (x..) Bağımsız çalışanları Koop. işçilerini ve çalışmıyanları kapsamaz. (x...) Bütün ikamet edenleri kapsar.
51	İTALYA	x	x	x	x.	x	(x.) Geçici ve mevsimlik işçileri kapsamaz.
52	IVORY COAST	x.	x	x	-	x	(x.) Bağımsız çalışanları kapsamaz.
53	JAMAİKA	x.	-	x..	-	-	(x.) Aile işçilerini ve haftalık kazancı 2.00 \$ J.den az olan geçici işçileri kapsamaz. (x..) Bağımsız çalışanları, aile işçilerini kapsamaz.
54	JAPONYA	x.	x.	x	x..	x	(x) Tarım işçileri için özel program uygulanır. (x.) Tarım işçileri için ve günlük çalışanlar için özel prog.uy.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûllük Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
							(x..) 4 ay ya da altında çalışan mevsimlik işçiler kapsam dışındadır.
55	KENYA	x.	-	x.	-	-	(x.) Geçici işçileri kapsamaz.
56	KÜVEYT	x.	-	x.	-	-	(x.) Tüm çalışanları kapsar.
57	LAOS	-	-	x	-	-	(x) Tüm çalışanları kapsar.
58	LÜBNAN	x	x	x.	-	x..	(x) Geçici mevsimlik işçileri kapsamaz. (x.) Makina kullanan tarım işçilerini kapsar. (x..) Sigorta yardımlarından yararlananlar ile diğer işçileri kapsar.
59	LİBYA	x.	x.	x.	x.	-	(x.) Ev işçileri ve aile işçilerini kapsamaz.
60	LIBERIA	x	-	x	-	-	(x) Geçici işçileri ve aile işçilerini kapsamaz.
61	LÜKSEMBURG	x	x.	x	x	x	(x) Tarım işçileri için bütün sosyal güvenlik programlarını kapsayan 1956 tarihli kanun yürürlüktedir. Bütün ücretle çalışanlar kapsam içindedir. Bağımsız çalışanlar özel program içerisindedir. (x.) Bağımsız çalışanlar ve çiftçiler için özel sistem uygulanır.
62	MALAWI	-	-	x	-	-	(x) Geçici işçileri ve aile işçilerini kapsamaz.
63	MALEZYA	x	-	x.	-	-	(x.) Tarım işçileri geçici işçileri ve bağımsız çalışanları kapsamaz.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûllük Ölüm	Hastalık ve Analık	İş Kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
64	MADAGASGAR	x.	x..	x	-	x	(x.) Mevsimlik ve geçici işçileri kapsamaz. (x..) Sadece çalışan kadınları kapsar.
65	MALİ	x.	x.	x.	-	x	(x.) Bağımsız çalışanlar ve onların hak sahipleri için gönüllü sigorta yardımı bulunmaktadır.
66	MALTA	x.	x	x	x..	x	(x.) 14 yaş ve üzerinde olanlar kapsam içerisindedir. (x..) Bağımsız çalışanlar kapsam dışındadır.
67	MORİTANYA	x.	x..	x	-	x	(x.) Geçici ve mevsimlik işçileri kapsamaz. (x..) Çalışan kadınlara parasal yardım yapılır, çalışanlara ve bakmakla yükümlü oldukları kişilere tıbbi yardım sağlanır.
68	MAURITIUS	x	-	x.	-	x..	(x) 10 veya daha fazla işçi çalıştıran zirai işletmelerdeki işçiler ücrete bağlı yardımdan yararlanmakta, geri kalanlar genel aylık yardımından faydalanmaktadır. (x..) Üç ve daha yukarı çocuklu ailelerden ihtiyacı olanlara verilir. (x.) Geçici işçiler kapsam dışındadır.
69	MEKSİKA	x	x	x	-	-	(x) Tarım işçilerine bağımsız çalışanlara aile işçilerine ve orman işçilerine yönelik olarak kapsam genişletilmektedir.
70	MOROCCO	x.	x.	x	-	x	(x.) Tarım işçilerini ve bağımsız çalışanları kapsamıyor.

İrade No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
71	NAURU	x.	x.	x..	-	x.	(x.) İkamet edenleri kapsa- maktadır. (x..) Çalışanları kapsamak- tadır.
72	NEPAL	x	-	x.	-	-	(x) Bütün daimi hükümet işçilerini ve korporasyon- larda çalışanları kapsar. (x.) 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmeleri kap- sar.
73	HOLLANDA	x	x	-	x.	x..	(x) Bütün ikamet edenler yaşlılık ve bağımlılık öde- nekleri almaktadır. (x.) Genel işsizlik sigor- tası bulunmaktadır. (x..) 3 ve daha fazla çocu- ğu olan bütün ikamet eden- ler sınırlı gelire sahip bağımsız çalışanlar ve iş- çiler bir veya daha fazla çocuğa sahip sosyal güven- lik yardımları sahiplerine sağlanır.
74	YENİ ZELANDA	x.	x..	x...	x....	x	(x.) Bütün ikamet edenler yararlanır. (x..) Sınırlı gelir sahip- leri parasal hastalık yar- dımından yararlanır. Analık yardımından evlenme- miş kadınlar yararlanır. (x...) Bütün çalışanlar nak- di yardım alırlar. (x....) Sınırlı geliri olan- lar yararlanır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
75	NIKARAGUA	x	x	x.	-	-	(-) Tarım işçileri için özel sistem uygulanmaktadır. (x.) İşveren sorumluluğunda 1945 tarihli çalışma yasası hükümleri tarafından kapsam altında bulunmayan bütün işçiler (Tarım işçileri dahil) kapsam altındadır.
76	NIGER	x	x.	x	-	x	(x) Çalışan bütün kişiler kapsam altındadır. (x.) Çalışan kadınlar kapsam altındadır.
77	NORVEÇ	x	x.	x..	x...	x....	(x) Genel ödenek: Bütün ikamet edenler kapsam altındadır. Kazançla bağlı ödenek: Bütün işçiler ve belirli düzeyde bağımsız çalışanlar kapsam altındadır. Orman işçileri için özel sistem uygulanmaktadır. (x.) Tıbbi yardımlar: Bütün ikamet edenler ve sigortalı aile reisi tarafından sigortalı olan çocuklar kapsam altındadır. Nakdi yardımlar: Çalışanlar çalışmayanlar ve yılda 4000 bin kronardan az geliri olan bağımsız çalışanları kapsar. Geçici çalışanlar ve geçici işsizler için özel hükümler bulunmaktadır. (x..) Çalışanlar için zorunlu bağımsız çalışanlar için gönüllü katılım vardır. (x...) Çalışanlar ve 65 yaş üzerinde bulunan bağımsız çalışanları kapsamaktadır. (x....) Bütün ikamet edenleri kapsar.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûluluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası İşlekle Hastalık.	İşsizlik	Aile Yardımları	Açıklamalar
78	PANAMA	x	x.	x..	-	-	(x) Yılda 6 aydan az çalışanların işçilerini kapsam dışında bırakmakla birlikte geçici ve mevsimlik işçiler özel mevzuatla kapsam altına alınmıştır. (x.) Bağımsız işçiler gönüllü olarak kapsam altına girebilmekte, geçici ve mevsimlik işçiler özel mevzuatla kapsam altına alınmaktadır. (x..) Bağımsız çalışanlar için özel mevzuat uygulanmaktadır.
79	PARAGUAY	x	x.	x.	-	-	(x) Bütün çalışanları kapsamaktadır. (x.) Bütün çalışanları kapsamaktadır. Bağımsız çalışanlar gönüllü olarak kapsam altına alınmaktadır.
80	PERU	x	x.	x..	-	-	(x) Çalışan tüm kişileri kapsamakla birlikte bağımsız çalışanlar için ve kapsam altında bulunan sektörlerde iktisaden faal olmayanları kapsamaktadır. (x.) Bütün çalışanları kapsamaktadır. (x..) Ücretle çalışanları kapsamakta, maaşlı çalışanlar üstteki hastalık ve analık programından yararlanmaktadır.
81	FİLİPİNLER	x	x	x	-	-	(x) Aile işçilerini ve bağımsız çalışanları kapsam dışı bırakmaktadır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
82	POLONYA	x.	x	x	-	x	(x.) Bağımsız çalışan çiftçiler için özel sistem bulunmaktadır. (x) Bütün çalışanları kapsamaktadır.
83	PORTEKİZ	x	x.	x...	x...	x....	(x) Tarım sektöründe çalışan maaşlılar için uygulanmakta, tarım işçileri için özel sistem bulunmaktadır. tarımda ve küçük çiftliklerde kendi hesabına çalışanlar mahalli kırsal fonlarla kapsam altına alınmaktadır. (x.) Tarımda çalışanlar kapsam altında olup, tarım işçileri için özel sistem uygulanmaktadır. (x..) Bütün çalışanları kapsamaktadır. (x...) Geçici ve mevsimlik işçiler dışında diğer tarım işçileri için özel sistem uygulanmaktadır. (x....) Tarım sektöründeki ücretliler için özel sistem uygulanmaktadır.
84	ROMANYA	x	x.	x	-	x	(x) Bütün çalışanları kapsamakla birlikte tarımsal kooperatiflerde çalışanlar için özel sistem bulunmaktadır. (x.) Nakdi yardımlar: Tüm çalışanlara uygulanmaktadır. Tıbbi tedavi: Bütün nüfusu kapsamaktadır.
85	RWANDA	x	-	x	-	-	(x) Tüm çalışanları kapsamaktadır.
86	SAINT LUCIA	x.	-	x	-	-	(x.) 16-60 yaş arasındaki çalışanları kapsamaktadır. (x) Geçici ve aile işçileri dışında kalan bütün çalışanları mecburi özel sigorta kapsamına alır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
87	SUUDİ ARABİSTAN	x	-	x.	-	-	(x) Tarım işçileri mevsimlik iş- çiler ve aile işçileri kapsam dı- şındadır. (x.) Tüm çalışanları kapsar.
88	SENEGAL	x	x.	x	-	x	(x) Mevsimlik ve günlük işçilerle birlikte tüm çalışanları kapsar. (x.) Tıbbi yardımlar: Geçici çalı- şanlar dışında tüm çalışanlar ve onların bakmakla yükümlü oldukları kişileri kapsar. Nakdi analık yar- dımları: Tüm çalışan kadınları kap- sar.
89	SEYCHELLES	x	x	x.	-	-	(x) Bağımsız çalışanları ve geçici işçilerle birlikte tüm çalışanları kapsar. (x.) Bağımsız çalışanlar kapsam dışındadır.
90	SİNGAPUR	x	-	x.	-	-	(x) Aylık kazancı 10 \$ S'den fazla olan çalışanları kapsamaktadır. (x.) Geçici ve aile işçileri ayda 750 \$ S'den fazla alan maaşlı iş- çiler kapsam dışındadır.
91	SOLOMON ISLANDS	x	-	-	-	-	(x) 14 yaşından büyük tüm çalışan- ları kapsar.
92	SOMALİ	-	-	x	-	-	(x) Tarım işçilerinin de dahil olduğu tüm çalışanları kapsar.
93	CÜNEY AFRİKA	x	-	x.	-	x..	(x) İkamete bağlı olarak farklı ırklara farklı hükümler uygulanmak- tadır. (x.) Mevsimlik işçileri kapsam dışında bırakılmaktadır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile yardımı	Açıklamalar
							(x..) Düşük gelirli üç veya daha fazla çocuklu ikamet eden işçileri kapsamaktadır. Asya'lı ve siyah işçileri kapsam dışı bırakmıştır.
94	İSPANYA	x	x	x.	x..	x	(x) Tarım işçileri çiftçiler tarım dışı bağımsız çalışanlar için özel sistem uygulanmaktadır. (x.) Bütün çalışanları kapsar. Bazı alanlarda özel sistem uygulanır. (x..) Kısa vadeli ve geçici işçileri kapsamaz. Tarım işçileri için özel sistem uygulanır. bt
95	SRILANKA (SEYLAND)	x	X	x.	-	-	(x) Günlük işçiler ve aile işçileri kapsam dışındadır. (x.) Aylık kazancı 500 rupi'nin üzerinde olan işçiler, maaşlı işçiler kapsam dışındadır.
96	SUDAN	x	-	x	-	-	(x) Ev işçileri, aile işçileri ve bağımsız çalışanlar dışındadır kalan ve şu anda 8 ilde 30 ya da daha fazla işçi çalıştıran zirai kurumlarda çalışan işçileri kapsar.
97	SWAZILAND	x	-	x.	-	-	(x) Geçici işçiler dışında 25 ya da fazla işçi çalıştıran kuruluşların işçilerini kapsar. (x.) Çobanlar dışında kalan çalışan kişileri kapsar.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
98	İSVEÇ	x	x.	x..	x...	x....	(x) Genel ödenek: Tüm ikamet edenleri kapsar. Kazanca bağlı ödenek: Bütün işçiler ve belirli bir baz üzerinde kazancı olan bağımsız çalışanları kapsar. (x.) Nakdi yardım: Yılda 4 bin 500 kronor ve daha fazla kazanca sahip kişiler ile ev kadınlarının çoğunu kapsar. Tıbbi yardımlar: Bütün ikamet edenler yararlanır. (x...) Sendikayla ilgili program: Sendikalar tarafından gönüllü olarak kurulan yetkili işsizlik fonlarına bağlı işçilere uygulanır. (x..) Bütün bağımsız çalışanlar ve işçileri kapsar. (x....) Bir veya daha fazla çocuklu olan tüm ikamet edenleri kapsar.
99	İSVİÇRE	x	x.	x...	x...	x....	(x) Bütün ikamet edenleri kapsamaktadır. (x.) Mecburi hastalık sigortası herkes için geçerlidir. (x..) Tarım işçileri için özel sistem uygulanmaktadır. (x...) Kocasının işinde çalışan kadınlar yaşlılık aylığı alanlar ve bağımsız çalışanlar dışında kalan tüm çalışanları kapsar. (x....) Federal program: Tarım işçilerini ve küçük çiftçileri kapsar. Kantonal program: Çiftçileri ve bağımsız çalışanları kapsar.

Sıra No.	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Aralık	İş lazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımlı	Açıklamalar
100	SURİYE	-	-	x	-	-	(x) Sadece makine kullanan tarım işçilerini kapsamakta, diğer bütün tarım işçileri kapsam dışında bulunmaktadır.
101	TAIWAN	x	x	x	-	-	(x) 5 veya daha fazla işçi çalıştıran tarım kuruluşlarında çalışanları kapsar. Şeker kamışı çiftçileri için özel sistem uygulanır.
102	TANZANYA	x	-	x.	-	-	(x) 4 ya da daha fazla işçi çalıştıran kuruluşlarda çalışanları kapsar. (x.) Geçici işçiler ve aile işçilerini kapsamaz.
103	TOGO	x	x.	x	-	x	(x) Tüm çalışanlar ve koop.üye-leri faydalanır. (x.) Çalışan kadınları kapsar.
104	TRINIDAD VE TOBAGO	x	x	x.	-	-	(x) Tarım işçilerinin de dahil olduğu tüm çalışanları kapsar. (x.) Geçici işçileri ve tarım işçilerini kapsamaz.
105	TUNUS	x	x.	x..	-	x	(x) Tarım işçilerini kapsamaz. (x.) Geçici tarım işçilerini kapsamaz. Ancak tam süre çalışan tarım işçileri için özel hükümler vardır. (x..) Tarım işçilerinin de dahil olduğu tüm çalışanları kapsar. Bağımsız çalışanlar için gönüllü kapsam altına alınmaktadır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
106	UGANDA	x	-	x.	-	-	(x) Geçici çalışanlar dışında 5 veya daha fazla işçi çalıştıran kuruluşlarda çalışanları kapsar. (x.) Geçici işçileri aile işçilerini kapsamaz. Diğer tüm çalışanları kapsar.
107	RUSYA	x	x.	x..	-	x...	(x) Devlet tarım işçilerini kapsar. Kollektif çiftlik üyeleri için özel sistem uygulanır. (x.) Nakdi yardımlar: Devlet tarım işçilerini kapsar. Kollektif çiftlik üyeleri için özel sistem uygulanır. Tıbbi tedavi: Tüm vatandaşlar yararlanır. (x..) Tüm çalışanlar yararlanır. Kollektif tarım işçileri içinde özel sistem uygulanır. (x...) Dört ya da daha fazla çocuklu olan vatandaşlara aile yardımı, üç veya daha fazla olanlara doğum yardımı ya da bir ya da daha fazla çocuğu olan evlenmemiş annelere aile yardımı yapılır.
108	İNGİLTERE	x	x.	x..	x...	x....	(x) Kapsam asgari haftalık gelir düzeyinden daha az kazanan çalışan kişilere ve yılda 1.050 £ dan aşağı olan bağımsız çalışanları kapsar. (x.) Nakdi hastalık ve analık yardımları: Haftada 17.50 £ dan daha fazla kazancı olan işçilere ve yılda 950'den daha fazla kazancı olan bağımsız çalışanlara verilir. (x..) Bağımsız çalışanlar dışında kalan tüm çalışanlara uygulanır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
							(x...) Bağımsız çalışanlar kapsam dışındadır. Haftada 17.50 L 'dan daha fazla kazancı olan çalışanları kapsar. (x....) Bir ya da daha fazla çocuğu olanları kapsar.
109	AMERİKA	x	x.	x..	x...	-	(x) Bağımsız çalışanlarda dahil mevcut çalışanları kapsar. Ancak geçici işçiler ve sınırlı gelire sahip bağımsız çalışanlar kapsam dışındadır. Federal işçiler ve bazı devlet ve mahalli hükümet işçileri için özel sistem uygulanır. (x.) Tıbbi yardım: Bütün sigortalılar yararlanır. Nakdi yardımlar: Tarım işçileri Kaliforniya Havai, ve Puerto Rico'da bağımsız işçiler ise de, Kaliforniya'da kapsam altındadır. (x..) Tarım işçileri (Amerika'nın 2/5'i) geçici işçiler (Amerika'nın 5/3'ü); 1-5 işçi çalıştıran kurumlarda çalışan işçiler (Amerika'nın 1/4) kapsam dışında olup, geri kalan işçiler kapsam altındadır. (x...) Federal yasa: Devlet ve mahalli hükümet işçilerinin hemen hemen tamamı çiftlik işçilerinin 2/5 kapsam altındadır. Devlet programları: federal yasa ile kapsam altına alınan çalışanları kapsamakta olup tarım işçilerini, geçici çalışanları aile işçilerini bağımsız çalışanları kapsamaz.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımlı	Açıklamalar
110	YUKARI VOLTA	x	x.	x..	-	x..	(x) Geçici işçiler dışında tüm çalışanları kapsar. (x..) Geçici işçiler koop.üyeleri de dahil olmak üzere tüm çalışanları kapsar. (x.) Çalışan kadınları kapsar.
111	URUGUAY	x	x.	x.	x..	x.	(x) Tarım işçileri için özel sistem bulunmakla birlikte tüm çalışanları kapsar. (x.) Tüm çalışanları kapsar. (x..) Ağaç endüstrisi için özel sistem bulunmaktadır.
112	VENEZUELLA	x	x	x	-	-	(x) Geçici, mevsimlik, ve aile işçileri kapsam dışında olup, diğer tarım işçileri kapsam içindedir.
113	VIETNAM	x	x	x.	-	-	(x) Geçici ve mevsimlik işçiler dışında kalan tüm çalışanları kapsar. (x.) Tüm çalışanları kapsar.
114	BATI SAMOA	x	-	x	-	-	(x) Tüm çalışanları kapsar.
115	YUGOSLAVYA	x	x	x.	x	x..	(x) Bağımsız çalışanlar için özel sistem uygulanmakla birlikte tüm çalışanları kapsar. (x.) Part-time işçilerde dahil olmak üzere tüm işçileri kapsar. (x..) Çalışmayan tek anneler ve uygulanır.

Sıra No	Ülkeler	Yaşlılık Malûlluk Ölüm	Hastalık ve Analık	İş kazası Meslek Hastalık.	İşsiz- lik	Aile Yardımları	Açıklamalar
116	ZAİRE	x	-	x	-	x	(x) Tüm çalışanları kapsamaktadır.
117	ZAMBIA	x	x.	x	-	-	(x) Geçici işçileri bağımsız çalışanları ve koop. işçilerini kapsamaz. (x.) Çalışan kadınları kapsar..

TARIM SEKTÖRÜNDE
HERHANGİ BİR
SOSYAL GÜVENLİK
PROGRAMI UYGU-
LAYAN ÜLKE SA-
YISI TOPLAM:117

- 1) Yaşlılık-Malûlluk-Ölüm toplam : 108
- 2) Hastalık ve Analık " : 87
- 3) İş kazası ve meslek hastalık.
toplam : 113
- 4) İşsizlik toplam : 33
- 5) Aile yardımı " : 64

NOT: Bu araştırma için "SOCIAL SECURITY PROGRAMS THROUGHOUT THE WORLD 1979" isimli eserden yararlanılmıştır.

TARIM İŞKOLUNDA İŞKAZALARI TAZMİNATLARI KONUSUNDA SÖZLEŞME (1)

Sözleşme No: 12

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından toplantıya davet olunarak, Cenevre'de 25 Ekim 1921 tarihinde yaptığı 3. toplantısında,

Toplantı gündeminin 4. maddesinde yer alan tarım işçilerinin kazalara karşı korunmasına dair muhtelif teklifleri kabule karar vererek,

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini alması gerektiğini tespit ederek,

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsü hükümlerine uygun olarak, Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyelerince tasdik edilmek üzere, 1921 tarihli Tarım işkolunda işkazaları tazminatları adını alacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul etmiştir.

MADDE 1.

Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu sözleşmeyi onaylayan her üyesi, istihdanda ya da istihdam esnasında doğan kazadan dolayı kişisel zarar gören işçiye tazminat verilmesini öngören mevzuat ve hükümleri bütün tarım işçilerine yaygınlaştırmayı taahhüt eder.

MADDE 2.

Bu sözleşmenin, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının statüsünde belirtilen şartlar dahilindeki kesin onama belgeleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürlüğüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

MADDE 3.

1. Bu sözleşme, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerinden ikisinin onama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihte mer'iyete girecektir. ./..

(1) Mer'iyete giriş tarihi: 26 Şubat 1923

-87

2. Bu sözleşme, ancak onama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosunca, tescil edilmiş olan üyeleri bağlayacaktır.

3. Bundan sonra bu sözleşme her bir üye hakkında onama belgesinin Milletlerarası Çalışma Bürosunca tescil edildiği tarihte mor'iye-te girecektir.

MADDE 4.

Milletlerarası Çalışma Teşkilatı üyelerinden ikisinin onama belgelerinin, Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından tescili akabinde bu sözleşme, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından, Milletlerarası Çalışma Teşkilatının bütün üyelerine tebliğ edilecek, teşkilatın diğer üyeleri tarafından daha sonra gönderilecek onama belgelerinin tescil edildiğini de onlara tebliğ edecektir.

MADDE 5.

Bu sözleşmeyi onaylayan her üye 3. Madde hükümleri mahfuz kalmak şartıyla 1. madde hükümlerini 1 Ocak 1924 tarihinden itibaren tatbik etmeyi ve bu hükümleri müessir kılmak için gerekli tedbirleri alır.

MADDE 6.

Bu sözleşmeyi onayan Milletlerarası Çalışma Teşkilatının her üyesi Sözleşmeyi, müstenlekelerinde, idaresi ve himayesi altında bulunduğu ülkelerde Milletlerarası Çalışma Teşkilatı statüsünün 35. maddesi hükümlerine uygun olarak tatbik etmeyi taahhüt eder.

MADDE 7.

Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, sözleşmeyi, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Genel Müdüre tescil edilecek bir ihbarname ile fesh edebilir. Fesih, keyfiyetin Milletlerarası Çalışma Bürosu tarafından tescili tarihinden itibaren bir sene sonra muteber olacaktır.

MADDE 8.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü zamanlarda, Genel Konferansa bu sözleşmenin tatbikatı hakkında bir rapor sunacak ve sözleşmenin kısmen ya da tamamen yeniden gözden geçirilmesi veya tadilinin Konferans gündemine konulması lüzumu hakkında karar verecektir.

MADDE 9.

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede muteberdir.

Tarım İşçileri İçin Hastalık Sigortasıyla İlgili
Konvansiyon

ILO genel konferansı,

ILO Yönetim Kurulunca Cenevrede toplanarak, 25 Mayıs 1927 de
10. oturumunda bir araya gelmiş,

Oturum gündeminin 1. maddesinde işçerilen tarım işçileri için
hastalık sigortası konusundaki muayyen önerilerin kabulüne karar
vererek,

Bu önerilerin, uluslararası bir konvansiyon şeklini alacağını
saptıyarak,

ILO tüzüğü koşulları uyarınca, ILO üyelerince onaylanmak üzere,
Hastalık Sigortası (Tarım) Konvansiyonu 1927 olarak adlandırılabilir
olan aşağıdaki konvansiyonu 1927 yılının 15 Haziranında kabul eder.

MADDE 1-

Bu konvansiyonu onaylayan her ILO üyesi, en azından bu konvansi-
yonda içerilen koşullara eşit koşullar temeline dayalı olacak şekilde
tarım işçileri için zorunlu bir hastalık sigortası sistemi oluşturmayı
yükümlenmektedir.

MADDE 2-

1- Zorunlu hastalık sigortası, çıkarklarda dahil olmak üzere,
zırai teşebbüslerde istihdam edilen el işçilerine ve el işçisi olma-
yanlara uygulanacaktır.

2- Şu konularda gerekli addedildiğinde, ulusal kanun veya yönet-
meliklerinde istisnalar yapmak üzere her üyeye açık olacaktır.

a) Ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanan bir periyoddan daha
az süren geçici istihdam, işverenin ticareti veya işi amacıyla olmayan
günlük istihdam, ara sıra gerçekleştirilen istihdam ve yardımcı
istihdam,

b) Ücreti veya geliri, ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanan
meblağı aşan işçiler,

./..

c) Para ücreti ödenmeyen işçiler

d) Çalışma koşulları, olağan ücretlilerin koşullarına benzemiyen kapsam dışı işçiler,

e) Ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanan yaş sınırından küçük ya da büyük olan işçiler,

f) İşveren ailesinin mensupları,

3- Hastalık durumunda, kanun veya yönetmeliklere ya da özel bir Programa binaen, en azından bu konvansiyonda sağlananlara eşit avantajlara hak kazanan kişilerin, zorunlu hastalık sigortası programından muaf tutulmasına açık olacaktır.

MADDE 3-

1- Ruhsal sağlığının bozukluğu ya da vücudunun anormal durumu nedeniyle çalışma yetersizliğinde olan bir sigortalı, yardımın ödendiği ilk günü de kapsıyarak, en azından 26 haftalık süre için para yardımına hak kazanacaktır.

2- Bu yardımın ödenmesi, sigortalının hak kazanmış olmasıyla ve aynı periodun hitamında, 3 günden fazla olmamak üzere bir bekleme perioduyla birlikte koşullandırılabilir.

3- Para yardımı, şu durumlarda elde tutulabilir.

a) Aynı hastalıkla ilgili olarak, sigortalının, kanunla hak kazandığı başka kaynaktan tazminat alma durumunda; bu tür tazminatın mevcut maddeyle sağlanan yardım tutarından az veya bu tutara eş olması halinde, yardım tamamen ya da kısmen elde tutulacaktır.

b) Sigortalı, yetersizliği nedeniyle çalışmasının normal üretiminde herhangi bir kaybe yolaçmadıkça veya sigorta fonlarından veya kamu fonlarından bakılıyorsa mamafih, para yardımları sigortalının şahsen bakılmasına rağmen, aile sorumlulukları varsa, sadece kısmen elde tutulacaktır.

c) Sigortalı; hastayken, geçerli bir neden olmaksızın, doktor emirlerine veya sigortalının gidişatıyla ilgili talimatlara uymayı reddettikçe ya da gönüllü olarak ve izinsiz sigorta kurumlarının denetiminden kendini çekerse.

4- Para yardımı, sigortalının kasıtlı suistimalıyla neden olduğu hastalık durumunda azaltılabilir veya reddedilebilir.

MADDE 4-

1- Sigortalı; hastalığının başlangıcından itibaren ve en azından hastalık yardımı verilmesi için saptanan periodun bitimine kadar, bedava olarak tam nitelikli tıbbi personel tarafından tıbbi tedaviye ve uygun ve yeterli ilâç ve aletlerin tedavikine hak kazanacaktır.

2- Mamafih, sigortalıdan, ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanabilecek şekilde tıbbi yardım bedelinin bir kısmını ödemesi istenebilir.

3- Sigortalı hastayken geçerli bir neden olmaksızın, doktor emirlerine uymayı ve sigortalının gidişatıyla ilgili talimatlara uymayı reddettiği ya da sigorta kurumunca sigortalının emrine verdiği tesislerden yararlanmayı ihmal ettiği sürece, tıbbi yardım elde tutulabilir.

MADDE 5-

Ulusal kanun ya da yönetmelikler, sigortalının evinde yaşayan aile mensuplarına bakmakla yükümlü olduklarına tıbbi yardım vermeyi yetkili kılabilir veya belirtebilir ve bu yardımların hangi koşullar altında idare edileceğini de saptayacaktır.

MADDE 6-

1- Hastalık sigortası; uzman kamu otoritesinin idari ve mali denetimi altında olacak ve kâr amacı gütmeyecek, kendi kendini yöneten kurumlarca idare edilecektir. Özel girişimle kurulun kurumlar, özellikle uzman kamu otoritesince onaylanacaktır.

2- Sigortalı, ulusal kanun ve yönetmeliklerce saptanabilecek koşullarda, kendi kendini yöneten sigorta kurumlarının yönetimine katılacaktır.

3- Mamafih, hastalık sigortasının idaresi, idare ulusal koşullar nedeniyle uygun olmadıkça veya olanaksızsa yada güç oldukça Devlet tarafından direkt olarak yükümlenilebilir.

9/

MADDE 7-

1- Sigortalılar ve işverenleri, hastalık sigortası sisteminin mali kaynaklarını tedarikte yeralacaktır.

2- Uzman kamu otoritesinden mali katkı hususunda karar verme konusu ulusal kanun yada yönetmeliklere açık olacaktır.

MADDE 8-

Yardım hakkıyla ilgili anlaşmazlık durumunda sigortalıya başvuru hakkı tanınacaktır.

MADDE 9-

1- Geniş ve oldukça seyrek nüfuslandırılmış bölgelerden oluşan devletlere, az kesafet ve nüfusun geniş ölçüde dağılımı ve iletişim araçlarının yetersizliği nedeniyle, bu konvansiyon uyarınca hastalık sigortası organizasyonunun olanaksız olduğu yerlerle, bu konvansiyonu uygulamama konusunda açık olacaktır.

2- Bu maddede sağlanan muafiyetten yararlanmak isteyen devletler, ILO genel direktörüne resmi onayını bildirirken, bu isteklerini de belirtecektir. ILO'ya, muafiyeti uygulayacakları alanları ve nedenleri konusunda da bilgi vereceklerdir.

3- Avrupada, bu maddede içerilen muafiyetten yararlanma konusu sadece Finlandiyaya açık olacaktır.

MADDE 10-

ILO Tüzüğünde ortaya konan koşullar altında bu konvansiyonun resmi onayı, kayıt için ILO genel direktörüne bildirilecektir.

MADDE 11-

1- Bu konvansiyon, 2 ILO üyesinin onayının genel direktörce kayıtlıktanmasından 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

2- Bu, onayları ILO'ca kayıtlanan üyeler üzerinde bağlayıcı olacaktır.

3- Bu vesileyle, konvansiyon, her üye için, onayı ILO'ca kayıtlandıktan 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

./..

MADDE 12-

2 ILO üyesinin onayının ILO'ca kayıtlanmasından hemen sonra, ILO genel direktörü, tüm ILO üyelerine bildirecektir. Benzer olarak, daha sonra teşkilatın diğer üyelerince bildirilecek onayların kayıtlanması hususunda bilgi verecektir.

MADDE 13-

11. Madde koşullarına konu teşkil eden, bu konvansiyonu onaylayan her üye, 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. ve 9. maddelerin koşullarını en geç 1 Ocak 1929 itibariyle işleve sokma ve bu koşulları etkin kılmak için gerekli olabilecek önlemleri alma konusunda mutabık kalmaktadır.

MADDE 14-

Bu konvansiyonu onaylayan her ILO üyesi ILO tüzüğü'nün 35. maddesi koşulları uyarınca, bunu kolonilerine sömürgelerine uygulayacaktır.

MADDE 15-

Bu konvansiyonu onaylamış bir üye, konvansiyonun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 10 yılın bitiminde, kayıt için ILO genel direktörüne bir resmi yazıyla bildirerek, bu konvansiyonu feshedebilir. Bu tür bir feshetme işlemi, ILO'da kayıtlanmasından sonra 1 yıl geçmedikçe yürürlüğe girmeyecektir.

MADDE 16-

Gerekli addettiği zamanlarda, ILO yönetim kurulu, bu konvansiyonun^{nun} çalışmasıyla ilgili olarak genel konferansa rapor sunacak ve kısmen yada tamamen revizyonu sorununun konferans gündeminde yer alma istekliliğini inceleyecektir.

MADDE 17-

Bu konvansiyonun Fransızca ve İngilizce metinleri asli ve gerçek olacaktır.

Tarımsal Teşebbüslerde İstihdam Edilenler İçin Zorunlu
Yaşlılık Sigortasıyla İlgili Konvansiyon

ILO Genel Konferansı

ILO Yönetim kurulunca Cenevrede toplanmış ve 8 Haziran 1933 de
17. oturumunu gerçekleştirmiştir.

Oturum gündeminin 2. maddesinde içerilen, zorunlu yaşlılık sigor-
tası hakkında belirli önerilerin kabul edilmesini karara bağliyerek,

Bu önerilerin, uluslararası bir konvansiyon şeklini almasını
saptıyarak,

ILO tüzüğü koşulları uyarınca, ILO üyeleri tarafından onaylanması
için; yaşlılık sigortası (Tarım) konvansiyonu 1933 olarak adlandırıla-
bilecek bu konvansiyonu 1933 yılı 29 Haziranında kabul eder.

MADDE 1-

Bu konvansiyonu onaylayan her ILO üyesi; en azından bu konvansi-
yonda içerilenlere eşit koşullar temeline dayalı olacak bir zorunlu
yaşlılık sigortası programı oluşturmaya veya devam ettirmeyi yüküm-
lenir.

MADDE 2-

1- Zorunlu yaşlılık sigortası programı, çıraklar da dahil olmak
üzere, ziraî teşebbüslerde istihdam edilen el işçileri ve el işçisi
olmayanlara ve ziraî işverenlerin evlerinde çalışan hizmetlilere
uygulanır.

2- Aşağıdaki hususlarda gerekli olarak addederse, üye, ulusal
kanunları veya düzenlemelerinde bu tür muafiyetler yapabilir.

a) Ücreti, belirtilmiş mablağı aşan işçiler ve ulusal kanun ve
yönetmelikler, uygulamasında bu muafiyeti genelleştirmediginde, genel-
likle serbest meslek olarak addedilen; vazifelerde angaje edilen el
işçisi olmayan işçiler.

b) Para ücreti ödenmeyen işçiler

./..

c) Belirlenmiş bir yaşın altındaki genç işçiler ve ilk işe girişlerinde sigortalı olmak için çok yaşlı olan işçiler.

d) Çalışma koşulları, alışılmış ücretlilerinkinin tabiatına benzemeyen harici işçiler,

e) İşveren ailesinin mensupları

f) İstihdamı şu şekilde olan işçiler; toplam süresi zorunlu şekilde kısa olanlar, bunlar yardıma hak kazanamazlar. Sadece ara sıraya yardımcı istihdamda angaje edilenler.

g) Sakat (malûl) işçiler ve yaşlılık veya malûllük aylığı alan işçiler

h) Ücret (verimlilik) için, emekli olmuş kamu yetkilileri ve özel bir gelire sahip olanlar ki, emekli aylığı yada özel gelir, en azından ulusal kanunlar veya yönetmeliklerce sağlanan yaşlılık (emeklilik) aylığına eşittir.

i) Çalışmaları sırasında ders veren veya bu çalışmalara uygun bir meslek (vazife) için hazırlıklarda ücret için çalışan işçiler

3- Kanun, yönetmelik veya özel programlara binaen, en azından, bu konvansiyonda sağlananlara bütün olarak eşit yaşlılık yardımlarına hak kazanan yada kazanacak olan sigortalılar sorumluluktan muaf tutulabilir.

MADDE 3-

Ulusal kanunlar yada yönetmelikler, bunlarca saptanacak koşullar altında, hem emekli yaşına ulaşmamış, ancak önceden zorunlu olarak sigortalanmış kişilere, sigortalarını gönüllü olarak sürdürmeleri hem, de, bu kişilere, amaç için periyodik aidat ödeme yoluyla haklarının idamesi hakkını verecektir. (söz konusu haklar, otomatikman devam etmedikçe ya da evli kadın durumunda kocaya, zorunlu sigorta sorumluluğu yoksa, gönüllü olarak sigortalı olma izni verilmekte, bu suretle karısını, yaşlılık veya dululuk aylığına hak kazandırmaktadır.

MADDE 4-

Sigortalı kişi ulusal kanunlar veya yönetmeliklerce saptanacak olan yaşta emekli aylığına hak kazanacak, ancak 65'i geçmeyecektir. (istihdam edilmiş kişiler için sigorta programları durumunda).

./..

MADDE 5-

Emekli aylığı hakkı; sigortalanan olayın (hangi olaya karşı sigortalanmışsa) oluşmasından hemen önce belirlenmiş bir period süresince ve sigortaya girişinden itibaren asgari sayıda katkı ödemesini içerebilecek bir hak kazanma periodunun tamamlanmasıyla koşullanabilir.

MADDE 6-

1- Hesabına matluba geçirilmiş katkılar için bir dönüşü temsil eden bir yardıma hak kazanmadan, sigorta sorumluluğunu durduran bir sigortalı, bu katkılarla ilgili haklarını elinde tutacaktır.

2- Sigortalı, sigorta sorumluluğunu durdurduğu gündem itibaren sayılacak olan (çeşitli veya fiks olacaktır) bir sürenin bitimiyle ilgili katkılar hususundaki hakları ulusal kanunlar veya yönetmelikler, feshedebilir.

a) Sürenin değişkenlik gösterdiği yerde, sigortaya girişten itibaren matluba geçirilmiş katkılar için periodlar toplamının üçte birinden (matluba geçirilmemiş katkı periodlarından daha az) az olamaz.

b) Sürenin fiks olduğu yerde, herhalükarda, 18 aydan az olamaz ve katkılarla ilgili haklar; ulusal kanunlar veya yönetmeliklerce belirlenen asgari katkı sayısı, zorunlu yada gönüllü olarak süren sigortaya binaen, sigortalının hesabına geçirilmemişse, (geçirilmedikçe) süre bitiminde feshedilebilir.

MADDE 7-

1- Sigortada geçen süreye bağımlı olsun olmasın, emekli aylığı, sigorta amaçları için hesaba katılan ücret yüzdesi veya fiks edilmiş bir toplam olacak yada ödenen katkılarının tutarıyla çeşitlilik gösterecektir.

2- Emekli aylığı, sigortada geçen süreyle çeşitlilik gösterdiğinde ve ödülü, hak kazanma periodunun sigortalı tarafından tamamlanmasıyla koşullandırıldığında; asgari bir oran garantilenmedikçe, emekli aylığı sigortada geçen süreye bağımlı olmayan fiks bir nispet yada fiks bir toplamı kapsayacaktır: emekli aylığı, hak kazanma periodunun tamamlanmasıyla ilgili hiçbir koşul olmaksızın veriliyorsa, emekli aylığının garanti edilmiş asgari oranı için provizyon yapılabilir.

./..

3- Katkıların, ücrete göre tedricen değişmesi halinde, bu amaç için dikkate alınan ücret; emekli aylığı sigortada geçen süreyle çeşitlilik gösterebilir göstermesin; emekli aylığının hesaplanmasında da dikkate alınacaktır.

MADDE 8-

1- İlgili kişi, sigorta Kurumuna karşı sahtekârca davranmışsa, yardım hakkı bütün olarak ya da kısmen askıya alınabilir veya ceza olarak bunu kaybedebilir.

2- Şu hallerde ilgili kişinin emekli aylığı bütün olarak yada tamamen askıya alınabilir.

a) Zorunlu sigortayı kapsıyarak, istihdamdaysa,

b) Tamamen kamu hesabına bakılıyorsa (Korunuyorsa)

c) Kaza veya meslek hastalıkları için işçi tazminatı yada emekli aylığı, zorunlu sosyal sigortayla ilgili olarak kanun veya yönetmeliklere binaen, ödenebilir diğer periodik para yardımını alıyorsa.

3- İşveren katkılarından, çalışanlarla faaliyet alanında kısıtlanmamış ulusal sigorta programlarıyla ilgili kanunlar veya yönetmelikler altında vazgeçilebilir.

4- Kamu otoriteleri, el işçilerini veya genelde istihdam edilenleri kapsayan sigorta programı yardımlarına veya mali kaynaklara katkıda bulunacaktır.

5- Bu konvansiyonun kabulü zamanında, sigortalılardan katkı istemeyen ulusal kanun ve yönetmelikler, bu katkıları istememeye devam edebilir.

MADDE 10-

1- Sigorta programı, kamu, otoritelerince kurulan kurumlarca idare edilecektir, kâr amacıyla veya Devlet Sigorta fonlarıyla yürütülmeyecektir.

2- Ulusal kanunlar veya yönetmelikler, yönetimini, ilgili partilerin veya teşkilâtlarının girişimi üzerine kurulan ve kamu otoritelerince onaylanan kurumlara tevdi edebilir.

3- Sigorta kurumlarının fonları ve Devlet sigorta fonları, kamu fonlarından ayrı olarak yönetilecektir.

4- Sigortalıların temsilcileri; işveren ve kamu otoriteleri temsilcilerinin iştiraki hususunda da karar verebilecek olan ulusal kanunlar ve yönetmeliklerce saptanacak koşullar altında sigorta kurumlarının yönetimine katılacaktır.

5- Kendi kendini yöneten sigorta kurumları kamu otoritelerinin idari ve mali denetimi altında olacaktır.

MADDE 11-

1- Sigortalı kişi veya meşru temsilcisi, yardımlarla ilgili anlaşmazlıklarda başvuru hakkına sahip olacaktır.

2- Bu tür anlaşmazlıklar özellikle sigorta amaçlarının, sigortalının ihtiyaçlarının farkında olan veya sigortalının ve işverenin temsilcisi olarak seçilen yargış muavinle/^{rince} yardımcı olunacak hakimleri kapsıyacak olan özel mahkemelere havale edilecektir.

3- Katkı oranı ya da sigorta sorumluluğuyla ilgili anlaşmazlıklarda istihdam edilen kişi ve işveren katkısını sağlayan program halinde de işvereni başvuru hakkına sahip olacaktır.

MADDE 12-

1- İstihdam edilmiş yabancı kişiler, vatandaşlarinkilerle aynı koşullar altında, sigortaya ve katkı ödemesine sorumlu olacaktır.

2- Sigortalı yabancılar ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler, vatandaşlarinkilerle aynı koşullar altında, hesabına geçirilmiş katkılardan hasıl olan yardımlara hak kazanacaktır.

3- Bu konvansiyonda ve 9. madde mucibince sigorta programı yardımlarına veya mali kaynaklara yönelik devlet yardımı sağlayan kanun ve yönetmeliklerle bağlı bir üyenin vatandaşlarının hakkıysa, sigortalı yabancılar da, kamu fonları haricinde ödenebilen bir emekli aylığı fraksiyonuna veya yardıma ve emekli aylığının bütünlenmesine hak kazanacaktır.

4- Ulusal kanunlar veya yönetmelikler zorunlu sigortayı sağlayan ulusal kanun ve yönetmeliklerin yürürlüğe girdiği tarihte, belirlenmiş yaşı geçmiş sigortalılara verilen ve kamu fonları dışında ödenen

devlet yardımı, bütünlemesi veya emekli aylığı fraksiyonu hakkını vatandaşlarla sınırlıyabilir.

5- Yurt dışında ikamet halinde uygulanabilen her türlü kısıtlama; yalnızca bu konvansiyonla bağlı üyenin vatandaşı olan emeklilere ve bakmakla yükümlü oldukları kişilere ve üyenin topraklarında ikamet edenlere; emekli aylığının kazanılmış olduğu ülkede, ülkenin vatandaşlarına uygulandığı derecede uygulanır. Kamu fonları dışından ödenebilir. Emekli aylığı fraksiyonu, devlet yardımı ve tamamlaması verilmeyebilir.

MADDE 13-

1- İstihdam edilmiş kişilerin sigortası istihdam yerlerinde uygulanabilir kanunla yönetilecektir.

2- Sigortanın devamı için (menfaatine), ilgili üyeler arasındaki anlaşmayla bu kurala muafiyetler konabilir.

MADDE 14-

Herhangi bir üye, işyeri kendi topraklarında olan ve ikamet yeri yurt dışında bulunan işçiler için özel provizyonlar belirleyebilir.

MADDE 15-

Bu konvansiyon ilk yürürlüğe giriş tarihinde zorunlu yaşlılık sigortası sağlamayan kanun veya yönetmelikleri olmayan ülkelerde, 16-22 maddeler arasında tanımlanan koşullar altında bireysel emekli aylığının hakkı garantile^{yen} mevcut katkısız olmayan emekli aylığı programı, bu konvansiyonun gereklerini tatmin edici olarak addedilecektir.

MADDE 16-

Emekli aylıkları, ulusal kanunlar veya yönetmeliklerle saptanacak olan yaşta verilecek ancak 65'i geçmeyecektir.

MADDE 17-

Emekli aylığı hakkı hak talep edenin talep etmeden hemen önce bir period için, üyenin topraklarında ikamet ediyor olmasıyla koşullanabilir. Bu period ulusal kanunlar veya yönetmeliklerle saptanacak ancak 10 yılı geçmeyecektir.

MADDE 18-

1- Hak talep eden kişi; servetinin yıllık değeri asgari hayat pahalılığıyla ilgili olarak ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanacak olan limiti geçmemesi halinde emekli aylığına hak kazancaktır.

2- Ulusal kanunlar veya yönetmeliklerce saptanacak düzeye kadar olan varlık, varlığın kıymet takdiri amacıyla muaf tutulabilir.

MADDE 19-

Emekli aylığı oranı, muaf tutulan varlığını geçen, hak talep edenin her türlü varlığıyla birlikte; en azından emekli aylığı alanın elzem gereksinimlerini kapsayıcı yeterli olacaktır.

MADDE 20-

1- Hak talep edenin, emekli aylığı bedeli veya oranıyla ilgili anlaşmazlıklarda başvuru hakkı olacaktır.

2- Başvuru, ilk etapta karar vermiş olan otoriteden başka bir otoriteye düşecektir.

MADDE 21-

1- Bu konvansiyonla bağı bir üyenin vatandaşları olan yabancılar vatandaşlarınkilerle aynı koşullar altında emekli aylığına hak kazanacaktır.

2- Ulusal kanunlar veya yönetmelikleri yabancılar emekli aylığı bağlamayı; vatandaşlar için belirlenen ikamet süresini 5 yıldan fazla geçmeyecek şekilde bir period için, üyenin topraklarında ikamet etmiş olmasıyla koşullandırabilir.

MADDE 22-

1- Emekli aylığı hakkı, ilgili kişi şu hallerdeyse, bütün ya da kısmen askıya alınabilir veya feshedilebilir:

a) Cezayı gerektiren bir kabahat veya suç için hapse mahkum edilmişse,

b) Sahtekarlıkla emekli aylığı almış ya da almak üzere girişimde bulunmuşsa,

c) Gücü ve kapasitesi ile uygun bir işte çalışarak hayatını kazanmayı ısrarla reddetmişse.

./...

2- Emekli aylığı, ilgili kişinin, kamu harcamalarında bakılıyorsa, kısmen ya da tamamen askıya alınabilir.

MADDE 23-

12. Madde 5. paragraf koşullarına konu teşkil ederek, bu konvansiyon yurt dışında ikamet halinde emekli aylığı hakkının idamesine başvurmamaktadır.

MADDE 24-

ILO tüzüğünde ortaya konan koşullar altında, bu konvansiyonun resmen onaylanması, kayıt için ILO genel direktörüne bildirilecektir.

MADDE 25-

1- Bu konvansiyon, sadece onayları ILO da kayıtlanmış olan üyeler üzerinde bağlayıcı olacaktır.

2- 2' ILO üyesinin onayının genel direktörle kayıtlandığı tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

3- Bu nedenle, bu konvansiyon, onaylanmasının kayıtlandığı tarihten 12 ay sonra, her üye için yürürlüğe girecektir.

MADDE 26-

2 ILO üyesinin onayının ILO da kayıtlanmasından hemen sonra, ILO genel direktörü, tüm ILO üyelerine bildirecektir. Teşkilatın diğer üyelerince de bildirilebilecek olan onayların kayıtların da aynı şekilde haber verecektir.

MADDE 27-

1- Bu konvansiyonu onaylayan bir üye, konvansiyonun ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 10 yılⁱⁿ hitamından sonra, kayıtlanmak için ILO genel direktörüne gönderilen bir resmi yazı yoluyla, feshedebilir.

2- Bu konvansiyonu onaylamış ve yukardaki paragrafta bahsedilen 10 yıllık sürenin bitimini izleyen yıl içinde, bu maddede sağlanan feshetme hakkını kullanmayan bir üye, diğer bir 10 yıllık period için bağlı olacaktır ve bu maddede belirtilen koşullar altında her 10 yıllık periodun bitiminde bu konvansiyonu feshedebilir.

./..

MADDE 28-

Gerekli addettiği zamanlarda, ILO yönetim kurulu, bu konvansiyonun çalışmasıyla ilgili bir raporu genel konferansa sunacak ve bunun bir bütün olarak ya da kısmen revizyonu sorununu, konferans gündeminde yer alması istekliliğini inceleyecektir.

MADDE 29-

1- Konferans konvansiyonu tamamen ya da kısmen düzelterek, yeni bir konvansiyon benimsiyecektir ki, yeni konvansiyon şunları sağlayacaktır.

a) Düzeltilmiş yeni konvansiyonun bir üye tarafından onaylanması; yeni konvansiyonun yürürlüğe girerek ve ne zaman girecekse; 27.madde koşullarına bakmıyarak; bu konvansiyonun derhal feshini de kapsıyacaktır.

b) Düzeltilmiş yeni konvansiyonun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, bu konvansiyon, üyelerin onayına açık olmayı durduracaktır.

2- Bu konvansiyon, her halûkarda, aslî şekliyle yürürlükte kalacak ve bunu onaylayıp yenilenen konvansiyonu onaylamıyan üyeleri kapsayacaktır.

MADDE 30-

Bu konvansiyonun Fransızca ve İngilizce metinleri güvenilir ve hakiki olacaktır.

MADDE 28-

Gerekli addettiği zamanlarda, ILO yönetim kurulu, bu konvansiyonun çalışmasıyla ilgili bir raporu genel konferansa sunacak ve bunun bir bütün olarak ya da kısmen revizyonu sorununu, konferans gündeminde yer alması istekliliğini inceleyecektir.

MADDE 29-

1- Konferans konvansiyonu tamamen ya da kısmen düzelterek, yeni bir konvansiyon benimsiyecektir ki, yeni konvansiyon şunları sağlayacaktır.

a) Düzeltilmiş yeni konvansiyonun bir üye tarafından onaylanması; yeni konvansiyonun yürürlüğe girerek ve ne zaman girecekse; 27.madde koşullarına bakınıyarak, bu konvansiyonun derhal feshini de kapsıyacaktır.

b) Düzeltilmiş yeni konvansiyonun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, bu konvansiyon, üyelerin onayına açık olmayı durduracaktır.

2- Bu konvansiyon, her halükarda, aslı şekliyle yürürlükte kalacak ve bunu onaylayıp yenilenen konvansiyonu onaylamayan üyeleri kapsayacaktır.

MADDE 30-

Bu konvansiyonun Fransızca ve İngilizce metinleri güvenilir ve hakiki olacaktır.

Tarımsal Teşebbüslerde İstihdam Edilenlerin Zorunlu
Malûllük Sigortasıyla İlgili Konvansiyon

ILO Genel Konferansı;

ILO Yönetim Kurulunca bir araya gelmiş ve 8 Haziran 1933 de
17. oturumunu gerçekleştirerek,

Oturum gündeminin 2. maddesinde kapsama alınan zorunlu malûllük
sigortası hakkındaki belirli önerileri kabul edilmesini karara
bağlıyarak,

Bu önerilerin uluslararası bir konvansiyon şeklini almasını
saptıyarak,

Malûllük Sigortası (Tarım) konvansiyonu 1933 olarak adlandırıl-
labilecek bu konvansiyonu, ILO tüzüğünün koşulları uyarınca ILO
üyelerince onaylanması için 1933 yılının 29 Haziranında kabul eder.

MADDE I-

Bu konvansiyonu onaylayan her ILO üyesi, en azından bu konvansi-
yonda kapsama alınan koşullara eşit koşullar temeline dayalı olacak
bir zorunlu malûllük sigorta programı ortaya koymayı veya sürdürmeyi
yükümlenmektedir.

MADDE 2-

1- Zorunlu malûllük sigortası programı, çıraklar da dahil olmak
üzere ziraî teşebbüslerde istihdam edilen el işçilerine ve el işçisi
olmayanlara ve ziraî işverenlerin evlerinde istihdam edilmiş hizmet-
lilere uygulanacaktır.

2- Her üye, ulusal kanun ve yönetmeliklerinde, gerekli olarak
addettiğinde, şu konularda muafiyetler tanıyabilir.

a) Ücreti, belirlenmiş bir toplamı aşan işçiler ve ulusal kanun
veya yönetmeliklerin uygulamada bu muafiyeti genelleştirmedeği yer-
lerde serbest meslek olarak sayılan vazifelerde angaje edilen el işçi-
si olmayanlar,

b) Para ücreti ödenmeyen işçiler

./...

c) Belirlenmiş bir yaşı altındaki genç işçiler ve ilk işe girişlerinde sigortalanmak için çok yaşlı olan işçiler,

d) Çalışma koşulları olağan ücretlilerin çalışma koşullarına benzemeyen kapsam dışı işçiler

e) İşveren ailesinin mensupları

f) İstihdamları; toplam süresi kısa olan işçiler, bunlar yardıma hak kazanamazlar ve sadece ara sıra veya yardımcı istihdamda angaje edilenler,

g) Malul işçiler ve malûllük yada emekli aylığı almakta olan işçiler

h) Ücret için istihdam edilmiş emekli kamu yetkilileri ve emekli aylığı veya özel gelirin en azından ulusal kanun veya yönetmeliklerce sağlanan malûllük aylığına eşit olduğu yerlerde; özel bir geliri olan kişiler,

i) Çalışmaları süresince ders veren veya bu çalışmalara uygun bir vazife için hazırlıklarda ücret için çalışan işçiler

3- Kanun, yönetmelik veya özel programlara binaen; en azından bu konvansiyonda sağlananlara eşit malûllük yardımlarına hak kazanan yada kazanacak olan kişilerin sigorta sorumluluğunda muafiyetler olabilir.

MADDE 3-

Ulusal kanunlar veya yönetmelikler; bunlarca saptanacak koşullar altında; bir emekli aylığı almayan, daha önce zorunlu olarak sigortalanmış kişilere sigortalarını gönüllü olarak sürdürme veya bu bahsedilen haklar otomatikman idame etmedikçe bu amaçla periodik olarak bir aidat ödeme yoluyla haklarını muhafaza etme hakkı tanıyacak ya da evli bir kadın durumunda, kocaya, zorunlu sigortaya sorumlu değilse, gönüllü olarak sigortalanma böylece de karısına, yaşlılık yada dulluk aylığına hak kazandırma iznini verecektir.

MADDE 4-

1- Genelde çalışmak için yetersiz hake gelen ve böylece takdir edilebilir bir ücret kazanmaya muktedir olmayan bir kişiye malûllük, aylığı hakkı verilecektir. ./...

2- Sakatlara tıbbi tedavi ve baştan başa malûllük bakımı sağlayan ve malûllüğün ölümle sonuçlanması halinde yaş veya malûllük konusunda herhangi bir koşul olmadan dullara ve yetimlere tam oranda aylık sağlayan ulusal kanunlar veya yönetmelikler malûllük bedelini sigortalının kazançlı bir işi icra etmeye muktedir olamaması durumuyla koşullandırabilir.

3- El işçisi olmayanlar için özel programlar durumunda; alışılmış şekilde angaja edildiği bir vazifede ya da benzer bir vazifede takdir edilebilir bir ücret kazanmaya muktedir kılınıyacak yetersizliği olan bir sigortalı, malûllük aylığına hak kazanacaktır.

MADDE 5-

1- 6. madde koşullarına bakmaksızın, aylık hakkı; ve olayın olmasından hemen önceki belirlenmiş period süresince sigortaya girişten itibaren asgari sayıda katkı ödemesini kapsıyabilecek hak kazanma periodunun tamamlanmasıyla koşullandırılabilir.

2- Hak kazanma periodunun süresi 60 prim ayı, 250 prim haftası veya 1500 prim gününü geçemeyecektir.

3- Hak kazanma periodunun tamamlanmasının, olayın olmasından hemen önce belirlenmiş bir period süresince belirlenmiş sayıda katkının ödenmesini içeren yerlerde, çalışmak için geçici yetersizlik veya işsizlik hususlarında yardım ödenmiş olan periodlar, ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanabileceği koşullar altında ve o dereceye kadar katkı periodları olarak sayılacaktır.

MADDE 6-

1- Hesabına matluba geçirilmiş katkılar için bir dönüşü temsil eden bir yardıma hak kazanmaksızın, sigortaya sorumluluğunu durduran bir sigortalı, bu katkılarla ilgili haklarını elde tutacaktır.

2- Ulusal kanun ve yönetmelikler; sigortalının sigorta sorumluluğu sona erdiği tarihten sayılacak şekilde sürenin hitamıyla ilgili katkılar konusunda hakları sona erdirebilir. Bu (süre) çeşitli ve fiks olabilir.

a) Sürenin çeşitlilik gösterdiği yerde, sigortaya girişten itibaren matluba geçirilmiş katkılarının toplam periodunun üçte birinden az olmayacaktır. (Matluba geçirilmemiş katkılar için periodlardan az).

./...

b) Sürenin fiiks olduğu yerde, her halükârda 18 aydan az olmıyacaktır ve katkılar konusundaki haklar; zorunlu veya gönüllü olarak süregelen sigortaya binaen ulusal kanun veya yönetmeliklerce belirlenmiş asgari katkı sayısı, sigortalının hesabında matluba geçirilmemişse, sürenin bitmesiyle sona erdirilebilir.

MADDE 7-

1- Sigortada geçen süreye bağımlı olsun olmasın, emekli aylığı, sigorta amacıyla dikkate alınan ücretin fiiks toplamı veya yüzdesi olacak yada ödenen katkı toplamıyla çeşitlilik gösterecektir.

2- Emekli aylıklarının sigortada geçen süreyle çeşitlilik göstermesi ve bedeli sigortalının bir hak kazanma süresini tamamlamasıyla koşullandırılması halinde; emekli aylığı asgari bir oran garantilenmedikçe; sigortada geçen süreye bağımlı olmayan fiiks bir oranı ya da fiiks toplamı içerecektir.

3- Katkıların, ücrete göre derecelere ayrılması halinde, bu amaçla dikkate alınan ücret emekli aylığı sigortada geçen süreyle çeşitlilik göstereceğini göstermesin; emekli aylığının hesaplanması amacıyla da dikkate alınacaktır.

MADDE 8-

Ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanacak koşullar altında, sigorta kurumları; malûllük sebebiyle aylık almakta olan yada aylık talep etmeye hak kazanabilecek olan kişilere, önleme, erteleme, hafifletme veya malûllüğü tedavi ettirme amacıyla aynı yardımlar vermeye yetkili kılınacaktır.

MADDE 9-

1- Yardım hakkı, ilgili kişi şu hallerdeyse, kısmen ya da tamamen ceza olarak kaybedilebilir veya askıya alınabilir:

a) Malûllüğüne, cezayı gerektiren bir suçla veya kasıtlı bir suistimalle sebep olmuşsa

b) Sigorta kurumuna karşı sahtekarlıkla davranmışsa

2- Aylık kısmen ya da tamamen, ilgili kişinin şu durumlarda olması halinde askıya alınabilir.

a) Kamu harcamalarında veya bir sosyal sigortalar kurumunca bakılıyorsa,

./..

b) Geçerli bir neden olmaksızın sakatların hareketleriyle ilgili doktor emirlerine veya talimatlara uymayı reddederse ve izinsiz olarak sigorta kurumunun denetiminden kendini çekerse,

c) Kaza veya meslek hastalıkları için işçi tazminatı veya zorunlu sosyal sigorta, ve emekli aylığıyla ilgili olarak kanun veya yönetmeliklere binaen ödenen diğer periodik para yardımı almaktaysa,

d) Zorunlu sigortayı içeren istihdamdaysa yada, el işçisi olmayanlar için özel programlar olması halinde, belirlenmiş bir oranı geçen ücreti almaktaysa.

MADDE 10-

1- Sigortalılar ve işverenleri, sigorta programının mali kaynaklarına katkıda bulunacaktır.

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler, şunları, katma ödeme sorumluluğundan muaf tutabilir.

a) Çıraklar ve belirlenmiş bir yaştaki genç işçiler,

b) Para ücreti ödenmeyen işçiler veya ücretleri çok düşük olan işçiler.

c) İstihdam edilen işçi sayısına bağımlı olmayan bir temelde takdir edilen katkıdan ödeyen bir işverenin hizmetinde olan işçiler,

3- İşveren katkıları, çalışanların faaliyet alanıyla kısıtlanmayan ulusal sigorta programıyla ilgili kanun ve yönetmelikler altında dağıtılabılır.

4- Kamu otoriteleri, genelde çalışanları veya el işçilerini kapsayan sigorta programları yardımlarına veya mali kaynaklara katkıda bulunacaktır.

5- Bu konvansiyonun kabulü sırasında, sigortalının katkısını istemeyen ulusal kanun veya yönetmelikler bu tür katkıları istememeye devam edebilir.

MADDE 11-

1- Sigorta programı, kâr amacıyla veya devlet sigorta fonlarıyla yürütülmeyip, kamu otoritelerince kurulan kurumlara idare edilecektir.

./...

b) Geçerli bir neden olmaksızın sakatların hareketleriyle ilgili doktor emirlerine veya talimatlara uymayı reddederse ve izinsiz olarak sigorta kurumunun denetiminden kendini çekerse,

c) Kaza veya meslek hastalıkları için işçi tazminatı veya zorunlu sosyal sigorta, ve emekli aylığıyla ilgili olarak kanun veya yönetmeliklere binaen ödenen diğer periodik para yardımı almaktaysa,

d) Zorunlu sigortayı içeren istihdamdaysa yada, el işçisi olmayanlar için özel programlar olması halinde, belirlenmiş bir oranı geçen ücreti almaktaysa.

MADDE 10-

1- Sigortalılar ve işverenleri, sigorta programının mali kaynaklarına katkıda bulunacaktır.

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler, şunları, katkı ödeme sorumluluğundan muaf tutabilir.

a) Çıraklar ve belirlenmiş bir yaştaki genç işçiler,

b) Para ücreti ödenmeyen işçiler veya ücretleri çok düşük olan işçiler.

c) İstihdam edilen işçi sayısına bağımlı olmayan bir temelde takdir edilen katkıdan ödeyen bir işverenin hizmetinde olan işçiler,

3- İşveren katkıları, çalışanların faaliyet alanıyla kısıtlanmayan ulusal sigorta programıyla ilgili kanun ve yönetmelikler altında dağıtılabilir.

4- Kamu otoriteleri, genelde çalışanları veya el işçilerini kapsayan sigorta programları yardımlarına veya mali kaynaklara katkıda bulunacaktır.

5- Bu konvansiyonun kabulü sırasında, sigortalının katkısını istemeyen ulusal kanun veya yönetmelikler bu tür katkıları istememeye devam edebilir.

MADDE 11-

1- Sigorta programı, kâr amacıyla veya devlet sigorta fonlarıyla yürütülmeyip, kamu otoritelerince kurulan kurumlarca idare edilecektir.

./..

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler, idaresini ilgili partilerin veya teşkilatlarının girişimiyle kurulan ve kamu otoritelerince onaylanan kurumlara verebilir.

3- Sigorta kurumlarının fonları ve devlet sigorta fonları, kamu fonlarından ayrı olarak idare edilecektir.

4- Sigortalıların temsilcileri; ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanacak koşullar altında, sigorta kurumunun yönetimine katılacaktır. (İşverenlerin ve kamu otoritelerinin temsilcilerinin iştiraki konusunda da karar alabilir)

5- Kendi kendini yöneten sigorta kurumları kamu otoritelerinin idari ve mali denetimi altında olacaktır.

MADDE 12-

1- Sigortalı kişi veya meşru temsilcileri yardımlarla ilgili anlaşmazlıklarda başvuru hakkına sahip olacaktır.

2- Bu tür anlaşmazlıklar, özellikle sigorta amaçlarının ve sigortalının ihtiyaçlarının farkında olan veya işverenin ve sigortalının temsilcisi olarak seçilen mahkeme üyesinin (yalnız istişari üye sahip) yardımcı olduğu hakimleri içerecek özel mahkemelere havale edilecektir.

3- Sigortaya sorumluluk veya katkı oranıyla ilgili anlaşmazlıklarda, çalışan kişi yada işveren katkısını sağlayan programlar olması halinde işvereni başvuru hakkına sahip olacaktır.

MADDE 13-

1- İstihdam edilmiş yabancılar, vatandaşlarınkilerle aynı koşullar altında sigortaya ve katkı ödemesine sorumlu olacaktır.

2- Sigortalı yabancılarla bakmakla yükümlü oldukları kişiler; vatandaşlarınkilerle aynı koşullar altında, hesaplarında matluba geçirilmiş katkılardan hasıl olan yardımlara hak kazanacaktır.

3- Sigortalı yabancılar ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler; bu konvansiyonla bağlı bir üyenin vatandaşları, ve 10. maddeye uygun sigorta sistemi yardımlarına veya mali kaynaklara yönelik devlet yardımı sağlayan kanun ve yönetmelikleri varsa, kamu fonları haricinde

./...

ödenebilen aylık fraksiyonuna veya ilâvesine veya yardımına da hak kazanacaktır.

4- Ulusal kanun ve yönetmelikler zorunlu sigorta sağliyan ulusal yönetmelik veya kanunların yürürlüğe girdiği tarihte, belirlenmiş bir yaşı geçen sigortalılara tanınan ve kamu fonları haricinde ödenen bir aylık kısmı, ilâvesi veya yardım hakkını vatandaşlarla kısıtliya-bilir.

5- Yurt dışında ikâmet halinde uygulanabilen kısıtlamalar; yalnızca bu konvansiyonla bağı bir üyenin vatandaşları olan ve bununla bağı bir üyenin topraklarında ikâmet eden emeklilere ve bakmakla yükümlü oldukları kişilere; emekli aylığının elde edildiği ülkenin vatandaşlarına uygulandığı dereceye kadar uygulanacaktır. Kamu fonları dışında ödenebilen, aylık kısmı, ilâvesi veya yardım elde tutulabilir.

MADDE 14-

1- Çalışanların sigortası, işyerlerinde uygulanan kanunda yöneti-lecektir.

2- Sigorta sürekliliği lehine, ilgili üyeler arasındaki anlaşmay-la bu maddede muafiyetler yapılabilir.

MADDE 15-

Her hangi bir üye, işyeri kendi topraklarında ikâmet yeri yurt dışında olan işçiler için özel koşullar belirliyebilir.

MADDE 16-

Bu konvansiyonun ilk yürürlüğe giriş tarihinde, zorunlu malûllük sigortası sağliyan kanun veya yönetmelikleri olmayan ülkelerde, 17-23. maddelerde tanımlanan koşullar altında bireysel emekli aylığı hakkını garantileyen, mevcut katkısız olmayan aylık programı, bu konvansiyonun gereklerini tatmin edici olarak addedilecektir.

MADDE 17-

Genelde çalışma için yetersiz hale gelen ve değerlendirilebilir bir ücret kazanmaya muktedir olamıyan bir kişi; emekli aylığı hakkı kazanacaktır.

./..

MADDE 18-

Aylık hakkı, talep yapılmadan hemen önce bir süre için talep edenin üyenin topraklarında ikâmet ediyor olmasıyla koşullandırılabilir. Bu period, ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanacak ancak 5 yılı geçmiyecektir.

MADDE 19-

1- Hak talep edene; varlığının yıllık değeri asgari hayat pahalılığı ile ilgili olarak; ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanacak olan limiti geçmemesi halinde, emekli aylığı hakkı verilecektir.

2- Ulusal kanun veya yönetmeliklerince saptanacak düzeye kadar olan varlık, varlığın değerlendirilmesi amacıyla muaf tutulacaktır.

MADDE 20-

Emekli aylığı oranı talep edenin muaf tutulan varlığını geçen servetiyle birlikte, en azından emeklinin elzem gereksinimlerini karşılamaya yeterli olacaktır.

MADDE 21-

1- Hak talep eden, aylık bedeli veya oranıyla ilgili anlaşmazlıklarda başvuru hakkına sahip olacaktır.

2- Başvuru, ilk etapta karar vermiş olan otoriteden başka bir otoriteye olacaktır.

MADDE 22-

1- Bu konvansiyonla bağlı bir üyenin vatandaşları olan yabancılar, vatandaşları ile aynı koşullar altında emekli aylığına hak kazanacaktır.

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler; yabancılar için emekli aylığı bedelini; vatandaşlar için belirlenmiş periodu 5 yıldan fazla geçmeyecek bir period için, üyenin topraklarında ikamet etmiş almayla koşullandırabilir.

MADDE 23-

1- Emekli aylığına hak kazanma, ilgili kişinin şu durumlarda olmasıyla, kısmen ya da tamamen feshedilebilir veya askıya alınabilir.

a) Malûllüğüne cezayı gerektiren bir suçla veya kasıtlı suistimalle neden olmuşsa,

b) Sahtekârlıkla emekli aylığı almışsa veya alma teşebbüsünde bulunmuşsa,

c) Cezayı gerektiren bir suçtan dolayı hapse mahkum edilmişse

d) Gücü ve kapasitesiyle uygun bir işte çalışarak hayatını kazanmayı ısrarla reddetmişse,

2- İlgili kişi, kamu harcamalarından bakılıyorsa, emekli aylığı kısmen ya da tamamen askıya alınabilir.

MADDE 24-

13. Maddenin 5. paragrafı koşullar~~ı~~ ~~ve~~ ~~bu~~ ~~konvansiyon~~ ~~nusunda~~, bu konvansiyon, yurt dışında ikamet olayında, emekli aylığı haklarının idamesine başvurmamaktadır.

MADDE 25-

ILO tüzüğünde ortaya konan koşullar altında bu konvansiyonun resmi onayı, kayıt için ILO genel direktörüne bildirilecektir.

MADDE 26-

1- Bu konvansiyon, onayları ILO'ca kayıtlanan üyeler için bağlayıcı olacaktır.

2- 2 ILO üyesinin onayının genel direktörce kayıtlandığı tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

3- Böylece bu konvansiyon, her hangi bir üye için, onayı kayıtlandığı tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 27-

2 ILO üyesinin onayının ILO'ca kayıtlanmasından hemen sonra, ILO genel direktörü tüm ILO üyelerine haber verecektir. Bunu ./...

müteakip diğer üyelerce bildirilen onayların kayıtları konusunda da aynı şekilde haber verecektir.

MADDE 28-

1- Bu konvansiyonu onaylamış her hangi bir üye, kayıt için ILO genel direktörüne gönderilen bir resmi yazıyla, bu konvansiyonun ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 10 yılın bitiminden sonra bunu feshedebilir. Bu feshetme, ILO da kaydediliş tarihinden 1 yıl sonraya kadar yürürlüğe girmeyecektir.

2- Bu konvansiyonu onaylanmış ve bir önceki paragrafta bahsedilen 10 yıllık periodun bitimini izleyen yılda, bu maddede sağlanan feshetme hakkını kullanmayan her üye, diğer. 10 yıllık period için bağlanacak ve bu maddede sağlanan şartlar altında her 10 yıllık periodun bitiminde bu konvansiyonu feshedebilecektir.

MADDE 29-

Gerekli addedebileceği zamanlarda, ILO yönetim kurulu, bu konvansiyonun çalışmasıyla ilgili bir raporu Genel konferansa sunacak ve kısmen ya da tamamen revizyonu konusunun konferans gündeminde yer alması istekliliğini inceleyecektir.

MADDE 30-

1- Konferans; yeni konvansiyon başka türlü şart koşmadıkça, bu konvansiyonu tamamen veya kısmen yerililerek, yeni bir konvansiyon kabul edebilir.

Yeni konvansiyonun bir üye tarafından onaylanması; 28. madde koşullarınca bakmaksızın, bu konvansiyonun derhal feshini kapsıyacaktır. (Yeni konvansiyon yürürlüğe girecekse ve ne zaman girerse)

Yeni konvansiyonun yürürlüğe girişinden itibaren bu konvansiyon üyelerin onayına açık olmayacaktır.

2- Bu konvansiyon, orijinal şeklinde yürürlükte kalacak ve bunu onaylamış ancak yeni konvansiyonu onaylamamış üyeler için geçerli olacaktır.

MADDE 31-

Bu konvansiyonun Fransızca ve İngilizce metinleri güvenilir ve hakiki olacaktır.

Tarımsal Teşebbüslerde İstihdam Edilenler İçin Zorunlu
Dul ve Yetim Sigortası Konulu Konvansiyon

ILO Genel Konferansı,

ILO Yönetim kurulunca Genevrede biraraya gelerek 8 Haziran 1933
de 17. oturumunda toplanmış,

Oturumun 2. maddesinde kapsama alınan, zorunlu dul ve yetim
sigortası konusunda muayyen önerilerin kabulüne karar vererek,

Bu önerilerin uluslararası bir konvansiyon şeklini alacağını
saptıyarak,

ILO tüzüğünün koşulları uyarınca, ILO üyelerince onaylanmak
üzere, hayatta kalanların (Tarım) sigortası konvansiyonu 1933 olarak
adlandırılabilcek bir konvansiyonu 1933 yılının 29 Haziranında kabul
etmiştir.

MADDE 1-

Bu konvansiyonu onaylayan her üye, en azından bu konvansiyonda
içerilenlere eşit koşullar temeline dayalı olacak şekilde zorunlu dul
ve yetim sigortası programı oluşturmayı ya da sürdürmeyi yükümlenir.

MADDE 2-

1- Zorunlu dulluk veya yetimlik sigortası programı, çıraklar da
dahil olmak üzere zirai teşebbüslerde istihdam edilen el işçilerine
ve el işçisi olmayanlara ve zirai işverenlerin evlerinde istihdam
edilen hizmetlilere uygulanacaktır.

2- Her üye, aşağıdakilerle ilgili olarak, gerekli addettiğinde
ulusal kanun veya yönetmeliklerinde istisnalar yapabilir:

a) Ücreti, belirlenmiş bir meblağı aşan işçiler ve ulusal kanun
veya yönetmeliklerin, uygulamasında bu muafiyeti genelleştirmedigi
yerlerde, serbest meslek olarak addedilen vazifelerde angaje edilen
el işçisi olmayanlar

b) Para ücreti ödenmeyen işçiler,

./..

c) İstihdama ilk girişlerinde sigortalanmak için çok yaşlı olanlar ve belirlenmiş bir yaştan altındaki genç işçiler,

d) Çalışma koşullarının tabiatı, alışılmış ücretlilerin çalışma koşullarının tabiatına benzemiyen kapsam dışı işçiler,

e) İşveren ailesinin mensupları,

f) İstihdamlarının toplam süreleri kısa olan işçiler, bunlar Yardıma hak kazanamazlar ve yalnızca ara sıra veya yardımcı istihdamda angaje edilen kişiler,

g) Malûl işçiler ve malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar,

h) Ücret için istihdam edilmiş emekli kamu yetkilileri ve özel bir gelire sahip olanlar, (Emekli aylığı veya özel gelir en azından ulusal kanun veya yönetmeliklerce sağlanan malûllük aylığına eşit olduğunda)

i) Çalışmaları sırasında ders verenler veya bu tür çalışmalara uygun bir vazife için hazırlıklarda ücret için çalışan işçiler,

3- Herhangi bir kanun, yönetmelik veya programa binaen; ölen sigortalının hayatta kalan yakınları, en azından bu konvansiyonla sağlananlara eşit yardımlara hak kazanacak olan kişiler sigortaya sorumluluktan muaf tutulabilir.

MADDE 3-

Ulusal kanun veya yönetmelikler; bunlarca saptanacak koşullar altında, bir emekli aylığı almakta olmayan daha önce zorunlu olarak sigortalanmış kişilere, sigortalarını gönüllü olarak sürdürme ve bu kişilere bu amaç için periyodik ödeme yaparak haklarını koruma hakkını tanıyacaktır. (sözkonusu haklar otomatikman sürdürülmedikçe veya evli bir kadın halinde, kocaya, zorunlu sigortaya sorumlu değilse, gönüllü olarak sigortalanma ve bu vesileyle karısına yaşlılık veya dulluk aylığına hak kazandırma izni verilecektir).

MADDE 4-

1- 5. madde koşullarına rağmen, aylık hakkı; sigortalanan olayın olmasından hemen önce belirlenmiş bir periyot süresince ve sigortaya girişten itibaren asgari sayıda katkının ödenmesini kapsıyabilecek, bir hak kazanma periyodunun tamamlanmasıyla koşullandırılabilir. ./...

2- Hak kazanma periedu 60 prim ayı, 250 ~~gr~~im haftasını veya 1500 prim gününü geçmeyecektir.

3- Hak kazanma periodunun tamamlanması; sigortalanan olayın olmasından hemen önce belirlenmiş bir period süresinde belirlenmiş sayıda katkının ödenmesini içerdğinde; geçici çalışamazlık veya işsizlik durumunda yardım ödenen periodlar; ulusal kanun veya yönetmeliklerince saptanan koşullar altında ve o dereceye kadar katkı periodları olarak sayılacaktır.

MADDE 5-

1- Hesabında matluba geçirilmiş katkılar için dönüşü temsil eden bir yardıma hak kazanmaksızın, sigortaya sorumluluğu durduran bir sigortalı, bu katkılarla ilgili haklarını alıkoyacaktır.

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler sigortalının, sigortaya sorumluluğunu durdurduğu tarihten itibaren sayılacak olan bir sürenin bitiminde (bu fiks olacak ya da çeşitlilik gösterecektir) katkıları konusundaki hakları feshedebilir.

a) Sürenin çeşitlilik gösterdiği yerde, bu, sigortaya girişten itibaren matluba geçirilmiş katkı periodlar toplamının üçte birinden (matluba geçirilmemiş katkılar için olan periodlardan daha az) az olmuyacaktır.

b) Sürenin fiks olduğu yerde, herhalûkarda, 18 aydan az olmayacaktır ve zorunlu veya gönüllü olarak sürdürülen sigortaya binaen, ulusal kanun veya yönetmeliklerce belirlenmiş asgari sayıda katkının sigortalının hesabına geçirilmemişse katkılarla ilgili haklar sürenin bitiminde feshedilebilir.

MADDE 6-

Dul ve yetim sigortası programı, asgari olarak, yeniden evlenmemiş dullar ve ölmüş sigortalının ya da emeklinin çocukları için aylık hakkını tanıyacaktır.

MADDE 7-

1- Dul aylığı hakkı, belirlenmiş yaşı üstünde veya malûl olan dullara saklanabilir.

2- 1. paragrafın koşulları, el işçisi olmayanlar için özel programlar durumunda uygulanmayacaktır. -

3- Dul aylığı hakkı; evliliğin belirli bir periyotta son bulması ve sigortalının ya da emeklinin belirlenmiş yasa ulaşmasından veya malûl olmasından önce aktedilmesi halinde kısıtlanabilir.

4- Dul aylığı hakkı; sigortalının ya da emeklinin ölümü sırasında; evliliğin feshedilmesi veya yargılamada eşin (kadının) kabahatli bulunduğu bir ayrılığı bildirilmesi halinde; elde tutulabilir.

5- Dul aylığına birkaç hak talep edenin olması halinde, ödenen meblağ bir aylıkla sınırlanabilir.

MADDE 8-

1- Belirlenmiş yasa ulaşmamış bir çocuk (14 yaşından küçük olmayacak) ebeveyninden birinin ölümü halinde aylığa hak kazanacaktır.

2- Sigortalı veya emekli annenin ölümüyle ilgili olarak aylık hakkı, annenin, çocuğun desteklenmesine katkıda bulunmuş olmasıyla ya da ölümü esnasında dul olmasıyla koşullandırılabilir.

3- Ulusal kanun veya yönetmelikler, meşru çocuktan başka bir çocuğun aylığa hangi durumlarda hak kazanacağını saptıyacaktır.

MADDE 9-

1- Sigortada geçen süreye bağımlı olsun olmasın, aylık, sigorta amacıyla dikkate alınan ücretin fiks bir toplamı veya yüzdesi olacak yada ödenen katkıların toplamıyla çeşitlilik gösterecektir.

2- Aylığın sigortada geçen süreye göre çeşitlilik göstermesi ve bedeli, sigortalının, hak kazanma periyodunu tamamlamasıyla koşullandırılması halinde; aylık, asgari bir oran garantilenmedikçe; sigortada geçen süreye bağımlı olmayan fiks bir toplam veya fiks bir oranı kapsıyacaktır. Aylığın, hak kazanma periyodunu tamamlama gibi herhangi bir koşul olmaksızın verilmesi halinde, garanti edilmiş asgari aylık oranı için koşul koyulabilir.

3- Katkıları, ücrete göre tedrici olduğunda, bu amaç için dikkate alınan ücret; aylık, sigortada geçen süreye bağımlı olsun olmasın, aylığı hesaplama amacıyla da dikkate alınacaktır.

./...

MADDE 10-

Ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanacak koşullar altında, sigorta kurumları, malûllük nedeniyle aylık alan ya da talep etmeye hak kazanabilecek olan kişilere, malûlluğu önleme, erteleme veya tedavi etme amacıyla aynı yardım yapma yetkisi verilecektir.

MADDE 11-

1- Yardım hakkı, şu hallerde kısmen ya da tamamen askıya alınabilir ya da ceza olarak kaybedilebilir:

a) Ölüme; sigortalının, veya, hayatta kalana verilecek bir aylığa hak kazanabilecek kişinin kasıtlı suistimali nedeniyle ya da bunlarca işlenen cezayı gerektiren suç nedeniyle sebep olunmuşsa

b) Sigortalı ya da hayatta kalana verilecek aylığa hak kazanabilecek kişi, sigorta kurumuna karşı sahtekarlıkla davranmışsa,

2- Aylık, ilgili kişinin şu hallerde olmasıyla kısmen ya da tamamen askıya alınabilir;

a) Kamu harcamalarından yada bir sosyal sigorta kurumunca bakılıyorsa,

b) Geçerli bir neden olmaksızın, malûlların gidişatıyla ilgili talimatlara veya doktor emirlerine uymayı reddediyorsa ve izinsiz olarak sigorta kurumunun denetiminden kendini çekiyorsa,,

c) Kaza ve meslek hastalıkları için işçi tazminatı veya zorunlu sosyal sigorta ve aylıkla ilgili olarak, herhangi bir ulusal kanun ya da yönetmeliğe binaen, ödenen başka periodik para yardımı alıyorsa,

d) Yaş veya malûllük konusunda koşul olmaksızın dul aylığı alırken, karısı olarak bir başka erkekle yaşıyorsa,

e) El işçisi olmayanlar için özel programlar durumunda, belirlenmiş bir oranı aşan ücret alıyorsa,

MADDE 12-

1- Sigortalılar ve işverenlerin sigorta programının mali kaynaklarınınca katkıda bulunacaktır.

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler, şunları, katkı ödeme sorumlüğundan muaf tutabilir.

- a) Çıraklar ve belirlenmiş bir yaşı altındaki gençler
- b) Para ücreti ödenmeyen işçiler veya ücretleri çok düşük olanlar,
- c) İstihdam edilen işçi sayısına bağımlı olmayan bir temelde takdir edilen katkıyı ödeyen bir işverenin hizmetinde olan işçiler,

3- İşveren katkılarında, istihdam edilen kişilerin alanıyla kısıtlı olmayan ulusal sigorta programlarıyla ilgili kanun veya yönetmelikler altında vazgeçilebilir.

4- Kamu otoriteleri, mali kaynaklara yada el işçilerini veya genelde istihdam edilenleri içeren sigorta programlarının yardımlarına katkıda bulunacaktır.

5- Bu konvansiyonun kabulü sırasında, sigortalıdan katkı istemeyen ulusal kanun veya yönetmelikler, bu katkıları istememeye devam edebilir.

MADDE 13-

1- Sigorta programı kâr amacı gütmeyecek ve kamu otoritelerince kurulan kurumlarınca veya Devlet sigorta fonlarınınca yönetilecektir.

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler; idareyi, ilgili partilerin veya teşkilatlarının girişimiyle kurulan ve kanun otoritelerince onaylanan kurumlara verebilir.

3- Sigorta kurumlarının fonları ve devlet sigorta fonları, kamu fonlarından ayrı olarak yönetilecektir.

4- Sigortalıların temsilcileri; ulusal kanun veya yönetmeliklerince saptanacak koşulları altında, sigorta kurumlarının yönetimine katılacaktır. (ulusal kanun ve yönetmelikler, benzer olarak, işveren ve kamu otoritelerin temsilcilerinin de iştiraki konusunda karar verebilir).

5- Kendi kendini yöneten sigorta kurumları, kamu otoritelerinin idari ve mali denetimi altında olacaktır.

MADDE 14-

1- Ölen sigortalının yada emeklinin hayatta kalan yakınları, yardımlarla ilgili anlaşmazlıklarda başvuru hakkına sahip olacaktır.

2- Bu tür anlaşmazlıklar; özellikle sigorta amaçlarının farkında olan veya sigortalının ve işverenin temsilcisi olarak seçilen yargıç muavinlerce yardım edilen hakimleri kapsıyacak olan özel mahkemelere havale edilecektir.

3- Sigorta sorumluluğu veya katkı oranıyla ilgili anlaşmazlıklarda, istihdam edilmiş kişi ve işveren katkısını sağlayan program olması durumunda işvereni, başvuru hakkına sahip olacaktır.

MADDE 15-

1- İstihdam edilen yabancılar, vatandaşlarinkilerle aynı koşullar altında katkı ödemeye ve sigortaya sorumlu olacaklardır.

2- Sigortalı veya emekli yabancının hayatta kalan yakınları, hesabında matluba geçirilmiş katkılardan hâsıl olan yardımlara, vatandaşlarinkilerle aynı koşullar altında hak kazanacaktır.

3- Bu konvansiyonla bağlı bir üyenin vatandaşları ve kanun veya yönetmelikleri, 12. madde uyarınca sigorta programı yardımlarına veya mali kaynaklara yönelik bir devlet yardımı sağlıyorsa, sigortalı veya emekli yabancının hayatta kalan yakınları da, kamu fonları dışında ödenebilen aylık bölümüne, bütünlemesine veya ilâvesine hak kazanacaktır.

4- Ulusal kanun veya yönetmelikler, kamu fonları dışında ödenen aylık bölümü, bütünlemesi veya ilâvesi hakkını vatandaşlarla kısıtlıyabilir ve yalnızca zorunlu sigorta sağlayan kanun veya yönetmeliklerin yürürlüğe girdiği tarihte belirlenmiş bir yaşı geçen sigortalının hayatta kalan yakınlarına verebilir.

5- Yurt dışında ikamet halinde uygulanabilen kısıtlamalar, yalnızca bu konvansiyonla bağlı bir üyenin vatandaşları olan aylık alanlara ve bu konvansiyonla bağlı bir üyenin topraklarında oturanlara, aylığın kazanıldığı ülkenin vatandaşlarına uygulanan dereceye kadar uygulanacaktır.

MADDE 16-

1- İstihdam edilmiş kişilerin sigortası, işyerlerinde uygulanan kanunca idare edilecektir.

2- Sigorta sürekliliğinin lehine, ilgili üyeler arasındaki anlaşmayla bu kurala istisnalar yapılabilir.

MADDE 17-

Her hangibir üye, işyeri kendi topraklarında, ikamet yeri yurt dışında olan işçiler için özel koşullar koyabilir.

MADDE 18-

Bu konvansiyonun ilk yürürlüğe girişinde, zorunlu dul ve yetim sigortası sağlayan kanun veya yönetmelikleri olmayan ülkelerde, 19-25. maddelerde tanımlanan koşullar altında, bireysel bir aylık hakkını garantileyen, mevcut katkısız olmayan aylık programı, bu konvansiyonun icaplarını tatmin edici olarak addedilecektir.

MADDE 19-

1- Şunlar, aylığa hak kazanacaktır;

a) Yeniden evlenmemiş ve en azından bakmakla yükümlü olduğu 2 çocuğu bulunan her dul,

b) Her yetim, yani ebeveyninden ikisini de kaybetmiş her çocuk

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler; şu durumları da tanımlayacaktır:

a) Meşru çocukları başka bir çocuğun; annenin aylığa hak kazanması amacıyla hangi durumlarda bir dul çocuğu addedileceği

b) Bir çocuğun hangi yaşa kadar bir dula bağımlı olarak addedileceği veya yetim aylığına hak kazanacağı;

Bu yaş hiçbir şekilde 14 den az olamaz.

MADDE 20-

1- Dul aylığı hakkı,

a) Ölümünden hemen önce, bir period süresince, ölen kocanın, üyesinin topraklarında ikametiyile, ./. .

b) Aylık için talep etmeden hemen önce bir period için dulun ikametiyle,
koşullandırılabilir.

2- Yetim aylığı hakkı, ölümden hemen önce bir süre için üyenin topraklarında ikamet ediyor olmakla koşullandırılabilir. (ebeveyninden en son ölenin)

3- Üyenin topraklarındaki ikamet süresinin dul veya ölen ebeveynin tarafından tamamlanmış olma perıodu, ulusal kanun veya yönetmeliklere belirlenecek ancak 5 yılı geçmeyecektir.

MADDE 21-

1- Hak talep eden kişi, dul veya yetim aylığına; bakmakla yükümlü olduğu çocukların veya yetimlerin varlıkları da dahil olmak üzere, varlığının yıllık değeri; asgari hayat pahalılığıyla ilgili olarak ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanacak olan Limiti aşmadığı taktirde, hak kazancaktır.

2- Ulusal kanun veya yönetmeliklerce saptanacak limite kadar olan varlık, varlığın değerlendirilmesi amacıyla muaf tutulacaktır.

MADDE 22-

Aylık oranı; hak talep edenin, muaf tutulan varlığı aşan her varlığı birlikte; en azından aylık alanın elzem ihtiyaçlarını karşılamada yeterli kalacak bir meblağ olacaktır.

MADDE 23-

1- Aylık bedeli veya oranıyla ilgili anlaşmazlıklarda hak talep edenin başvuru hakkı olacaktır.

2- Başvuru, ilk etapta karar vermiş otoriteden başka bir otoriyeye kalacaktır.

MADDE 24-

1- Yabancı dul ve yetimler, vatandaşlarinkilerle aynı koşullar altında, aylığa hak kazanacaktır.

2- Ulusal kanun veya yönetmelikler; yabancılara aylık bedelini; 20. maddede belirtilen ikamet süresini 5 yılı geçmeyecek şekilde, üyenin topraklarındaki ikamet süresinin tamamlanmasıyla koşullandırabilir.

MADDE 25-

1- Aylık hakkı; dulun veya yetime bakma sorumluluğunu yüklenmiş kişinin, aylığı sahtekârlıkla alması veya buna hamle yapması halinde tamamen ya da kısmen askıya alınabilir veya kaybedilebilir.

2- İlgili kişinin tamamen kamu harcamalarından bakılması halinde, aylık kısmen ya da tamamen askıya alınabilir.

MADDE 26-

15. Maddenin 5. paragrafı koşullarına maruz olarak, bu konvansiyon, yurtdışında ikamet olayında aylık haklarının idamesine başvurmakta-
maktadır.

MADDE 27-

ILO tüzüğünde ortaya konan koşullar altında, bu konvansiyonun resmen onaylanmaları, kayıt için ILO genel direktörüne bildirilecektir.

MADDE 28-

1- Bu konvansiyon, onayların, ILO da kayıtlanmış üyeler üzerinde bağlayıcı olacaktır.

2- 2 ILO üyesinin onaylarının, genel direktörce kayıtlandığı tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

3- Bu vesileyle, bu konvansiyon, herhangi bir üye için, onayı kayıtlandığı tarihten 12 ay sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 29-

2 ILO üyesinin onaylarının, ILO da kayıtlanmasından hemen sonra, ILO genel direktörü, tüm ILO üyelerine bildirecektir. Benzer şekilde teşkilatın diğer üyelerince daha sonra bildirilebilecek olan onayların kayıtları konusunda da bilgi verecektir. ./..

(22)

MADDE 30-

1- Bu konvansiyonu onaylamış olan bir üye, konvansiyonun ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 10 yılın bitiminden sonra, resmi bir yazıyla, kayıt için ILO genel direktörüne bildirerek, bunu feshedebilir.

2- Bu konvansiyonu onaylamış olan ve bir önceki paragrafta sözedilen 10 yıllık periodun bitimini izleyen yıl içinde, bu maddede sağlanan feshetme hakkını kullanmayan her üye, diğer bir 10 yıllık süre için bağlı olacaktır ve bu konvansiyonu, bu maddede belirtilen koşullar altında her 10 yıllık periodun bitiminde feshedebilir.

MADDE 31-

Gerekli addettiği zamanlarda, ILO yönetim kurulu, bu konvansiyonun çalışmasıyla ilgili bir raporu genel konferansa sunacak ve kısmen ya da tamamen revizyon konusunun konferans gündeminde yer alması istekliliğini inceleyecektir.

MADDE 32-

1- Konferans, bu konvansiyonu kısmen ya da tamamen yenileyerek yeni bir konvansiyon kabul edecekse, yeni konvansiyon şunları sağlayacaktır.

a) Bir üye tarafından yeni konvansiyonun onaylanması; 30. madde koşullarına bakılmaksızın, bu konvansiyonun derhal feshini kapsıyacaktır. (yeni konvansiyon yürürlüğe girecekse ve ne zaman girecekse).

b) Yeni konvansiyonun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, bu konvansiyon üyelerin onayına açık olmayacaktır.

2- Bu konvansiyon, herhalükarde, orijinal formunda yürürlükte kalacak ve bunu onaylamış bulunan ancak yenilenen konvansiyonu onaylamamış olan üyeler için bağlayıcı olacaktır.

MADDE 33-

Bu konvansiyonun Fransızca ve İngilizce metinleri asli ve gerçek olacaktır.

Doğum Öncesi ve Sonrası, Tarımdaki Kadın İşçilerin
Korunmasıyla İlgili Tavsiye

ILO genel konferansı,

ILO Yönetim Kurulunca Cenevrede bir araya gelmiş ve 25 Ekim 1921 de 3. oturumunda toplanmıştır.

Oturum gündeminin 3. maddesinde kapsama alınan, tarımdaki kadın işçilerin doğum öncesi ve sonrası korunması konusundaki muayyen önerilerin kabulüne karar verer.

Bu önerilerin bir tavsiye şeklini alacağını karara bağliyerek;

ILO tüzüğü koşulları uyarınca, ulusal yasamasınca tatbik mevki- ne konması amacıyla dikkate alınmak için ILO üyelerine sunulmak üzere, Azalılık korunması (tarım) konulu tavsiye 1921 olarak adlandırılabilir. aşağıdaki tavsiyeyi benimser.

ILO genel konferansı;

Her ILO üyesinin; endüstri ve ticarete istihdam edilen kadınlar için, Washington'daki Uluslararası Çalışma Konferansınca kabul edilen konvansiyonla sağlananlara benzer olarak, ziraat teşebbüslerde çalışan kadın işçilerin, doğum öncesinde ve sonrasında korunmasını sağlamak üzere önlemler almasını ve bu önlemlerin doğum öncesi ve sonrasında bir süre işte bulunmama hakkını ve gerek kamu fonları dışından gerekse sigorta sistemi araçlarıyla, sözü edilen periodda yardım sağlanması hakkını kapsıyacağını önermektedir.

Tarımda Sosyal Sigortayla İlgili Tavsiye

ILO Genel konferansı;

ILO Yönetim Kurulunca Genevre'de biraraya gelmiş ve 25 Ekim 1921 de 3. oturumunu gerçekleştirmiştir.

Oturum gündeminin 4. maddesinde kapsama alınan, tarım işçilerinin hastalığa, malûllığa ve yaşlılığa karşı korunması konusundaki bir önerinin kabulüne karar vererek,

Bu önerinin bir tavsiye şeklini alacağını karara bağliyerek,

ILO tüzüğünün koşulları uyarınca, ulusal yasama ve tatbik mevkiine koyulması amacıyla dikkate alınması için ILO üyelerine sunulmak üzere; Sosyal Sigorta (tarım) konulu tavsiye 1921 olarak adlandırılacak aşağıdaki tavsiyeyi kabul etmektedir.

ILO genel konferansı; her ILO üyesinin, endüstriyel ve ticari mesleklerdeki işçilerin durumunda geçerlikte olanlara eşit koşullar üzerinde, zırai ücretlilere, hastalık, malûllük, yaşlılık ve diğer benzeri sosyal risklere karşı sigorta sistemleri tesis ederek kanun ve yönetmelikleri genişletmesini tavsiye eder.

Sakatları Koruma Milli Koordinasyon Kurulu Yıllık Faaliyet Raporu

30 ARALIK 1981

1981 ULUSLARARASI SAKATLAR YILI MÜNASEBETİYLE
SAKATLARI KORUMA MİLLİ KOORDİNASYON KURULUNUN
BİR YILLIK FAALİYET RAPORUDUR:
(30 Aralık 1981 ANKARA)

AMAÇ:

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1981 yılını ULUSLARARASI SAKATLAR YILI olarak kabul etmesine dair 31/123 sayılı kararında; "Genel Kurulum, Birleşmiş Milletler yasasında yer alan insan hakları ve temel hürriyetleri, barış, insan haysiyet ve şerefine korunması ve sosyal adaletin sağlanması ilkelerine olan derin bağlılığı bir kere daha teyit edilmekte ve 1981 ULUSLARARASI SAKATLAR YILI'nın altında yatan ana fikrin, tam iştirak olduğu kaydedilmektedir.

Tam iştirak kavramından, sakat insanların günlük hayatın sosyal, ekonomik, kültürel, politik ve sair yönlerine tam olarak katılmalarını sağlayacak tedbirlerin alınması anlaşılmaktadır. Söz konusu kararında genel kurul, tüm üye devletleri ve ilgili kuruluşları, ULUSLARARASI SAKATLAR YILI'nın amaçlarının gerçekleştirilmesi için gayret ve dikkat göstermeye davet etmiştir.

AMACA ULAŞABİLMEK İÇİN ÖNERİLEN TEDBİRLER: (Özet)

1- Sakatlar Yılı başlangıcında, sakat insanların toplumsal faaliyetlere tam olarak katılabilmeleri için öncelikle alınacak tedbirleri belirten bir BİLDİRİ yayınlanması.

2- Yıl için Ulusal veya benzeri Koordinasyon Komitelerinin kurulması,

3- Yıl dolayısıyla tatbikata konulan faaliyet programlarının, 1991 yılına kadar ON YILLIK uzun vadeli olarak yapılması,

4- Yılın hedefleri hakkında bilgi yaymak, halkı aydınlatmak amacıyla kitle haberleşme kampanyalarının düzenlenmesi,

5- Kalkınma Planlarına; sakatların rehabilitasyonu, sağlık, çalışma, eğitim ve sosyal güvenlik hizmetlerinin dahil edilmesine çalışılması,

6- Entegral rehabilitasyon kavramının üniversite, orta dereceli okullar ve diğer eğitim kurumlarının öğretim programlarına dahil edilmesi,

./..

7- Sakatlarla ilgilenen kamu kuruluşlarının aralarında koordinasyon sağlanması, sakatlık nedenlerinin önlenmesi, sosyal ve mesleki rehabilitasyon alanlarına özel dikkat gösterilmesi,

8- Sakat insanlar için plânlanan tüm hizmet politikalarının koordinasyonun sağlanması,

9- Sakatların eğitimi ve iş bulma imkânları konusunda yürürlükteki kanun ve mevzuatların gözden geçirilmesi,

10- Kalkınma plânları ile rehabilitasyon hizmetlerinde sakatlığa yol açan etkenlerin önlenmesine öncelik verilmesi;

11- Sakatlık yapabilecek hastalıklardan korunması için özel programlar yapılması,

12- Rehabilitasyon hizmetlerinin etkin ve yaygın bir şekilde yapılabilmesi için her türlü önlemin alınması,

13- Sakatlara verilecek hizmet ve uygulanacak rehabilitasyon çalışmalarında onların toplumdaki ayrı kalmalarına fırsat verilmemesi,

14- Sakatların yeteneklerini ortaya çıkaracak ve onu geliştirecek programların geliştirilmesi,

15- Sakat insanların topluma katılmalarını kısıtlayıcı veya engelleyici hususların düzeltilmesi için gerekli önlemlerin alınması,

16- Sakatların okul, işyerleri ve spor sahalarına rahatça girip çıkabilmelerini sağlayacak önlemlerin alınması,

17- Sakat insanların kamuya ait sosyal tesislerden öncelikle yararlanmaları ve buralara rahat gidip gelebilmeleri sağlanmalıdır.

18- Sakatların durumlarına uygun konut yapımına özen gösterilmelidir.

19- Sakatlığa yol açan her türlü sebebe karşı etkin önlemlerin alınması tenin edilmelidir,

20- Doğum öncesi, doğum sırası ve ilk çocukluk devrelerinde meydana gelen sakatlıkların önlenmesi için, sağlık hizmetlerini iyileştirmek ve geliştirmek konusunda gayret gösterilmesi,

21- Sakatlığa yol açabilecek meslek ve iş kazalarının önlenmesi için alınmış bulunan tedbirlere uyulması sağlanmalıdır,

22- Sakatların işyerlerinde çalışmasını kolaylaştıracak tedbirlerin alınması,

23- Sakatlıkları nedeniyle kullanmak zorunda oldukları araç ve gereçlerin sakat insanlara gümrüksüz verilmesi ve gerekli dövizin sağlanması,

24- Sakatlarla ilgilenen Vakıf, Dernek, Cemiyet gibi kuruluşların daha verimli çalışmalarının teşvik ve temin edilmesi,

25- Sakatlar tarafından girişilen bu faaliyetlere öncelik tanınması,

26- Sakatlarla ilgili Ulusal ve Uluslararası Konferanslara mümkün mertebe sakatların katılması,

27- Sakatlar için ulusal bir gün ilân edilmesi,

28- ULUSLARARASI SAKATLAR YILI'nın uygulanması amacıyla yapılan çalışmalarını kapsayan ULUSAL FAALİYET RAPORLARI 31 Mart 1982 tarihine kadar Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine gönderilmesi,

GENEL DEĞERLENDİRME:

On yıllık bir süre içinde yerine getirilecek bu önerilerden önemli bir kısmını daha birinci yılda icra edebilmiş ve bir kısmını da programa alabilmiş olmanın huzurunu duymaktayız.

Aramızda yaşayan sakat vatandaşlarımızın ihtiyaç duyduğu hizmetleri kısa sürede yerine getirmek, bu alanda tüm istekleri bir anda hall etmek keşke mümkün olabilseydi. Buna çok güçlü ülkelerde bile fırsat bulunamadığını aldığımız Uluslararası Bültenlerden öğreniyoruz.

Toplumumuz içinde yaşayan herçeşit yaştan 4,5 milyon sakatımızın sorunları, ilk defa bu kadar geniş ve kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. Kısa, orta ve uzun vadeli programlarla sakat insanımızın problemlerine çözüm aranmaktadır.

Tespitlerinize göre ülkemizde yaşayan sakatların en az yarısı fakirdir. Diğer yarısı kendine yeter durumda veya başkasının yardımına ihtiyaç duymadan geçinebilmektedir. Ama yine de hepsi toplumun ilgisine muhtaçtır.

FAALİYETE GİRİŞ:

1981 Sakatlar Yılı'nın açılışı münasebetiyle Devlet Başkanınız Orgeneral Kenan EVREN, 26 Aralık 1980 günü bir Beyanatta bulunmuştur. Sakatlara hizmet çalışmalarınızda rehber edindiğiniz bu beyanatta;

"- Sakat kişilerin içinde bulundukları psikolojik bunalımlardan kurtarılmaları, yaşadıkları topluma hayata muhtaç olmadan hayatlarını onurlu bir şekilde devam ettirebilmeleri, üzerinde önemli durulması gereken bir konudur. Bu soruna eğilmek, sosyal devlet ./..

anlayışının ve toplumsal dayanışmanın gereği olduğu gibi, aynı zamanda bir insanlık ödevidir.

Soruna sağlıklı ve tam olarak çözümler getirmek elbette maddi imkânlarla, zamana ve tutarlı uygulamalara bağlıdır.

Fakat bütün bunların yanında başarıya ulaşmak için temel şart olan insan sevgisi ve ilgisi, Türk milletinin yüreğinde daima mevcuttur.

Bedenleri biraz kusurlu, fakat yürekleri ve inançları çok güçlü olduğuna inandığım bu vatandaşlarımızın gönül huzuru ile ve güven içinde sabırla beklemelerini ve kendilerinin daima yanında olduğumuzu bilmelerini isterim." demişlerdir.

Devlet Başkanımızın bu direktifleri doğrultusunda çalışmalarına başlayan SAKATLARI KORUMA MİLLÎ KOORDİNASYON KURULUMU'ZUN çalışmalarını şöylece özetlemek mümkündür.

SAKATLAR YILI SEBEBİYLE YAPILAN ÇALIŞMALAR: (Özet)

1- Gelir Vergisi Kanununda ikinci bir değişiklik yapılarak sakatların vergilendirilmesi yeniden düzenlenmiştir.

2- Sakatlık derecelerini yeniden tesbit eden Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

3- Sakatları Koruma Millî Koordinasyon Kurulu, kurulaştırılmış böylece daha verimli çalışması sağlanmıştır. Kurul yeni binasında hizmete başlamıştır.

4- Sakatlara, kanunların öngördüğü oranda iş verilmesini sağlayacak Başbakanlık Genelgesi çıkarılmıştır. Ayrıca 657 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi için hazırlıklar ikmal edilmiştir.

5- Sakatlarla ilgili diğer yasal çalışmalar;

a) Sakat memurların da sakat işçiler gibi daha erken emekli olabilmeleri yasalaştırılmıştır.

b) Sakat çalıştırmanın %2'den %3'e çıkarılması ve korumalı işyerleri açılması hakkında yasal düzenleme çalışmalarına devam edilmektedir.

c) Sakatları da koruyacak olan Sosyal Hizmetler Kurumunun kurulması hakkında çalışmalar son aşamasına gelmiş bulunmaktadır. Tasarı halen Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu'ndadır. ./..

6- Tıbbi ve Mesleki Rehabilitasyon Merkezi'nin kurulması ve hizmete açılması için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

7- Gönüllü kuruluşların, 1981 Uluslararası Sakatlar Yılı sebebiyle yararlı çalışmalar yapması teşvik edilmektedir.

8- Görmeyen ve duymayan vatandaşlarımızın eğitimi için Milli Eğitim Bakanlığınca yeni okullar açılmıştır.

9- Yeni Trafik Yasası ile getirilen tedbirlerle trafik kazalarının azaltılması, ölüm ve sakatlıkların önlenmesi amaçlanmıştır.

10- İş yasalarında hazırlanan değişikliklerle iş kazalarını önleyici tedbirlere ağırlık verilmesi ve böylece sakatlıklara meydan verilmesi öngörülmektedir.

11- Akraba evliliklerinin sakatlıklara neden olduğunun açıklık kazanmasına onbinlerce örnekler vermek suretiyle bu gerçeğin toplumumuzun bütün kesimlerince anlaşılmasına gayret sarfedilmektedir.

12- Ankara Belediyesi, sadece sakat vatandaşlarımız için hazırladığı özel otobüsleri servise koymuş bulunmaktadır.

13- Gaziantep Valiliği, gönüllü kuruluşların da katkısıyla görmeyen vatandaşlarımız için konuşan kitaplık açmıştır.

14- Sakatlar Yılı sebebiyle anma pulları bastırılmıştır.

15- Üniversiteler ve bazı gönüllü kuruluşlar, sakatlar için sempozyum, konferans, sergi ve festivaller düzenlenmişlerdir.

16- Mesleki Rehabilitasyon konusundaki açık oturum 13.11.1981 tarihinde İstanbul'da yapılmıştır.

17- Sosyal Sigortalar Kurumunun Ankara Etlik arsalarında "Atatürk Rehabilitasyon Merkezi" kurulması programlaştırılmıştır.

18- Sakat çocuklar için açılacak yaz kampları çalışmalarını sürdürülmektedir.

19- Sosyal Sigortalar Kurumunda çalışan sakat 15 memur, PTT Eğitim Merkezinde Telefon Operatörlüğü kursuna katılmış ve faydalı sonuçlar alınmıştır.

20- Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde "Sakatlara Hizmet Bürosu" faaliyete geçirilmiş ve bu büro vasıtasıyla sakatlara çeşitli konularda yardımcı olunmaya çalışılmıştır.

Büroya müracaatta bulunan 269 kadın ve 2408 erkek olmak üzere toplam 2678 sakat vatandaşımızın dilekçesi gelmiş çeşitli sorunlarının çözümüne yardımcı olunmuştur. Taleplerin çoğunluğu iş ./..

istekleri hakkında olup, ilgili kuruluşlara intikal ettirilmiştir. Ayrıca valiliklere bir genelge gönderilerek sakat vatandaşlarımızın özel ve kamu kuruluşlarında işe yerleştirilmesinde yardımcı olunması istenmiştir. Valiliklerden gelen cevaplarda büyük bir gayretle sakatların işe yerleştirilmesi için çalışmaların devam ettiği ve iki ay içinde 950 sakat kişinin işe alındığı belirtilmiştir.

Bazı kamu kuruluşları yeniden sakat kadrosu ihdası cihetine gitmeden Maliye Bakanlığının 20 Temmuz 1979 gün ve 65 seri nolu Genel Tebliği ışığı altında mevcut münhal kadrolarında sakatlar için belirli bir nisbet dahilinde kontenjan ayırmak suretiyle bu kişilerin atamaları cihetine gitmişlerdir.

Bağlı kuruluşlarımızdan Sosyal Sigortalar Kurumu da bu genel tebliğ uyarınca atamalara başlanmış olup, 500 kişi civarında sakatın işe yerleştirilmesi için çalışmalarını sürdürmektedir.

Ayrıca sakat kişilere ait kontenjanlarını doldurmanın bulunun özel kuruluşların da bu kontenjanlarını tamamlamaları için gayret sarfedilmektedir.

DIŞ İLİŞKİLERİMİZ

Bir önceki Yönetim Kurulu toplantınızdan bu yana Dış ilişkilerimiz yoğun bir biçimde devam etmiştir. Özellikle 12 Eylül'den sonra ülkemiz ve TÜRK-İŞ aleyhine başlatılmış bulunan yanlış ve maksatlı propagandaya karşı, Uluslararası sendikacılık hareketinde güçlü kuruluşlar ile ikili ilişkilerimizi geliştirerek, daha etkin bir politika başlatılmıştır.

İSRAİL İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (HISTADRUT) GENEL KURULU

Histadrut 14. Genel Kurulu 8-11 Eylül 1981 tarihleri arasında Tel-Aviv'de yapılmıştır. Bu Genel Kurula Mayıs 1980'de Bangkok'da yapılan Asya Sendikalar Birliği (ARO) Genel Kurulu sırasında Histadrut yetkilileriyle yapılan ve mutabakat sağlanan vaki görüşme çerçevesinde TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim DENİZCİER ile danışman olarak Kutay Aksel katılmışlardır. Hür dünya sendikacılığından en üst düzeyde yabancı konukların katıldığı Genel Kurul daha ziyade Histadrut'un İsrail'deki mevcut hükümet politikasına karşı tutumunu ele almış ve bu konuda çeşitli karar tasarıları kabul etmiştir. Genel Kurul nedeniyle yabancı konuklar için hazırlanmış bulunan gezi programına TÜRK-İŞ Heyeti, Kudüs'e yapılan gezi hariç katılmış ve Histadrut'un sadece sendikacılık alanında değil eğitim ve mali yatırımları konusunda da ayrıntılı bilgi almıştır.

Diğer taraftan Asya Sendikalar Birliği (ARO) Başkan Vekili olan ve Genel Kurul tarafından yeniden Histadrut Genel Sekreterliğine seçilen Y.Meshel ile bir görüşme yapılmıştır. Bu görüşmede özellikle 12 Eylül öncesi ve sonrası Histadrut'un Uluslararası alanda Türk-İş'i tam olarak desteklemesi ele alınmış ve bundan böyle de gerek ARO ve gerekse ICFTU bünyesinde Histadrut'un Türk-İş'i desteklemesi mutabakati sağlanmıştır. Görüşmeler sırasında ayrıca Histadrut, Türk-İş'e kooperatifçilik, sendika fonlarının yatırımlara yönlendirilmesi ve işçi bankası ile eğitim konularında işbirliği ve karşılıklı teknik yardım önerisinde bulunmuştur.

Genel Kurul sırasında Denizcier başta ICFTU Genel Sekreteri olmak üzere çeşitli Uluslararası ve ulusal sendikal kuruluşların üst düzey yöneticileri ile ikili görüşmelerde bulunmuştur. Bu görüşmeler, ülkemizdeki son ilerlemeler üzerinde olmuş ve özellikle ülkemizdeki

./...

yeni yönetin çerçevesinde Türk-İş'in çalışmalarının anlatılması ve destek sağlanması bakımından çok yararlı olmuştur.

AMERİKAN İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (AFL-CIO)
GENEL KURULU

İyi ilişkiler içinde bulunduğumuz AFL-CIO'nun 16-19 Kasım 1981 tarihleri arasında New-York'da yapılmıştır. Bu genel kurula AFL-CIO Başkanının davetlisi olarak TÜRK-İŞ Genel Başkanı İbrahim Denizciier katılmıştır. Kendisine danışman olarak Kutay Aksel refakat etmiştir.

Amerika'da sendikacılığın kuruluşunun 100. yıl dönümü olması nedeniyle özel bir biçimde düzenlenen bu Genel Kurula hür dünya ülkeleri sendikacılığının genel başkanlar düzeyinde yabancı konuk olarak katıldıkları görülmüştür. Genel Kurul, 16 Kasım 1981 Pazartesi günü AFL-CIO Genel Başkanı Lane Kirkland'ın bir konuşması ile açılmıştır. Bu konuşmasında Amerika'daki sendikacılığı 100 yıl içinde geçirdiği dönemleri ve mücadeleleri dile getiren AFL-CIO Genel Başkanı ayrıca Amerikadaki yeni yönetimin çalışanlar aleyhine uygulamaya başladığı politikayı çok sert bir biçimde eleştirmiştir.

Genel Kurul , genellikle iş ekonomik sorunlar ve iş siyasi gelişmeler üzerinde durmuş ve konu ile ilgili çeşitli karar tasarıları kabul edilmiştir.

Uluslararası sendikacılık bakımından çok önemli olan bir gelişme ise AFL-CIO Genel Kurulunun 1 Ocak 1982 tarihinden geçerli olmak üzere Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ya tam üye olmak için oybirliğiyle aldığı karar olmaktadır. Buna göre AFL-CIO yeniden ICFTU'ya dönecek ve Uluslararası sendikacılık alanında ağırlığını hissettirecektir.

Genel kurul nedeniyle Türk-İş Genel Başkanı çeşitli ikili görüşmelerde bulunmuştur.

Sayın Üyeler,

Bu görüşmelerden önemli olanları konusunda bilgi vermeyi uygun görmekteyiz.

./..

AFL-CIO Genel Başkanı W.L.Kirkland ile daha önceden alınmış randevu gereği 15 Kasım Pazar günü saat 15.00 de bir görüşme yapılmıştır. Bu görüşmede Denizciler özellikle Batı Avrupa sendikacılığı ile bu sendikacılık içinde yer alan Hristiyan ve komünist sendikaların Türk-İş aleyhindeki çalışmalarını dile getirmiş ve ülkemizdeki son gelişmeleri aktarmıştır. Ayrıca AFL-CIO'nun yeniden ICFTU'ya dönmesi ele alınmış ve bu dönüş sonucu başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere hür dünya ülkelerindeki sendikacılığın daha da kuvvetleneceği konusunda karşılıklı fikir alış-verişinde bulunulmuştur. Toplantıda Kirkland , Türk-İş ile kuruluşundan bu yana devam eden yakın ilişkilerin bundan sonra da gittikçe artan bir biçimde gelişeceğini ifade etmiş ve AFL-CIO'nun Türk-İş'e özellikle uluslararası alanda her tür konuda destek olacağını belirtmiştir.

Genel Başkanımız ayrıca Asya Sendikalar Birliği (ARO) Genel Başkanlığına yeni seçilen Japon Konfederasyonu (DOMEI) Genel Başkanı T.Usami ile bir görüşme yapmıştır. Bu görüşmede ARO'nun Türk-İş'i destekleme konusunda oybirliği ile aldığı karar üzerinde durulmuş ve ARO Genel Başkanı bu kararın aynen yürürlükte olduğunu, geçmişte olduğu gibi gelecekte de kendi yönetimi sırasında ARO'nun Türk-İş'i tam olarak destekleyeceklerini belirterek, ICFTU İcra Kurulunun Temmuz 1981 başında Kopenhag'da Türk-İş ile ilgili aldıkları kararı "aceleci" bulduklarını ifade etmiştir.

Amerikan Cumhurbaşkanı Carter tarafından oluşturulan ve ikinci dünya harbi sırasında Naziler tarafından yok edilen Yahudilerle ilgili (Amerikan-İsrail Ortak Soykırımı Projesi) ne Amerikadaki ermenilerin Türkiye aleyhine maddi ve manevi katkıları konusunda, bu projenin yürütme komitesinde işçi temsilcisi olan Amerikan Haberleşme İşçileri Sendikası Genel Başkanı Glenn Watts ile bir görüşme yapılmıştır. Bu görüşmede Genel Başkanımız İbrahim Denizciler , Ermeni olayının gerçeklerini dile getirmiş ve son yıllarda gizli,terörist ermeni örgütlerinin Türkiye ve Türkler aleyhine barbarca yaptığı saldırıları anlatmıştır. Ayrıca görüşmede, Amerikada kanuoyunu yanıltıcı girişimler örnekleriyle açıklanmıştır. Görüşme sonucu Komite İşçi Üyesi Amerikalı Sendikacı,Ermenilerin bu projeye katılmalarına izin verilmeyeceği konusunda kesin görüşünü Denizciler'e intikal ettirmiştir.

Diğer taraftan, genel kurula davetli olan Uluslararası İşkolu Federasyonları (ITS) Genel Sekreterleri ve çeşitli ülkelerin genel ./..

başkanları ile ülkemiz ve TÜRK-İŞ açısından çok olumlu ve yararlı görüşmeler yapılmıştır.

Denizciler ayrıca, 1982 yılı TÜRK-İŞ/AAFLI Ortak Projesi konusunda AAFLI üst düzey yetkilileri ile görüşmelerde bulunarak projelerin daha sağlıklı ve TÜRK-İŞ ilkelerine uygun bir biçimde yürütülmesini ele almış ve bu konuda mutabakatı sağlamıştır.

AVRUPA ÜÇÜNCÜ SENDİKAL MERKEZLER KONFERANSI

ILO Yönetim Kurulunun Avrupalı işçi üyeleri tarafından her iki yılda bir düzenlenmekte olan ve Avrupa'daki tüm ülkelerin bütün Konfederasyonlarının davet edildiği Avrupa Sendikal Merkezler Konferanslarının üçüncüsü 23-27 Kasım 1981 tarihleri arasında Genevre'de yapılmıştır. Konferansa, Genel Başkanımız İbrahim Denizciler ile teknik danışman olarak Kutay Aksel katılmışlardır.

27 Avrupa ülkesinden 182 delegenin katıldığı bu Konferans, Avrupa'daki teknolojik gelişmelerin istihdam ve çalışma koşulları üzerindeki etkilerini ele almıştır. Doğu bloğu sendikacılarının Avrupadaki müttefik güçlerinin kaldırılmasını ileri sürerek Konferansa siyasi bir hava verme girişimleri Batı Avrupalı sendikacıların ortak girişimleri sonucu önlenmiştir. Konferans, teknolojik gelişmelerin toplumların ihtiyaçlarını daha iyi ve ucuza karşılamakta etkin olmasına mukabil istihdam düzeyi ile işin niteliği konusunda süratle aşılması gerekli bazı sorunlar ortaya çıkardığını karara bağlamış ve bu sorunların Avrupa düzeyinde çözümlenmesi için ILO çerçevesinde tüm Konfederasyonların beraber çalışmalarını ve ortak politika izlemelerini kabul etmiştir. Ayrıca iki yıl sonra yapılacak 4. Konferansın Avrupa düzeyinde ekonomik ve sınai işbirliğini geliştirme yollarını araması ve çok uluslu şirketlerin faaliyetlerinin gözden geçirilmesi olarak gündemi kabul etmiştir. Buna göre, her Avrupalı Konfederasyon kendi çalışma ve görüşlerini bir yıl içinde hazırlayarak ILO İşçi Grubuna intikal ettirecektir.

Konferansın TÜRK-İŞ açısından önemli olan diğer bir yanı ise, 12 Eylül'den sonra yurt dışına kaçmış bazı sendikacıların delege olarak bu toplantılara katılma istekleri olmuştur. Türk-İş Genel Başkanı bu konuda Konferansı düzenleyen ILO Yönetim Kurulu işçi üyeleri ile yaptığı görüşmede, bu kişilerin siyasi amaçlarını dile getirmiş ve

kendilerinin 12 Eylül'den önceki yıllarda dahi ILO Genel Kurulları tarafından onaylanmış temsil nitelikleri olmadığını vurgulayarak bu Konferansa delege olarak kabul edilmelerinin ILO ilkeleri çerçevesinde mümkün olmayacağını belirtmiştir. Konferans, bu kişilerin ancak diğer bir çok Avrupalı sendikacının yaptığı gibi "kişisel gözlemci" olarak Konferansa izleyebileceklerine karar vermiştir. Bu karar sonrası, ilgili kişilerin Konferansın açılış oturumunun dışında hiç bir çalışmasına katılmadıkları müşahade edilmiştir.

FEDERAL ALMANYA'DAKİ TÜRK İŞÇİLERİ İLE TEMASLAR

Türk-İş Genel Başkanı, Cenevrede bulunduğu sırada, Federal Almanya'daki Türk işçi temsilcilerinin ısrarlı davetleri üzerine Almanya'ya geçerek bu ülkedeki son gelişmeleri incelemiş ve çeşitli kuruluş ve kişilerle görüşmeler yapmıştır. Özellikle 2 Aralık 1981 günü Federal Bakanlar Kurulunca teyit edilen AET ülkeleri dışından gelen yabancı işçilerle ilgili kısıtlayıcı kararlar üzerinde durulmuştur. Görüşmeler sırasında, ailelerin birleştirilmesi, Federal Almanya'daki Türk işçilerinin çeşitli hakları ve vize uygulaması üzerinde görüşülmüştür.

Görüşmeler sonucu Denizciler, Federal Almanya'da yayınladığı bir basın bildirisi ile temaslarını ve görüşlerini kamuoyuna yansıtmıştır. Bildiride Almanya'nın bugünkü ilerlemiş durumuna gelmesinde başta Türk işçileri olmak üzere yabancı işçilerin oynadığı önemli role işaret eden Denizciler, son yıl içinde gittikçe artan bir biçimde yabancı işçi düşmanlığının Almanya'da yaygınlaşmasından duyulan endişeyi dile getirmiş ve bu tutumun devam etmesi halinde DGB'nin (Alman İşçi Sendikaları Birliği) sendikal prensipler açısından üyesi olan 400 bini aşkın Türk işçisi için devreye girmemesi halinde, bu işçilere hizmet veren Türk-İş'in konuyu yeni bir görüşle değerlendireceğini ifade etmiştir. Türk işçileri arasında Genel Başkanımız Denizciler'in bu basın bildirisi büyük tasvip görmüştür.

DÜNYADAKİ İLK İŞÇİ CUMHURBAŞKANI

Yönetim Kurulumuzun Sayın Üyeleri,

Geçtiğimiz dönem içinde ayrıca hür sendikacılık için çok önemli ve övünülecek bir gelişme olmuştur. Türkiye ve Türk-İş'in yakın ./..

dosyası olan Singapur İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı ve Asya Sendikalar Birliği (ARO) Genel Başkanı Devan Nair, Singapur Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Böylelikle dünyada ilk kez bir işçi bir ülkenin Cumhurbaşkanı olmaktadır.

Devan Nair, Singapur içinde olduğu kadar özellikle uluslararası alanda Asya ve gelişmekte olan hür ülkelerin sendikacılığının savunucusu olmuştur. Zaman zaman Batı Avrupa sendikacılığının gelişmekte olan ülke sendikacılığı aleyhine yaptığı bölgesel girişimlere karşı çıkmış ve 12 Eylül öncesi olduğu gibi 12 Eylül'den sonra da Türk-İş'in ve Türkiye'nin gerçeklerini dile getirmekte ve belirli çevrelerin maksatlı ve yanlış propagandalarına karşı çıkmakta etkin olmuştur. En son olarak Temmuz 1981 sonunda Singapur'da yapılan ARO İcra Kurulu toplantısında ICFTU'nun Temmuz 1981 ayı başında Kopenhag'da Türk-İş ile ilgili aldığı karara Genel Başkan Denizci'er'in önerisi ile ARO İcra Kurulunda Türk-İş'i destekleyen kararın alınmasında büyük yardımları olmuştur.

Bu haberin alınması üzerine Türk-İş , Devan Nair'e bir kutlama mesajı çekerek ARO Genel Başkanlığı sırasındaki hizmetlerine teşekkür etmiş ve ülkenin en üst devlet düzeyi olan Cumhurbaşkanlığına seçilmesinden dolayı Devan Nair'i kutlayarak bundan böyle de uluslararası alanda çalışanların ve insanlığın hizmetinde olacağına inancımızı teyit etmiştir.

Cumhurbaşkanı Nair, cevabi teşekkür mesajında , kendisi hakkında Türk-İş'in izhar ettiği nazik görüşlerin kendisini ziyadesiyle memnun ettiğini belirterek her zaman başta hür asya ülkeleri olmak üzere tüm hür ülkelerin iş birliği, dayanışma ve hizmetinde olduğunu ifade ederek Türk-İş ve Türk sendikacılığını her vesile ile takdir ettiğini ve destekleyeceğini belirtmiştir.

ICFTU İCRA KURULU TOPLANTISI

ICFTU İcra Kurulu 5 ve 6 Kasım 1981 tarihlerinde Brüksel'de toplanmıştır. Toplantının ikinci kısmı olan ve 26-27 Kasım 1981 tarihlerindeki bölümü, Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonu (AFL-CIO) nun üyelik müracaatının 1.1.1982 den geçerli olması nedeniyle yapılmamıştır. ICFTU İcra Kurulu bu toplantısında AFL-CIO'nun üyelik talebi geldiğinden geçerli olmak üzere üyeliğe kabulünü kararlaştırmış ./..

ve gündemindeki diğer konuları görüşmüştür. Görüşülen konular arasında Türkiye'deki durum da ele alınmış ve bu konuda ICFTU bir bildiri yayınlamıştır. Bildirisinde bundan önceki çeşitli bildirilerinde olduğu gibi ülkedeki tüm sendikacıların derhal serbest bırakılmasını talep etmiş ve ILO nezdinde Türk hükümetinin şikâyetini izleyerek Türkiye'ye bir ILO İlişki Kurma Komisyonu gönderilmesini sağlayıcı girişimlerde bulunacağını beyan etmiştir. Bildiride Türk-İş'ten Türkiye'deki üyesi olan kuruluş biçiminde bahsedilmektedir.

ULUSLARARASI KAMU İŞÇİLERİ FEDERASYONU (PSI) GENEL KURULU

Uluslararası Kamu İşçileri Federasyonu PSI 22. Dünya Kongresi 30 Ekim - 4 Kasım 1981 günleri arasında Singapur'da yapılmıştır. Türkiye'den PSI üyesi olan kuruluşlarımızdan Türk Harb-İş, Yol-İş Federasyonu ve Sağlık-İş delegelerinin katıldığı bu Genel Kurulda işkolunu ilgilendiren çeşitli sorunlar ele alınmıştır. Genel Kurul sonunda yapılan seçimlerde Türkiye, Yunanistan, Malta ve Kıbrıs'ın Türk ve Rum kesimlerinin oluşturduğu bölge için PSI İcra Kuruluna Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu ile Yol-İş Federasyonu Genel Başkanı Muzaffer Saraç seçilmişlerdir.

İÇ VE DIŞ BÜLTENLER

Değerli Üyeler,

Geçtiğiniz dönem içinde dış ilişkiler merkezinizin yayınlamakta olduğu ve dünyadaki çeşitli sendikal gelişmelerin çeşitli uluslararası bültenlerden Türkçeye tercüme edilerek teşkilâtımızın istifadesine sunduğumuz iç bülten yayınlanmıştır.

1280 yabancı adrese dağıtılan ve her ay ingilizce olarak yayınlanan Türk-İş Dış Haber Bülteni de muntazam bir şekilde yayınlanmış ve dağıtılmıştır. Kasım ayı içinde İzmir'de toplanan 2. İktisat Kongresi nedeniyle ingilizce bültenimiz bir de özel sayı yayınlamıştır.

Özellikle dış bültenimizin daha geniş haber vermesi açısından üyemiz kuruluşlar tarafından haber ve resim ile desteklenmesinde büyük yarar vardır.

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER BÜROMUZ

Basın ve Halkla İlişkiler Büromuz, her geçen gün yoğunlaşan bir hizmetin içindedir. Her ay muntazaman çıkarılmakta olan "TÜRK-İŞ" Dergisinin muhtevasını zenginleştirmek için, işçi sorunlarının yanı sıra basın danışmanlarımız, başta Devlet Başkanlığı olmak üzere, Başbakanlık ve tüm Bakanlıklarla haber alış verişi içinde girmişlerdir.

Yurdumuzun dört bir yanında yayınlanmakta olan Günlük gazeteler haftalık, siyasi ve mesleki dergilerin ve TRT'nin elemanları basın büromuzdan istenilen bilgileri ve dökümanları TÜRK-İŞ'in genel politikası içinde alabilmektedirler.

Ayrıca, Konfederasyonumuzun Türkiye ve dünyadaki siyasi, ekonomik, çalışma hayatını ilgilendiren konulardan günü gününe hatta, anında haberdar olabilmesi ve bunları özelliklerine göre, bağlı kuruluşlarınıza bildirebilmesi için bir günlük haber ajansına abone olunması kararlaştırılmış ve bunun hazırlıkları tamamlanmıştır.

Yönetim Kurulumuzun toplandığı şu sıralarda teknik bazı noksanların da tamamlanması halinde, devletin finanse ettiği ve habercilik yönünden yansız hareket etmesi gereken Anadolu Ajansının iki teleks makinesi basın büromuza bağlanmış olacaktır.

Dünyanın dört bir yanındaki en büyük ajansların da haberlerini, yurdun çeşitli yerlerindeki en küçük faaliyetleri bile, bu teleks makinaları bağlandıktan sonra, Konfederasyonumuz anında alabilecektir. Günün şartlarına göre, en uygun fiyatla abone olacağımız bu ajansın, tarafımıza günün 24 saatinde vereceği haberlerin çok yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Basın büromuz yukarıda da belirtildiği gibi, yoğun bir haber alış verişi içinde girmiştir. Hükümet Başkanının basın toplantıları, çalışma hayatını ilgilendiren Bakanların toplantıları ve yine çalışma hayatını ilgilendiren yasaların görüşülmesi sırasında Danışma Meclisi toplantıları da izlenecektir.

Dergimiz "TÜRK-İŞ" in muhtevası gün geçtikçe zenginleşmekte, bir çok kesimin takdirini toplamakta ve övgü dolu mektuplar gelmektedir. Bütün bunlara rağmen, aynı ilgiyi teşkilatımızın derginize abone olması yolunda görememekteyiz. Tahminlerimizin ve tahminlerinizin altında olan abone sayımız, teşkilatlarınıza göre şöyle dağılmaktadır. /...

Dergimizde sendikalarımızın haberlerinin daha çok ve daha geniş yer alması konusunda kısmi bir şikayeti dile getirmek durumundayız. Sendikalarınız kendilerine ait haberlerin dergide yayınlanmasını arzu ettikleri takdirde, ilgili haberlerini ve fotoğraflarını basın büromuza ulaştırmaları gerekir. Dergide hiç sendikaya öncelik ve ayrıcalık tanınmamakta, haberin özelliği ve gelen bilgiler dikkate alınarak yer verilmektedir. Ancak, sendikalarınız, dergi yöneticisi arkadaşlarımızla bu konuda işbirliğini geliştirmelidirler. Bu işbirliğinin basında, kendi faaliyetlerini yansıtan haberlerin ulaştırılması gelmektedir.

İki kişilik kadro ile de bütün sendikalarımızın haber niteliğindeki çalışmalarını izlemek ve bunları dergimize aktarmak ise, takdir edilir ki, çok zordur ve hatta çok defa mümkün değildir.

Öte yandan, yaptığımız bir araştırma sonucu, özellikle teşkilâtımız yayınlarının basın büromuza gelmediği saptanmıştır. Federasyon ve sendikalarla diyalogumuzun sürdürülebilmesi için gazete, dergi ve öteki yayınlarının gönderilmesini bir kere daha istemekteyiz.

Genel Merkezleri İstanbul'da bulunan Federasyon ve Sendikaların çoğu 12 Eylül sonrası yayınlarına ara vermişlerdir. Ankara'da ve diğer illerde yayınlanan gazete ve dergiler arasından da büromuza sadece Maden Federasyonunun Dergisi ile DYF-İŞ dergisi ve Köy Yol İş Gazetesi gelmektedir. Öteki Federasyon ve Sendikalarımızın yayınları var ise de, büromuza ulaşmamaktadır.

1982 yılında Federasyon ve sendikalarımız basın kuruluşlarıyla daha iyi ilişkiler içinde olabilmek dileklerimizin başında gelmektedir.

TARIM-İŞ Merkez 60 adet, Maden Federasyonu Merkez Teşkilât 177, Tekgıda-İŞ Merkez 60 Teşkilât 228, Şeker-İŞ Merkez 5, Teşkilât 80, Teksif Merkez 11, Teşkilât 77, Kauçuk-İŞ Merkez 15, Kristal-İŞ Merkez 2, Teşkilât 2, Türk Metal Merkez 40, Dok Geni-İŞ Merkez 5, Teşkilât 7, Yol-İŞ Federasyonu Merkez - Teşkilat 192, Tes-İŞ Federasyonu Merkez - Teşkilat 78, Tez Büro-İŞ Merkez 6, teşkilât 14, Tüntis Merkez 3, Teşkilât 5, DYF-İŞ Merkez 5, Teşkilât 112, Ulaş-İŞ Federasyonu Merkez 3, Teşkilât 8, Hava-İŞ Merkez 10, Likat-İŞ Merkez 3, Teşkilât 10, Haber-İŞ Merkez 4, Sağlık-İŞ Merkez 3, Teşkilât 48, Türk Harb-İŞ Merkez 7, teşkilât 53, TGS Merkez 10, BİF Merkez 7, Teşkilât 36, TÜRKSEN Merkez 5 adet olmak üzere 1334'tür. ./..

TÜRK-İŞ

Bilgi Merkezi

Merkez ve teşkilât olarak dergiye abone olmayan teşkilatlarınız ise şunlardır.

Petrol-İş, Deri-İş, Ağaç-İş, Selüloz-İş, Basın-İş, Çimse-İş, Su-İş, Koop-İş, Toreyis, Bunların dışında bağımsız Çelik-İş Sendikası 3, işçi emeklileri Cemiyeti de 5 adet olmak üzere, kuruluşlarınızın abone sayısı ancak 1342'ye ulaşmaktadır.

